

**PRIRUČNIK ZA RAD
BIRAČKIH ODBORA U BOSNI I
HERCEGOVINI,
UZ KORIŠTENJE SPECIFIČNIH
IZBORNIH TEHNOLOGIJA
OPĆI IZBORI 2026. GODINE
*POSEBNI DIO***

**ПРИРУЧНИК ЗА РАД
БИРАЧКИХ ОДБОРА У БОСНИ И
ХЕРЦЕГОВИНИ,
УЗ КОРИШТЕЊЕ СПЕЦИФИЧНИХ
ИЗБОРНИХ ТЕХНОЛОГИЈА
ОПШТИ ИЗБОРИ 2026. ГОДИНЕ
*ПОСЕБНИ ДИО***

**PRIRUČNIK ZA RAD BIRAČKIH ODBORA U
BOSNI I HERCEGOVINI, UZ KORIŠTENJE
SPECIFIČNIH IZBORNIH TEHNOLOGIJA –
OPĆI IZBORI 2026. GODINE
POSEBNI DIO**

Sarajevo, juli 2026. godine

PRIRUČNIK ZA RAD BIRAČKIH ODBORA U BOSNI I HERCEGOVINI, UZ KORIŠTENJE SPECIFIČNIH IZBORNIH TEHNOLOGIJA – OPĆI IZBORI 2026. GODINE, POSEBNI DIO

Izdavač: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, Danijela Ozme br. 7, 71000 Sarajevo

tel.: 033/251-300, faks: 033/251-329, e-adresa: info@izbori.ba, veb-stranica: www.izbori.ba

Za izdavača: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

Priručnik pripremili: dr. Irena Hadžiabdić i Goran Mišković

DTP: Dejan Ćurić

Tiraž:

ISBN 978-9926-573-09-6

CIP zapis dostupan u COBISS sistemu Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH pod

ID brojem **70418182**

Na osnovu zaključka Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine sa 46. sjednice CIK-a BiH, od 30. 07. 2026. godine, ovaj priručnik odobren je za korištenje izornoj administraciji Bosne i Hercegovine na Općim izborima 2026.

Misija OSCE-a u BiH podržala je štampanje ovog materijala. Svako gledište, izjava ili mišljenje izraženi u ovoj publikaciji, a za koje nije izričito naznačeno da potječe iz Misije OSCE-a u BiH, ne odražava nužno zvaničnu politiku Misije OSCE-a u BiH.

“Svi izrazi pisani u jednom rodu odnose se bez diskriminacije na oba spola.”

Priručnik se distribuira besplatno!

Priručnik je, u cjelini ili u pojedinim njegovim dijelovima, zabranjeno umnožavati i distribuirati bez odobrenja Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine!

S A D R Ź A J / C A D P Ź A J

PREDGOVOR (bosanski jezik)	7
I. DAN UOČI ODRŽAVANJA IZBORA	9
PREUZIMANJE IZBORNOG MATERIJALA	9
Vrste izbornog materijala	9
Obaveze biračkog odbora prilikom preuzimanja materijala	10
UREĐENJE BIRAČKOG MJESTA	11
Obaveze biračkog odbora prilikom uređenja biračkog mjesta:	11
II. DAN IZBORA, nedjelja, 04.oktobar 2026. godine	13
Sat prije otvaranja biračkog mjesta	13
Uloga biračkog odbora i operatera te donošenje odluka	13
Specifične izborne tehnologije	15
Prisustvo posmatrača, medija i drugih lica na biračkom mjestu	16
OTVARANJE BIRAČKOG MJESTA	17
Biometrijska identifikacija birača	18
Izdavanje glasačkih listića.....	20
Glasanje.....	23
Skeniranje glasačkih listića	24
Pomoć drugog lica.....	25
Fizičke prepreke za pristup biračkom mjestu.....	26
Ometanje izbornog procesa.....	28
ZATVARANJE BIRAČKOG MJESTA	28
ELEKTRONSKA TRANSMISIJA PODATAKA	30
Transmisija podataka o odzivu s uređaja za identifikaciju / autentifikaciju.....	30
Elektronska transmisija rezultata	30
RUČNO BROJANJE GLASOVA	31
Brojanje glasova po sistemu većinskog glasa (za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine i za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske) vrši se u sljedećim fazama:	33
Glasački listić je važeći (većinski izborni sistem):	33
Važeći glasački listić (izborni sistem proporcionalne zastupljenosti)	37
Nevažeći glasački listić (izborni sistem proporcionalne zastupljenosti)	37
Brojanje po sistemu proporcionalne zastupljenosti.....	37
III. PAKOVANJE UREĐAJA I IZBORNOG MATERIJALA NA REDOVNOM BIRAČKOM MJESTU	45
Shema pakovanja/pakiranja izbornog materijala na biračkom mjestu za glasanje/glasovanje u odsustvu/odsutnosti	51

Schema pakovanja/pakiranja izbornog materijala na biračkom mjestu ovlaštenom za izdavanje nepotvrđenih glasačkih.....	52
Schema pakovanja/pakiranja izbornog materijala / Mobilni tim	53
ПРЕДГОВОР (српски језик).....	56
I. ДАН УОЧИ ОДРЖАВАЊА ИЗБОРА	58
ПРЕУЗИМАЊЕ ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА	58
Врсте изборног материјала	58
Обавезе бирачког одбора приликом преузимања материјала	59
УРЕЂЕЊЕ БИРАЧКОГ МЈЕСТА	60
Обавезе бирачког одбора приликом уређења бирачког мјеста:.....	60
II. ДАН ИЗБОРА, недеља, 04.октобар 2026. године	62
Један час прије отварања бирачког мјеста	62
Улога бирачког одбора и оператора те доношење одлука.....	62
Специфичне изборне технологије.....	64
Присуство посматрача, медија и других лица на бирачком мјесту.....	65
ОТВАРАЊЕ БИРАЧКОГ МЈЕСТА	66
Биометријска идентификација бирача	67
Издавање гласачких листића	69
Гласање	72
Скенирање гласачких листића	73
Помоћ другог лица.....	74
Физичке препреке за приступ бирачком мјесту	75
Ометање изборног процеса	77
ЗАТВАРАЊЕ БИРАЧКОГ МЈЕСТА	77
ЕЛЕКТРОНСКА ТРАНСМИСИЈА ПОДАТАКА.....	80
Трансмисија података о одзиву с уређаја за идентификацију / аутентификацију	80
Електронска трансмисија резултата.....	80
РУЧНО БРОЈАЊЕ ГЛАСОВА.....	81
Бројање гласова по систему већинског гласа (за Предсједништво Босне и Херцеговине и за предсједника и потпредсједнике Републике Српске) врши се у сљедећим фазама:.....	83
Гласачки листић је важећи (већински изборни систем):.....	83
Важећи гласачки листић (изборни систем пропорционалне заступљености)	87
Неважећи гласачки листић (изборни систем пропорционалне заступљености).....	87
Бројање по систему пропорционалне заступљености.....	88
III. ПАКОВАЊЕ УРЕЂАЈА И ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА НА РЕДОВНОМ БИРАЧКОМ МЈЕСТУ.....	96

Схема паковања изборног материјала на бирачком мјесту за гласање у одсуству.....	101
Схема паковања изборног материјала на бирачком мјесту овлашћеном за издавање непотврђених гласачких листића	102
Схема паковања изборног материјала Мобилни тим	103
PREDGOVOR (hrvatski jezik)	106
I. DAN UOČI ODRŽAVANJA IZBORA	108
PREUZIMANJE IZBORNOG MATERIJALA	108
Vrste izbornog materijala	108
Obveze biračkog odbora prilikom preuzimanja materijala	109
UREĐENJE BIRAČKOG MJESTA	110
Obveze biračkog odbora prilikom uređenja biračkog mjesta:.....	110
II. DAN IZBORA, nedjelja, 04. listopada 2026. godine	112
Sat prije otvaranja biračkog mjesta	112
Uloga biračkog odbora i operatera te donošenje odluka	112
Specifične izborne tehnologije	114
Prisustvo promatrača, medija i drugih osoba na biračkom mjestu	115
OTVARANJE BIRAČKOG MJESTA	116
Biometrijska identifikacija birača	117
Izdavanje glasačkih listića.....	119
Glasovanje.....	122
Skeniranje glasačkih listića	123
Pomoć druge osobe	124
Fizičke prepreke za pristup biračkom mjestu.....	125
Ometanje izbornog procesa.....	126
ZATVARANJE BIRAČKOG MJESTA	127
ELEKTRONSKA TRANSMISIJA PODATAKA	129
Transmisija podataka o odazivu s uređaja za identifikaciju / autentifikaciju.....	129
Elektronička transmisija rezultata	129
RUČNO BROJENJE GLASOVA	130
Brojenje glasova po sustavu većinskog glasa (za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine i za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske) vrši se u narednim fazama:	132
Glasački listić je važeći (većinski izborni sustav):.....	132
Važeći glasački listić (izborni sustav proporcionalne zastupljenosti)	136
Nevažeći glasački listić (izborni sustav proporcionalne zastupljenosti)	136
Brojenje po sustavu proporcionalne zastupljenosti	137

III. PAKIRANJE UREĐAJA I IZBORNOG MATERIJALA NA REDOVITOM BIRAČKOM MJESTU	145
Shema pakovanja/pakiranja izbornog materijala na biračkom mjestu za glasanje/glasovanje u odsustvu/odsutnosti	150
Shema pakovanja/pakiranja izbornog materijala na biračkom mjestu ovlaštenom za izdavanje nepotvrđenih glasačkih.....	151
Shema pakovanja/pakiranja izbornog materijala / Mobilni tim	152

Poštovani članovi biračkih odbora,

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je u novembru 2025. godine finalizirala prvi Opći dio Priručnika za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini. U toku pripreme Općeg dijela Priručnika nije bilo sa sigurnošću izvjesno da će se izborni proces na redovnim biračkim mjestima u potpunosti odvijati uz korištenje specifičnih izbornih tehnologija na svim redovnim biračkim mjestima. Stoga su u Općem dijelu Priručnika obuhvaćene sve faze procesa bez upotrebe ovih tehnologija i detaljno opisan proces glasanja putem mobilnog tima te glasanje u odsustvu i glasanje nepotvrđenim kovertiranim glasačkim listića. Opći dio Priručnika se preporučuje kao uputa za rad na tim biračkim mjestima (izuzev manjih izmjena u pogledu pakovanja).

Kako je u međuvremenu potpisan ugovor za nabavku specifičnih izbornih tehnologija, priprema Općih izbora 2026.godine je zahtijevala i ovaj Poseban dio Priručnika za rad biračkih odbora, uz korištenje specifičnih izbornih tehnologija na svim redovnim biračkim mjestima u Bosni i Hercegovini.

Ovaj Priručnik sadrži detaljnije informacije o pripremama za dan izbora, načinu rada specifičnih izbornih tehnologija, procesu rukovanja uređajem za biometrijsku identifikaciju i skeniranje glasačkih listića, ali i detaljne procedure za elektronsku transmisiju rezultata i ručno brojanje u skladu sa zakonskim odredbama te procedure za pravilno pakovanje izbornog materijala koji se dostavlja u izborne komisije.

Na ovaj način se izornoj administraciji na terenu osiguravaju precizne instrukcije za njihov rad uz korištenje specifičnih izbornih tehnologija na redovnim biračkim mjestima. Radi se o sistemu provjere identiteta tzv. biometrijske identifikacije i autentifikacije birača uz identifikacioni dokument i otisak prsta. Korištenje ove tehnologije osim pouzdane provjere identiteta omogućava i precizno praćenje izlaznosti u realnom vremenu te statistike po spolu i starosti birača. Skeniranje glasačkih listića omogućava i digitalno prepoznavanje izborne volje birača i automatizirano brojanje.

Elektronska transmisija rezultata s biračkog mjesta prema Centralnoj izornoj komisiji odmah nakon zatvaranja biračkih mjesta sprječava izborne manipulacije, a obrada rezultata izbora je brža, efikasnija i preciznija.

Specifične izborne tehnologije važan su korak za unapređenje nedostataka u izbornom procesu, ali integritet izbora zavisi i od nezavisne izborne administracije, njihove kvalitetne obuke i slobodne volje građana bez pritisaka.

Stoga je važno da vaš posao obavljate odgovorno i savjesno, poštujući najviše profesionalne standarde rada izborne administracije.

Autori

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je 07. maja 2026. godine usvojila Odluku o raspisivanju i održavanju Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2026. godine.

Opći izbori će biti održani u nedjelju, 04. oktobra 2026. godine za:

- Predsjedništvo Bosne i Hercegovine
- Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine
- Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine
- Narodnu skupštinu Republike Srpske
- predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske
- skupštine deset kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine

Opći izbori 2026. godine provode se uz upotrebu specifičnih izbornih tehnologija, kao najznačajniju novinu u nizu izbornih ciklusa do sada.

I. DAN UOČI ODRŽAVANJA IZBORA

PREUZIMANJE IZBORNOG MATERIJALA

O vremenu i lokaciji preuzimanja izbornog materijala birački odbor obavještava gradska / općinska i Izborna komisija Brčko distrikta BiH (u daljem tekstu: Izborna komisija), koja ovu aktivnost vrši u skladu s planiranim rasporedom.

Birački odbor preuzima izborni materijal najkasnije 12 sati prije otvaranja biračkih mjesta.

Primopredaja se vrši u subotu na biračkom mjestu, dan prije održavanja izbora.

Vrste izbornog materijala

Osjetljivi

Glasački listići zapakovani u vakuum pakovanja u kutijama za svaki nivo vlasti

SIT Zapisnik o radu biračkog odbora – ZARBO (u daljem tekstu: Zapisnik)

Uređaj za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju s pratećom opremom

Najmanje jedan skener glasačkih listića s glasačkom kutijom i pratećom opremom

Plastični pečati sa serijskim brojevima za glasačku kutiju sa skenerom

Izvodi iz Centralnog biračkog spiska samo za glasanje nepotvrđenim kovertiranim glasačkim listićima, glasanje u odsustvu i putem mobilnog tima

Glasačke kutije za biračka mjesta za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićima, glasanje u odsustvu i glasanje putem mobilnog tima (pomoćne)

Obrasci

Olovke za glasanje

Neosjetljivi

Kandidatske liste (dodatak uz glasačke listiće)

Plakati: kandidatske liste, upute za glasanje, odredbe krivičnog zakona, oznake zabrane i smjernice za označavanje biračkog mjesta

Zaštitne fascikle za glasačke listiće radi osiguranja tajnosti glasa

Kutije s potrošnim materijalom (glasačke kabine, poster, naljepnice, samoljepljivi papirni pečati)

Koverta za pakovanje

Velika kutija za pakovanje i osam manjih kutija za pakovanje neiskorištenih i iskorištenih glasačkih listića (koje je potrebno sklopiti)

Pomoćne vreće za odlaganje glasačkih listića za nivo koji se trenutno ne broji

Providne vreće za pakovanje Zapisnika, Izvještaja o rezultatima i PDL obrazaca i koverti s potvrđama birača koji su glasali

Kutije za pakovanje skenera s brojem biračkog mjesta i crvene naljepnice “Rezultati nisu preneseni”

Kutija za pakovanje uređaja za biometrijsku identifikaciju birača

Obaveze biračkog odbora prilikom preuzimanja materijala

Birački odbor provjerava je li izborni materijal propisno zapakovan i je li brojno stanje preuzetog materijala u skladu sa spiskom u Obrascu Z1 Zapisnika (zapisnik, glasački listići, glasačke kabine, obrasci, kandidatske liste, poster – kako glasati i zloupotreba biračkog prava te kutija s neosjetljivim materijalom).

Eventualna zapažanja o nedostacima o stanju izbornog materijala ili stanju biračkog mjesta članovi biračkog odbora evidentiraju u Obrazac Z2 Zapisnika.

Svojeručnim potpisom svi članovi biračkog odbora verificiraju uredno stanje preuzetog materijala.

Uređaje za specifične izborne tehnologije koji se koriste na biračkom mjestu predsjednik biračkog odbora zadužuje od predsjednika izborne komisije ili člana Izborne komisije kojeg on ovlasti i to zaduženje potvrđuje svojim potpisom u Obrascu Z1b Zapisnika.

Izborni materijal ostaje deponovan i zaključan na lokaciji biračkog mjesta uz obavezno osiguranje nadležne policijske agencije.

- *Kutije s glasačkim listićima se ne otvaraju, jer će se ovom zadatku pristupiti sat prije otvaranja biračkog mjesta na dan izbora, u nedjelju.*

Glasačka kutija s poklopcem i prenosna torba za skener

Preuzima se zajedno s ostalim materijalima prema Planu dostavljanja kojeg utvrdi GIK / OIK na biračkom mjestu.

UREĐENJE BIRAČKOG MJESTA

Birački odbor pristupa uređenju biračkog mjesta kako bi sve bilo spremno za izborni dan.

Operater dolazi na biračko mjesto zajedno s biračkim odborom da bi odmah po preuzimanju opreme instalirao opremu pod nadzorom predsjednika biračkog odbora, provjerio funkcionalnost opreme i da li oprema ima bilo kakva fizička oštećenja te je li oprema kompletna, o čemu se sačinjava zapisnik i u koordinaciji s predsjednikom biračkog odbora i izvještava Izborna komisija.

Biračko mjesto se uređuje s ciljem postizanja optimalnog rasporeda koji će omogućiti nesmetan protok birača i zaštitu tajnosti glasanja te transparentan proces za posmatrača, pri čemu članovima biračkog odbora mora biti osiguran nesmetan rad po sljedećim fazama izbornog procesa:

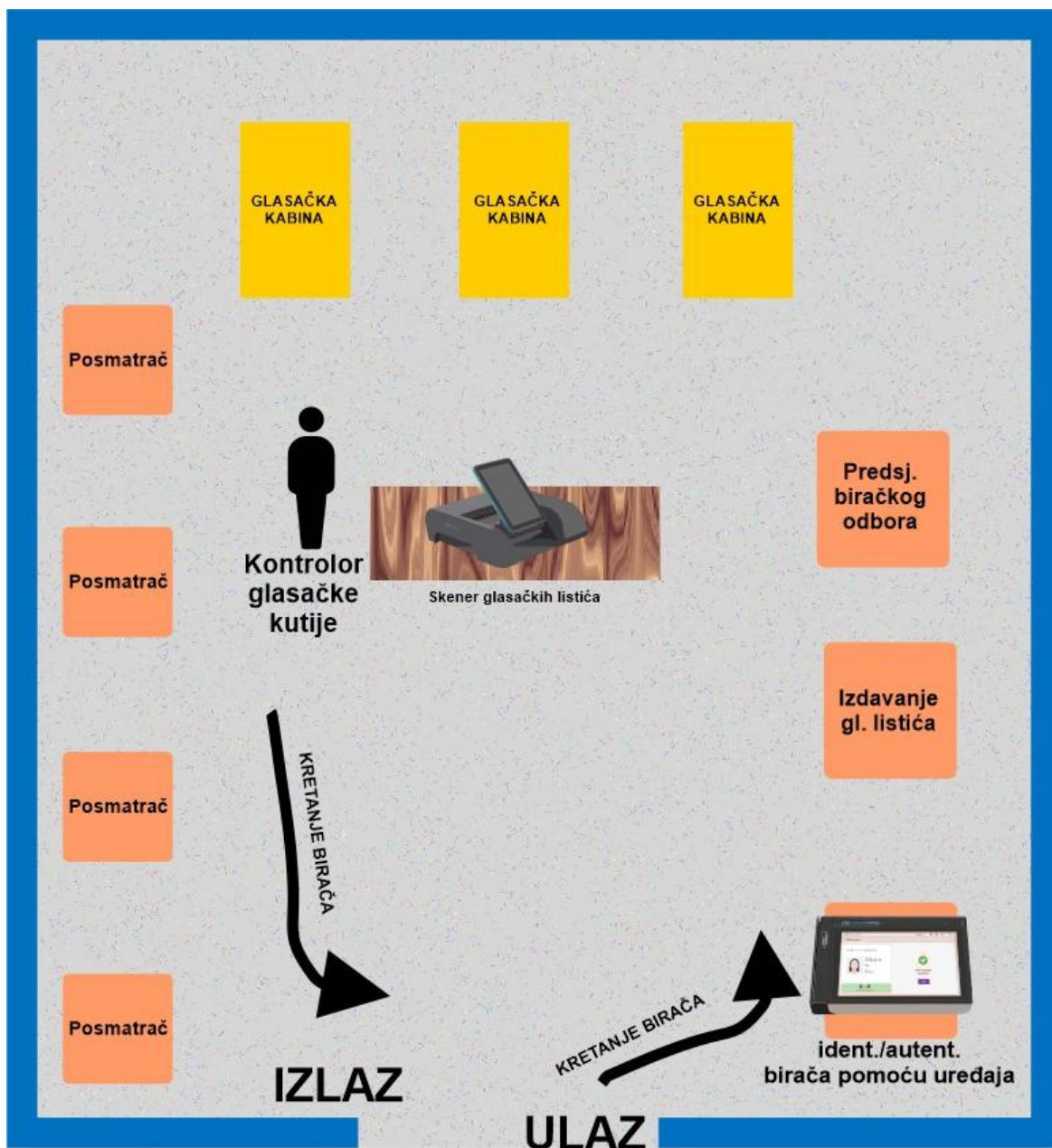
1. kontroliran ulazak na biračko mjesto
2. biometrijska identifikacija / autentifikacija
3. izdavanje glasačkih listića
4. glasanje u glasačkoj kabini
5. skeniranje glasačkih listića (i povrat zaštitne fascikle i kandidatske liste)
6. izlazak s biračkog mjesta

- *Predsjednik biračkog odbora određuje preliminarno dužnosti članovima biračkog odbora!*

Obaveze biračkog odbora prilikom uređenja biračkog mjesta:

- osigurati pogodno mjesto za identifikaciju / autentifikaciju birača kao i centralnu poziciju za skener glasačkih listića (operater provjerava ispravnost specifičnih izbornih tehnologija i kod problema kontaktira tehničare tehničke podrške);
- planirati dovoljan broj stolica i stolova za članove biračkog odbora;
- planirati mjesta za posmatrače radi njihovog jasnog uvida u sve izborne radnje;
- rasporediti glasačke kabine na dovoljnoj udaljenosti radi zaštite tajnosti glasanja, a otvor kabine pozicionirati da je okrenut prema članovima biračkog odbora i posmatračima;
- osigurati olovke unutar kabina radi ispunjavanja glasačkih listića;
- na vratima biračkog mjesta staviti oznaku biračkog mjesta u koju se upisuje broj biračkog mjesta;
- na vidnom mjestu objaviti odluku o imenovanju predsjednika i članova biračkog odbora i njihovih zamjenika, s naznakom političkog subjekta koji ih je nominirao;
- neposredno pored ulaza na biračko mjesto izložiti sve plakate (kako glasati, kandidatske liste) te oznake zabrana unošenja oružja, pušenja i korištenja mobitela na biračkom mjestu;
- pozicionirati oznake smjera od ulaza u zgradu do biračkog mjesta kako bi se birači jasno usmjerili ka lokaciji biračkog mjesta;
- u krugu od 50 m od ulaza u zgradu ukloniti sva obilježja i plakate političkih subjekata.

Birački odbor u skladu s nalogom predsjednika dogovara buduća zaduženja za naredni dan, odnosno dan izbora.

II. DAN IZBORA, nedjelja, 04.oktobar 2026. godine

Sat prije otvaranja biračkog mjesta

U 6.00 ujutro počinju posljednje pripremne radnje za otvaranje biračkog mjesta, iako se biračko mjesto otvara u 7.00 sati, kako bi na vrijeme sve bilo spremno za početak procesa glasanja.

Pripremne radnje obuhvataju:

- *raspoređivanje dužnosti članovima biračkog odbora;*
- *brojanje i pregled glasačkih listića;*
- *upisivanje potrebnih podataka na zaprimljene koverta;*
- *potpisivanje zakletve u Obrascu Z3a Zapisnika;*
- *pripremu za rad specifičnih izbornih tehnologija;*
- *pokazivanje prazne glasačke kutije i njeno pečaćenje te stavljanje skenera na njen gornji dio;*
- *uključivanje uređaja;*
- *evidentiranje posmatrača i osiguranje uvida u početni izvještaj iz oba uređaja (za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju i skenera glasačkih listića).*

Sva kašnjenja ili prekidi u radu biračkog odbora koji onemogućavaju nesmetano odvijanje procesa moraju se odmah prijaviti Izbornoj komisiji.

Predsjednik biračkog odbora raspoređuje dužnosti svim članovima biračkog odbora. Svi članovi biračkog odbora moraju biti prisutni tokom cijelog procesa glasanja i brojanja što se evidentira u Obrazac Z3 Zapisnika, osim kada oni lično obavljaju glasanje na drugom biračkom mjestu, a predsjednik tada obavještava Izbornu komisiju o potrebi njihovog odsustva i sve evidentira u Obrazac Z5a Zapisnika.

U slučaju odsustva pojedinih članova predsjednik kontaktira Izbornu komisiju radi pozivanja njihovih zamjenika.

Uloga biračkog odbora i operatera te donošenje odluka

Birački odbor se sastoji od tri člana, od kojih je jedan predsjednik za biračka mjesta do 300 birača, ili pet članova, od kojih je jedan predsjednik za biračka mjesta s više od 300 birača.

Predsjednik i članovi biračkog odbora odgovorni su za pravilno i tajno glasanje, pravilo rukovanje specifičnom izbornom tehnologijom, pravilno ručno brojanje i evidentiranje glasova i ispravno pakovanje izbornog materijala.

Predsjednik upravlja radom biračkog odbora, dodjeljuje dužnosti članovima biračkog odbora, vrši nadzor nad radom operatera, popunjava sve potrebne obrasce, pomaže ako su potrebna dodatna objašnjenja, komunicira s Izbornom komisijom i redovno je izvještava o svim segmentima izbornog procesa te održava zakonit proces na biračkom mjestu.

Ako se birački odbor sastoji od predsjednika i dva člana, predsjednik biračkog odbora zadužen je za kontrolu reda i nadzor nad radom skenera glasačkih listića, jedan član biračkog odbora za identifikaciju / autentifikaciju, a drugi za izdavanje glasačkih listića.

Ako se birački odbor sastoji od predsjednika i četiri člana, jedan član je zadužen za identifikaciju / autentifikaciju, jedan za izdavanje glasačkih listića, jedan za nadzor nad radom skenera, a jedan je kontrolor reda.

Član biračkog odbora zadužen za kontrolu reda osigurava kontrolu kretanja birača, brine o redu na biračkom mjestu u zaštiti tajnosti glasanja.

Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju / autentifikaciju provjerava identitet birača uz pomoć ličnog dokumenta i otiska prsta te nakon što uređaj isprinta potvrdu o uspješnoj identifikaciji / autentifikaciji birača, omogućava biraču da istu potpiše i odlaže je u posebnu kutiju. Kod neuspješne autentifikacije predsjednik sa zaduženim članom biračkog odbora vrši dodatnu provjeru identiteta i svojom pristupnom šifrom tj. PIN-om na uređaju omogućava printanje potvrde za ovog birača, kao bi mu se omogućilo pravo glasa.

Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića priprema za svakog birača set od četiri¹ listića (po izbornim nivoima), dodatnu kandidatsku listu i zaštitnu fasciklu. Svakom biraču objašnjava kako ispravno popuniti listić, objašnjava i funkciju zaštitne fascikle te upućuje birača da u glasačkoj kabini u potpunoj tajnosti ispuni glasačke listiće.

Član biračkog odbora zadužen za nadzora nad radom skenera glasačkih listića upućuje birača da svoje ispunjene glasačke listiće u zaštitnoj fascikli skenira jedan po jedan te da u uređaju za skeniranje skenira sva četiri glasačka listića. On vodi računa da svi glasački listići budu pravilno skenirani, preuzima zaštitnu fasciklu i kandidatsku listu od birača, nakon što on skenira svoje glasačke listiće.

Operater je lice zaduženo za instalaciju, provjeru funkcionalnosti i pripremu uređaja za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju i skenera glasačkih listića, deinstalaciju istih, kao i rješavanje svih tehničkih problema na biračkom mjestu u vezi ovih uređaja. Operater radi pod nadzorom predsjednika biračkog odbora. U slučaju potrebe, operater kontaktira tehničare tehničke podrške radi zamjene neispravnog uređaja.

Sve značajne odluke na biračkom mjestu donosi birački odbor natpolovičnom većinom

Birački odbor zaprima glasačke listiće u vakuum pakovanjima koja su smještena u kutije po nivoima vlasti. Svaka kutija s glasačkim listićima sadrži broj biračkog mjesta, naziv osnovne izborne jedinice, oznaku tipa glasačkog listića i podatke o ukupnom broju glasačkih listića u kutiji, a na vakuum pakovanju se nalazi i naljepnica s bar-kodom koji sadrži šifru osnovne izborne jedinice.

¹ U Brčko distriktu BiH će se biračima s opcijom entitetskog državljanstva Federacije BiH umjesto četiri glasačka listića kao ostalim biračima u Bosni i Hercegovini izdavati tri glasačka listića (za tri izborna nivoa).

- *Birački odbor ručno broji sve zaprimljene glasačke listiće za svaki izborni nivo, a ukupan broj po nivoima nakon brojanja metodom duple provjere upisuje se u Obrazac Z1a Zapisnika.*
- *Ako se u vakuum pakovanjima otkrije materijal koji nije glasački listić ili listić koji nije propisala Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, ovakav materijal se izdvaja i posebno broji te se taj broj i evidentira.*
- *Ako je u vakuum pakovanjima manji broj listića od predviđenog broja, a to može utjecati na proces glasanja, birački odbor će obavijestiti Izbornu komisiju koja će nakon uvida na biračkom mjestu evidentirati ovu nepravilnost u Obrascu Z2 Zapisnika i obavijestiti Centralnu izbornu komisiju Bosne i Hercegovine.*

Specifične izborne tehnologije

Predsjednik biračkog odbora svima prisutnim pokazuje da je glasačka kutija prazna, nakon čega se glasačka kutija zatvara postavljanjem skenera na glasačku kutiju, postavljaju se USB memorijske kartice, postavljaju se zaštitni pečati na uređaje, brojevi pečata se upisuju u odgovarajuće obrasce, u pisač se umeće rola s papirom i uređaji se priključuju na glavni izvor električne energije te rezervno napajanje. Izvršene radnje se evidentiraju u Zapisnik.

Pristup meniju uređaja ostvaruje se odgovarajućom karticom i PIN-om koji posjeduje predsjednik. Na ovaj način predsjednik otvara biračko mjesto na uređaju te putem termalnog printera printa početni izvještaj koji pokazuje nula glasova za političke subjekte.

Predsjednik biračkog odbora pomoću PIN-a se prijavljuje i na uređaj za biometrijsku identifikaciju birača i unosi broj biračkog mjesta ručno na uređaj, čime se uređaj dodjeljuje tom biračkom mjestu. Nakon toga predsjednik umeće pametnu karticu i autorizacijski PIN radi pristupa meniju i opciji otvaranja biračkog mjesta. Sistem automatski printa izvještaj o otvaranju i da je uređaj spreman za rad, koji potpisuju predsjednik i operater.

U slučaju problema s radom uređaja, a ukoliko nisu otklonjivi na biračkom mjestu od strane operatera ili tehničara za terensku podršku, operater odmah po dostavljanju zamjenjuje postojeće uređaje novim uređajima, a po nalogu izborne komisije. Ova procedura se primjenjuje i ukoliko se pojavi problem u radu s uređajima tokom cijelog procesa glasanja.

- *Predsjednik biračkog odbora provjerava glasačku kutiju i pokazuje da je prazna svima na biračkom mjestu.*
- *Nakon toga se na kutiju montira skener i četiri sigurnosna pečata.*
- *Zatim operater pod nadzorom predsjednika biračkog odbora na kutiju stavlja skener i plastični pečat na otvor skenera.*

- *Predsjednik biračkog odbora vrši autentifikaciju svog PIN-a kako bi se moglo pristupiti meniju upravljanja biračkim mjestom te se printa početni izvještaj o stanju na skeneru kojem mora biti "0".*
- *Predsjednik biračkog odbora vrši autentifikaciju svog PIN-a, stavlja uređaj za biometrijsku identifikaciju birača u funkciju te se printa početni izvještaj o stanju na kojem mora biti "0", a kojeg potpisuju predsjednik i operater.*
- *Izvještaj se daje na uvid svim posmatračima i isti se prilaže u Zapisnik.*

Prisustvo posmatrača, medija i drugih lica na biračkom mjestu

- *Predsjednik biračkog odbora evidentira imena prisutnih posmatrača u Obrazac Z4 Zapisnika te bilježi vrijeme njihovog dolaska i odlaska s biračkog mjesta i broj njihove akreditacije.*

Broj posmatrača jednog političkog subjekta i jednog udruženja mora se ograničiti na jedno lice u isto vrijeme, dok je međunarodnim posmatračima dozvoljeno posmatranje u pratnji prevodilaca.

Posmatračima se mora omogućiti uvid u proces prebrojavanja glasačkih listića i dati na uvid početni izvještaj iz specifičnih izbornih tehnologija o stanju "0", kako bi mogli potvrditi da nije bilo zloupotreba s neovlaštenim glasanjem prije otvaranja biračkog mjesta.

Predsjednik biračkog odbora upozorava posmatrače da se ne mogu miješati u izborni proces, ali da mogu postavljati pitanja i tražiti unos svojih primjedbi u Zapisnik ili ih predati u pismenoj formi, uz obavezan potpis. Posmatrač može biti udaljen ako ometa proces, a odluku o udaljavanju posmatrača donosi birački odbor natpolovičnom većinom. Ove situacije se evidentiraju u Obrascu Z7 Zapisnika. Politički subjekt čiji je posmatrač udaljen može na isto biračko mjesto poslati novog posmatrača.

Predstavnici medija, po odobrenju predsjednika biračkog odbora, mogu samo nakon otvaranja biračkih mjesta, u toku glasanja, nakratko snimiti rad na biračkom mjestu, ali im se zabranjuje narušavanje tajnosti glasa, snimanje birača u glasačkoj kabini ili ometanje izbornog procesa, kao i davanje izjava na biračkom mjestu.

- *U cilju savjetodavne pomoći biračkom mjestu mogu pristupiti samo članovi izbornih komisija ili njihova ovlaštena lica.*
- *Na biračkom mjestu mogu se pojaviti i tehničari tehničke podrške ako operater nije u stanju sam riješiti problem na uređajima. U slučaju potrebe, tehničari terenske podrške će osigurati zamjenu uređaja na biračkom mjestu.*

Ako zamjenu nije moguće izvršiti, izborna komisija će, izuzetno, uz saglasnost Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, na osnovu informacija tehničara tehničke podrške donijeti odluku o prelasku na rad bez upotrebe specifičnih izbornih tehnologija na tom biračkom mjestu.

Pripadnici policije mogu samo izuzetno pristupiti biračkom mjestu, na poziv predsjednika biračkog odbora, u vrijeme kad je biračko mjesto zatvoreno za glasanje zbog narušavanja reda.

OTVARANJE BIRAČKOG MJESTA

Biračko mjesto se otvara tačno u 7.00 ujutro.

Predsjednik biračkog odbora se autentificira svojim PIN-om da bi pristupio meniju upravljanja biračkim mjestom na uređajima i bira opciju “Otvori biračko mjesto”.

Uređaji pokazuju naziv osnovne izborne jedinice i podatke o biračkom mjestu te zahtijevaju potvrdu dodjele biračkog mjesta. Ovom potvrdom uređaj se dodjeljuje konkretnom biračkom mjestu i nije ga moguće koristiti na drugom biračkom mjestu, niti je korištenje uređaja moguće bez odgovarajućih akreditiva i ovlaštenja za rad na tom biračkom mjestu.

Nakon stavljanja uređaja u funkciju, štampaju se početni izvještaji s uređaja koje potpisuje predsjednik biračkog odbora i operater. Mijenja se status uređaja u “otvoreno”, čime počinje rad biračkog mjesta.

	
IZVJEŠTAJ O OTVARANJU BM/ ИЗВЈЕШТАЈ О ОТВАРАЊУ БМ	
200. BRČKO DISTRIKT BIH / БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ	
200C006	
BIJE LJINSKA CESTA - ДИО 1 / БИЈЕЉИНСКА ЦЕСТА - ДИО 1	
04/10/2026 07:00:00	
BROJ REGISTROVANIH/REGISTRIRANIH BIRAČA БРОЈ РЕГИСТРОВАНИХ БИРАЧА	1000

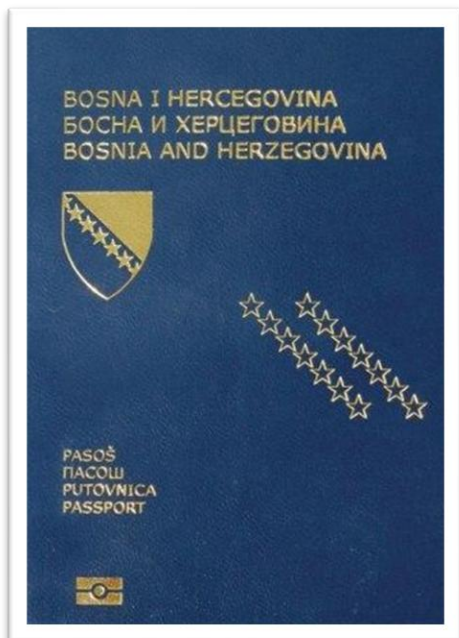
BROJ IZAŠLIH BIRAČA БРОЈ ИЗАШЛИХ БИРАЧА	0
.....	
PREDSJEDNIK / ПРЕДСЈЕДНИК	
.....	
ПОТПИСОМ ОПЕРАТЕР ПОТВРЂУЈЕ ИСПРАВНОСТ УРЕЂАЈА / ПОТПИСОМ ОПЕРАТЕР ПОТВРЂУЈЕ ИСПРАВНОСТ УРЕЂАЈА	
НАПОМЕНА / НАПОМЕНА	
04/10/2026 07:10:08 ENVV818A00000819 1.5.3 A9UKMMMMMMMMMKKKK JKLKL LLLLLLLLLLLLLLLLLL HJJJJJJJJJJJJGFDDEYIK GHUJIOIOLKOHUAYUA	
ОВМ 1.	

Svi članovi biračkog odbora neposredno prije toga zauzimaju svoje pozicije prema rasporedu dužnosti, a predsjednik objavljuje da je biračko mjesto otvoreno.

- Predsjednik i članovi biračkog odbora glasaju neposredno poslije otvaranja biračkog mjesta, ako pravo glasa ostvaruju na tom biračkom mjestu.*

Biometrijska identifikacija birača

Korak 1: Kontrolor reda omogućava biraču ulazak na biračko mjesto ako ima u posjedu jedan od tri važeća identifikaciona dokumenta BiH (lična karta, pasoš ili vozačka dozvola) i upućuje ga prema članu biračkog odbora koji je zadužen za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju birača.

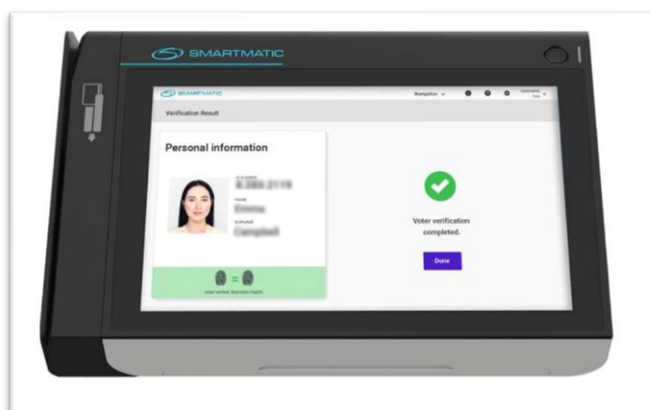

Korak 2: Član biračkog odbora zadužen za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju provjerit će identitet birača uvidom u njegov lični dokument koji zatim očitava kroz uređaj za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju.

Korak 3: Nakon što podaci o biraču budu vidljivi na ekranu, birač se autentificira putem otiska desnog kažiprsta na čitaču otiska prsta.

Korak 4: Nakon uspješne identifikacije i autentifikacije, uređaj printa potvrdu.

Korak 5: Birač je dužan ovu potvrdu potpisati.

Biometrijsko-autentifikacijski uređaj

**POTVRDA O VERIFIKACIJI BIRAČA /
ПОТВРДА О ВЕРИФИКАЦИЈИ БИРАЧА**

200 BRČKO DISTRIKT BIH / БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ
200C006
BIJEJINSKA CESTA - DIO 1 /
БИЈЕЉИНСКА ЦЕСТА - ДИО 1

КОМБИНАЦИЈА/КОМБИНАЦИЈА
K021

PREZIME (IME RODITELJA) IME
ПРЕЗИМЕ (ИМЕ РОДИТЕЉА) ИМЕ

Photo

POTPIS / ПОТПИС
 ENVV818A00000819
 1.5.3
 A9UKMMMMMMMMKKKK
 JKLLLLLLLLLLLLLLLLLL
 HJJJJJJJJJJJJGFDDEYIK
 GHUJIOIOLKOHUAYUA

PV

Korak 6: Član biračkog odbora ovu potvrdu odlaže u posebnu kutiju koja se nalazi pored uređaja, a birača upućuje prema članu koji je zadužen za izdavanje glasačkih listića.

Korak 7: Članu biračkog odbora koji izdaje glasačke listiće daje na uvid potvrdu birača radi izdavanja pravilne kombinacije glasačkih listića, prije nego istu odloži u posebnu kutiju.

U slučaju neuspješne autentifikacije uz otisak desnog kažiprsta, birač će ponuditi otisak lijevog kažiprsta. U slučaju nemogućnosti očitavanja niti jednog otiska, predsjednik i član biračkog odbora koji radi na uređaju zajednički će omogućiti printanje potvrde za ovog birača, pod uvjetom da njegov identitet nije sporan, te će on biti u mogućnosti potpisati potvrdu uz ovo odobrenje predsjednika i člana, a ovakve situacije se moraju evidentirati u Obrazac Z5 Zapisnika.

Ako birač nije evidentiran na tom biračkom mjestu, uređaj će printati potvrdu o njegovom biračkom mjestu i ta potvrda će biti uručena biraču.

Ako proces biometrijske identifikacije / autentifikacije nije moguće provoditi zbog nefunkcionalnosti uređaja, izborna komisija će izuzetno, uz saglasnost Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, na osnovu informacija tehničara tehničke podrške donijeti odluku o prelasku rada bez upotrebe ovog

uređaja na tom biračkom mjestu. Identifikacija će se u tom slučaju vršiti uvidom u identifikacioni dokument, a Izborna komisija će biti obavezna odštampati izvod iz Centralnog biračkog spiska za to biračko mjesto, isti ovjeriti svojim pečatom na svakoj stranici i dostaviti izvod biračkom odboru.

Izdavanje glasačkih listića

Korak 1: Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića svakom biraču objašnjava kako ispravno popuniti listić olovkom koja je dostupna u kabini, ali skreće pažnju i na Uputstvo o načinu popunjavanja koje se nalazi na poleđini glasačkog listića.

Objašnjava biraču da su imena kandidata sadržana na dodatnoj kandidatskoj listi te da tu listu vrati nakon glasanja, uz zaštitnu fasciklu.

Važno je da član biračkog odbora uradi sljedeće:

- objasni biraču za koje nivoe vlasti je dobio četiri listića;
- objasni da na glasačkom listiću za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine ili za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske, na kojima su samo imena kandidata, može obilježiti samo jednog kandidata po svom izboru;
- objasni da na glasačkim listićima za Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Narodnu skupštinu Republike Srpske i skupštine kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine mora obilježiti samo jednog političkog subjekta, političku stranku, nezavisnog kandidata ili koaliciju (u daljem tekstu: političkog subjekta) kojeg preferira; ili da pored političkog subjekta može obilježiti i brojeve koji se odnose na kandidate, i to jednog ili najviše do tri kandidata tog političkog subjekta, konsultirajući kandidatsku listu koja je dodatak glasačkom listiću;
- upozori birača da će njegov glas biti nevažeći ako ne odabere politički subjekt nego samo obilježi redni broj kandidata;
- upozori birača da se, ako ipak obilježi više od tri kandidata, njegovi glasovi za kandidate neće brojati.

Korak 2: Član biračkog odbora svakom biraču u Bosni i Hercegovini izdaje četiri glasačka listića za Opće izbore 2026. godine (osim biračima u Brčko distriktu BiH koji imaju entitetsko državljanstvo Federacije BiH koji će dobiti glasačke listiće za tri nivoa vlasti).

Korak 3: Glasački listići se izdaju u zaštitnoj fascikli uz dodatak: kandidatska lista. Član biračkog odbora upoznaje birača i s funkcijom zaštitne fascikle i upućuje ga da u glasačkoj kabini u potpunoj tajnosti ispuni glasačke listiće.

ОРЃИ ИЗБОРИ 04.10.2026. ОПШТИ ИЗБОРИ 04.10.2026.

IZBORNA JEDINICA 3B
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 3В

**MOŽETE OZNAČITI
1, 2 ILI NAJVIŠE 3
KANDIDATA
МОЖЕТЕ ОЗНАЧИТИ
1, 2 ИЛИ НАЈВИШЕ 3
КАНДИДАТА**

OBAVEZNO/OBVEZNO označite samo jedan politički subjekt
ОБАВЕЗНО означите само један политички субјект

- ☐ POLITIČKI SUBJEKT
- ☐ POLITIČKA STRANKA
- ☐ NEZAVISNI KANDIDAT
- ☐ ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКАТ
- ☐ ПОЛИТИЧКА СТРАНКА
- ☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ
- ☐ POLITIČKI SUBJEKT
- ☐ POLITIČKA STRANKA
- ☐ NEZAVISNI KANDIDAT
- ☐ ПОЛИТИЧКА СТРАНКА
- ☐ POLITIČKI SUBJEKT
- ☐ POLITIČKA STRANKA

- 1
○ 2
○ 3
○ 4
○ 5
○ 6
○ 7
○ 8

083B004 523

600

OPĆI IZBORI 04.10.2026. ОПШТИ ИЗБОРИ 04.10.2026.

PREDSEDNIK I POTPREDSJEDNICI REPUBLIKE SRPSKE
ПРЕДСЈЕДНИК И ПОТПРЕДСЈЕДНИЦИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

OBAVEZNO/OBVEZNO označite samo jedan politički subjekt
ОБАВЕЗНО означите само један политички субјект

- ☐ POLITIČKI SUBJEKT
- ☐ POLITIČKA STRANKA
- ☐ NEZAVISNI KANDIDAT
- ☐ ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКАТ
- ☐ ПОЛИТИЧКА СТРАНКА
- ☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ
- ☐ POLITIČKI SUBJEKT
- ☐ POLITIČKA STRANKA
- ☐ NEZAVISNI KANDIDAT
- ☐ ПОЛИТИЧКА СТРАНКА
- ☐ POLITIČKI SUBJEKT
- ☐ POLITIČKA STRANKA

083B004 600

Izgled glasačkog listića – većinski izborni sistem

Glasanje

Glasanje je lično i vrši se u potpunoj tajnosti.

Poštivanje tajnosti podrazumijeva da birači mogu samostalno dati svoj glas, bez da ih iko u tome sprječava, te da niko ne može glasati umjesto drugog, pod njegovim imenom, niti tražiti informacije kako je birač glasao, niti odavati informacije o glasanju kod primjene instituta “Pomoć drugog lica”.

U glasačkoj kabini se nalazi samo birač.

Birač samostalno ispunjava glasački listić posebnim flomasterom, osim ako se dozvoljava primjena instituta “Pomoć drugog lica”.

Prilikom glasanja birač ne smije koristiti mobitel ili drugo sredstvo za snimanje i fotografisanje.

Ako birač slučajno ošteti listić tokom glasanja ima pravo tražiti da mu se isti zamijeni i izda novi listić, a preko oštećenog listića član biračkog odbora zadužen za izdavanje listića ispisuje “oštećeni” i isti odlaže u namjensku kovertu. Ovakve pojave se obavezno evidentiraju u Obrazac Z5 Zapisnika.

Glasački listići imaju novi izgled i označavaju se isključivo posebnim flomasterom koji se nalazi u glasačkoj kabini

- ***Većinski sistem*** (glasački listići za članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine i za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske)

Na glasačkim listićima na kojima su navedena imena pojedinačnih kandidata ispunjava se kružić ispred imena samo jednog kandidata.

- ***Sistem proporcionalne zastupljenosti*** (glasački listići za Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Narodnu skupštinu Republike Srpske i skupštine kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine)

Na lijevoj strani glasačkog listića nalaze se nazivi političkih subjekata, a na desnoj strani glasačkog listića kolone s rednim brojevima kandidata.

*Obavezno se ispunjava kružić ispred naziva samo jednog političkog subjekta na lijevoj strani glasačkog listića, ili se obavezno ispunjava kružić ispred naziva samo jednog političkog subjekta na lijevoj strani glasačkog listića i potpuno ispunjava kružić ispred jednog, dva ili najviše tri redna broja kandidata na desnoj strani glasačkog listića. **Pripadajući redni brojevi kandidata s njihovim imenima i prezimenima sadržani su u kandidatskoj listi.***

Skeniranje glasačkih listića

Korak 1: Nakon glasanja birač svoje glasačke listiće okrenute prema dolje, u zaštitnoj fascikli prinosi skeneru.

Korak 2: Birač listić skenira jedan po jedan, dok ih birač pažljivo izvlači iz zaštitne fascikle i stavlja u otvor skenera u ravnoj liniji (kako bi se izbjeglo zaglavljivanje) a skener svaki listić automatski povlači u glasačku kutiju.

Korak 3: Tokom skeniranja birač na ekranu može pročitati poruku je li glasački listić uspješno skeniran, čime se proces glasanja smatra i uspješno završenim.

Skener glasačkih listića

Ako skener signalizira porukom upozorenja da listić nije ispravno skeniran, isti se automatski vraća biraču (najčešće kad skener otkrije neprepoznatljive ili neispravne karakteristike glasačkog listića). Radi se o pogrešno pročitanoj glasačkoj listiću, a najčešći uzrok je što je nastupilo njegovo fizičko oštećenje (pocijepan, zgužvan ili presavijen glasački listić), ili listić ima oznake koje ometaju očitavanje, ili je pogrešno umetnut u otvor, ili je skener otkrio karakteristike koje aplikacija ne prihvata (netačan QR kod ili se taj kod ne može očitati).

Birač obavještava predsjednika biračkog odbora o problemu i slijedi upute ako je problem tehničke prirode.

U slučaju da u procesu skeniranja dođe do zaglavljivanja glasačkog listića, član biračkog odbora zadužen za nadzor nad radom skenera fizički oslobađa glasački listić, vodeći računa o tajnosti glasa birača, vraća glasački listić biraču i on ponavlja postupak skeniranja, osim ako je listić zbog zaglavljivanja fizički oštećen. U tom slučaju birač ima pravo dobiti novi glasački listić, a oštećeni listić se izuzima i na njemu se ispisuje riječ “oštećeni” te se odlaže u kovertu na kojoj je oznaka “Oštećeni glasački listići”. Ove situacije se moraju evidentirati u Obrazac Z5, navodeći vrijeme i razlog izdavanja novog listića.

Kada skener prikazuje poruke da glasački listić nije skeniran, razlog može biti dostignuti maksimalan broj birača za to biračko mjesto, jer nakon što su svi upisani birači za to biračko mjesto dali svoj glas, svaki dodatni pokušaj glasanja će uzrokovati ovaj događaj.

Birač će biti upozoren da sve glasačke listiće skenira, jer ako to ne učini, predsjednik biračkog odbora će i ovu situaciju evidentirati u Zapisniku, navodeći sve podatke s identifikacionog dokumenta birača.

Korak 4: Nakon uspješnog skeniranja birač vraća zaštitnu fasciklu i kandidatsku listu koja je dodatak glasačkom listiću članu biračkog odbora zaduženom za nadzor nad radom skenera i napušta biračko mjesto.

U slučaju nemogućnosti skeniranja glasačkih listića zbog problema u radu skenera, i ako rezervni skener nije dostupan, Izborna komisija će na biračko mjesto dostaviti glasačku kutiju radi nesmetanog nastavka izbornog procesa.

Pomoć drugog lica

Pomoć drugog lica imaju pravo koristiti birači koji su slijepi, nepismeni ili lica s invaliditetom.

Birač koristi pomoć lica koje sam izabere uz odobrenje predsjednika biračkog odbora, s tim što to lice ne može biti član biračkog odbora. Osim toga, jedno lice može pomoći samo jednom biraču.

Dokaz da je osoba slijepa ili lice s invaliditetom jeste rješenje ili uvjerenje / potvrda nadležne ustanove, instituta ili komisije o utvrđenom identitetu ili tjelesnom oštećenju i članska iskaznica saveza ili udruženja registriranih za pomoć ovoj kategoriji lica. Dokaz za nepismeno lice je oznaka “XX” na putnoj ispravi, odnosno nepopunjena rubrika za potpis ako je identifikacija vršena uz ličnu kartu.

Podaci o pomoći drugog lica evidentiraju se na PDL obrascu. Isti sadrži relevantne podatke o tome koristi li se ova pomoć na biračkom mjestu ili van njega te podatke o biraču i licu koje pruža pomoć

(ime i prezime, JMB, broj identifikacionog dokumenta, vrsta priloženog dokaza, potpis lica koje pruža pomoć i potpis predsjednika biračkog odbora).

Samo izuzetno predsjednik biračkog odbora može bez dokaza odobriti pomoć drugog lica biraču koji zbog svoje nesposobnosti očigledno nije u mogućnosti glasati bez pomoći drugog lica.

Pomoć drugog lica/druge osobe/Помоћ другог лица		PDL/PDO/ПДЛ
☐ Na biračkom mjestu/На бирачком мјесту ☐ Izvan biračkog mjesta/Изван бирачког мјеста		
RB obrasca /РБ обрасца		Broj BM/Број БМ
Ime i prezime birača, JMB, broj lične karte/osobne iskaznice i redni broj birača u izvodu iz CBS/изводу из СБС из SBP/Име и презиме бирача, ЈМБ, број личне карте и редни број бирача у изводу из ЦБС		
Ime i prezime lica koje pomaže/osobe koja pomaže, JMB i broj lične karte/osobne iskaznice i potpis/ Име и презиме лица које помаже, ЈМБ и број личне карте и потпис		
☐ Slijepi birač/Слијепи бирач ☐ Nepismeni birač/Неписмени бирач ☐ Lice/osoba a invalidetom/Лице с инвалидитетом		
Staviti oznaku X u kvadratić prema kategoriji kojoj birač pripada/Ставити ознаку Х у квадратих према категорији којој бирач припада		
Navod o vrsti dokaza o potrebi glasanja/glasovanja birača uz pomoć drugog lica/osobe i broj dokaza/Навод о врсти доказа о потреби гласања бирача уз помоћ другог лица и број доказа		
Predsjednik BO/Предсједник БО		
Ime, prezime i potpis/Име, презиме и потпис		
Pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću izjavljujem da sam upoznat s odredbom člana/članka 5.19 stav/stavak (4) Izbornog zakona BiH, odnosno da na dan izbora mogu pomoći samo jednom biraču. Под пуном материјалном и кривичном одговорношћу изјављујем да сам упознат са одредбом члана 5.19 став(4) Изборног закона БиХ, односно да на дан избора могу помоћи само једном бирачу.		
Lice/osoba koje pomaže biraču/Лице које помаже бирачу		
Potpis/Потпис		

Fizičke prepreke za pristup biračkom mjestu

Za birača koji dođe do biračkog mjesta, ali zbog fizičkih prepreka i neprilagođenog prostora njegovoj invalidnosti ne može ući na biračko mjesto, uređuje se posebno mjesto s glasačkom kabinom ispred biračkog mjesta.

Drugo lice koje taj birač izabere donosi identifikacioni dokument invalidnog birača na biračko mjesto i izjavljuje da birač fizički ne može pristupiti biračkom mjestu. Predsjednik i član biračkog odbora, nakon što utvrde da birač ima pravo glasa na tom biračkom mjestu, odobravaju identifikaciju / autentifikaciju i koristeći PIN predsjednika biračkog odbora printaju potvrdu iz uređaja, a zatim verificiraju i pomagača. Član biračkog odbora odlazi do birača sa Zapisnikom, glasačkim listićima sa zaštitnom fasciklom, kandidatskom listom, olovkom, kovertom i potvrdom iz uređaja.

Ometanje izbornog procesa

Predsjednik može s biračkog mjesta udaljiti svako lice koje narušava red, a ove pojave se evidentiraju u Obrascu Z7 Zapisnika.

Ako na biračkom mjestu postoji opasnost za red i mir, ili dođe do nasilja, ili otkrivanja oružja ili opasnih predmeta, predsjednik biračkog odbora će prekinuti glasanje za onoliko vremena koliko je potrebno za uspostavljanje reda i mira na biračkom mjestu. Ako je neophodno, u tim slučajevima može zahtijevati pomoć policije kako bi se ponovo uspostavio red i mir i nastavio rad na biračkom mjestu.

O svim ovim slučajevima se vodi evidencija u Obrascu Z5 Zapisnika i obavještava Izborna komisija.

Izborna komisija može s biračkog mjesta udaljiti predsjednika i članove biračkog odbora koji su svojim aktivnostima narušili kontinuitet glasanja i postupali suprotno pravilima u toku glasanja i brojanja listića. O tome je dužna obavijestiti Centralnu izbornu komisiju Bosne i Hercegovine i dostaviti joj kompletnu dokumentaciju o poduzetim radnjama.

ZATVARANJE BIRAČKOG MJESTA

Biračko mjesto se zatvara tačno u 19.00 sati uvečer.

- Predsjednik će u 18.45 svima prisutnim na biračkom mjestu, kao i biračima koji su još u redu za glasanje, objaviti da se biračko mjesto zatvara u 19.00 sati.
- Svi birači koji su se zatekli u redu u 19.00 sati ostvarit će pravo glasa, ali ne i birači koji tom redu pristupe iza 19.00, o čemu računa vodi kontrolor reda.
- Nakon što i posljednji birač glasa, biračko mjesto se zatvara, a predsjednik obavještava Izbornu komisiju o tačnom vremenu zatvaranja biračkog mjesta.

Korak 1: Predsjednik se autentificira svojim pristupnim PIN-om da bi pristupio meniju upravljanja biračkim mjestom na skeneru glasačkih listića i bira opciju “zatvori biračko mjesto”.

Skener će promijeniti status s “otvoreno” na “zatvoreno biračko mjesto”.

Skener glasačkih listića je sada u zatvorenom stanju i dodatni glasački listići neće biti prihvaćeni.

Korak 2: Skener glasačkih listića automatski štampa konsolidirani Izvještaj o rezultatima glasanja na biračkom mjestu za sve nivoe vlasti.

Dva primjerka Izvještaja o rezultatima potpisuju predsjednik i svi članovi biračkog odbora; jedan prilažu u Zapisnik (uz original za Centralnu izbornu komisiju Bosne i Hercegovine), a drugi uz zelenu kopiju za Izbornu komisiju. Treći primjerak Izvještaja se objavljuje na vidljivom mjestu unutar biračkog mjesta.

Predsjednik po potrebi može printati i dodatne Izvještaje o rezultatima glasanja za prisutne posmatrače.

Korak 3: Predsjednik zatvara biračko mjesto i na uređaju za biometrijsku identifikaciju birača unosom PIN-a za autorizaciju pristupa meniju na kojem odabire opciju za zatvaranje izbora.

Ovu radnju moguće je izvršiti tek nakon vremena koje je predviđeno za rad biračkog odbora tj. iza 19.00 sati.

Nakon provjere pristupnih PIN-ova uređaj omogućava štampanje završnog Izvještaja i zatvaranje procesa identifikacije i autentifikacije. Uređaj automatski dostavlja informaciju na servere Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine da je biračko mjesto zatvoreno, a predsjednik biračkog odbora potpisuje izvještaj koji se prilaže uz Zapisnik.

IZVJEŠTAJ O ODZIVU NA BM
IZVJEŠĆE O ODAZIVU NA BM
ИЗВЈЕШТАЈ ОДЗИВУ НА БМ

200 BRČKO DISTRIKT BIH / БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ
200C006
BIJEJINSKA CESTA - DIO 1 /
БИЈЕЉИНСКА ЦЕСТА - ДИО 1
04/10/2026 19:00:00

BROJ REGISTROVANIH/ REGISTRIRANIH GLASAČA БРОЈ РЕГИСТРОВАНИХ БИРАЧА	1.000 (100 %)
GLASALO/GLASOVALO ГЛАСАЛО	500 (50 %)

ŽENE/ ЖЕНЕ	250 (50%)
MUŠKARCI/MUŠKARCI	250 (50 %)

18-30	100 (20 %)
31-50	100 (20 %)
50+	300 (60 %)

PREDSEDNIK / ПРЕДСЈЕДНИК

04/10/2026 07:10:08
ENVV818A00000819
1.5.3
A9UKMMMMMMMMKKKK
JKLKLKLLLLLLLLLLLLLLLLL
HJJJJJJJJJJJJJJGFDDEYIK
GHUJIOLOLOLKHUAYUA

ZBM

Predsjednik u Obrazac Z9 Zapisnika unosi broj potvrda birača koji su identificirani / autentificirani i broj birača koji nisu identificirani / autentificirani, odnosno broj potpisa na izvodu iz Centralnog biračkog spiska ukoliko uređaj nije bio u funkciji.

- *Ako je na biračkom mjestu glasalo više od 350 birača, predsjednik obavještava izbornu komisiju da pozove zamjenika predsjednika i zamjenike članova biračkih odbora da nakon zatvaranja prisustvuju procesu ručnog brojanja glasačkih listića.*

Zamjenici se obavezno pozivaju da rade i na biračkim mjestima na kojima se kasnilo s otvaranjem ili su nastupili prekidi u radu u trajanju od jednog do tri sata, jer se rad na tim biračkim mjestima obično produžava nakon 19.00 sati.

ELEKTRONSKA TRANSMISIJA PODATAKA

Nakon zatvaranja biračkog mjesta vrši se konačna transmisija podataka o odzivu birača s uređaja za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju i elektronska transmisija rezultata za sve nivoe vlasti sa skenera glasačkih listića.

Transmisija podataka o odzivu s uređaja za identifikaciju / autentifikaciju

U toku dana predsjednik biračkog odbora elektronski dostavlja podatke o odzivu prema planu koji mu dostavlja Izborna komisija. Nakon zatvaranja biračkog mjesta vrši se konačna transmisija podataka s uređaja za identifikaciju / autentifikaciju, i to sljedećih podataka:

- broj registriranih birača za to biračko mjesto,
- broj lica koja su identificirana / autentificirana,
- podaci o odzivu (procentualno i brojčano),
- spolna struktura birača koji su glasali.

Predsjednik biračkog odbora potpisuje ovaj Izvještaj.

Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju / autentifikaciju broji potvrde s potpisima birača, a predsjednik njihov broj evidentira u Zapisnik o radu biračkog odbora. Potvrde se odlažu u posebnu kovertu na kojoj su ispisane riječi "Potvrde o izvršenoj identifikaciji / autentifikaciji".

Ako elektronski transfer ovih podataka nije uspješan, isti se vrši u sjedištu Izborne komisije odmah nakon dostave USB stikova s uređaja.

Ako ovaj transfer nije moguć u sjedištu Izborne komisije, elektronska transmisija se vrši s mjesta koje je najbliže sjedištu a s kojeg je moguć prijenos uz sigurnosne mjere zaštite.

Ako se podaci s uređaja koji je zamijenjen ne mogu proslijediti zbog oštećenja uređaja, birački odbor će na osnovu broja potvrda dostaviti relevantne podatke izbornoj komisiji.

Elektronska transmisija rezultata

Nakon štampanja Izvještaja s rezultatima, predsjednik biračkog odbora dostavlja podatke o rezultatima za sve nivoe vlasti, i to:

- broj osvojenih glasova po političkim subjektima,
- broj pojedinačno osvojenih glasova po kandidatima,
- ukupan broj nevažećih glasačkih listića,
- ukupan broj nevažećih neoznačenih glasačkih listića,
- ukupna broj nevažećih ostalih listića.

Skener automatski uspostavlja vezu i prenosi podatke u Centralnu izbornu komisiju Bosne i Hercegovine.

Za svaki pokušaj konektovanja i transmisije skener ispisuje izvještaj.

Transmisija se potvrđuje uz poruku na ekranu “Spremite izvještaj”.

Ako rezultati nisu uspješno preneseni, skener će biti obilježen naljepnicom “Rezultati nisu preneseni”, s jasno naznačenim brojem biračkog mjesta, a predsjednik će ovaj podatak evidentirati u Obrazac Z5 Zapisnika.

Ako naprijed navedene radnje nije moguće izvršiti iz tehničkih razloga, jer na biračkom mjestu nije moguće uspostaviti konekciju sa serverom Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, podaci će biti prosljeđeni elektronskim putem u sjedištu Izborne komisije.

Izborna komisija će za biračka mjesta za koja nije izvršena elektronska transmisija rezultata provjeriti s operaterima razlog neizvršenja ovog zadatka i, ako razlog nije tehničke prirode, Izborna komisija će naložiti operateru i preduzeti sve mjere da se transmisija rezultata odmah izvrši.

Ako ovaj prijenos nije moguć, elektronska transmisija se vrši s mjesta koje je najbliže sjedištu a s kojeg je moguć prijenos uz sigurnosne mjere zaštite.

Ako je u toku glasanja došlo do zamjene skenera, vrši se dostavljanje podataka iz oba skenera (i onog koji je zamijenjen i onog koji je bio u funkciji do zatvaranja biračkog mjesta).

Operater nakon elektronske transmisije pakuje uređaje u njihove kofere i priprema ih za preuzimanje od strane Izborne komisije.

RUČNO BROJANJE GLASOVA

Nakon elektronske transmisije podataka s uređaja za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju i skenera glasačkih listića, vrši se priprema za ručno brojanje glasova.

Svi članovi biračkog odbora učestvuju u brojanju.

Priprema za ručno brojanje glasova podrazumijeva sljedeće radnje:

- Uređaj skenera se skida s glasačke kutije i pakuje u svoju originalnu kutiju i plastičnu vreću na koju se stavlja pečat. Na isti način se postupa s uređajem za biometrijsku identifikaciju /

autentifikaciju koji se pakuje u svoju kutiju. Uređaje će preuzeti Izborna komisija na biračkom mjestu.

- Oštećeni glasački listići koji su sadržani u koverti i neiskorišteni glasački listići za svaki nivo vlasti se broje, a njihov ukupan broj, kao i serijski broj naljepnice (po nivoima vlasti) evidentira se u Obrazac Z10 Zapisnika te se pakuju u veliku kutiju.
- Posebni flomasteri za glasanje se odlažu u kutiju za skener, a plave olovke s ostalim neosjetljivim materijalom.
- Formira se veća radna površina od više stolova na kojoj će se vršiti brojanje glasačkih listića.
- Sastav između stolova se osigurava samoljepljivom trakom.
- Predsjednik biračkog odbora uklanja pečate i otvara glasačku kutiju.
- Na radnoj površini se isprazni kompletan sadržaj glasačke kutije.
- Svi prisutni moraju imati uvid da je kutija prazna.
- Birački odbor razvrstava sve glasačke listiće po nivoima vlasti koji su trenutno izmiješani i sastavlja grupe na osnovu boje glasačkih listića, i to:
 - a) Predsjedništvo Bosne i Hercegovine – siva,
 - b) Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine – plava,
 - c) Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – ljubičasta,
 - d) Narodna skupština Republike Srpske – smeđa,
 - e) predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske – žuta i
 - f) skupštine kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine – bordo.
- Birački odbor broji jedan po jedan nivo vlasti u skladu s prethodnim rasporedom.
- Ostali glasački listići koji se trenutno ne broje pakuju se u male providne vreće na kojima je naziv “Pomoćne vreće”, i to posebno za svaki nivo, ali se odlažu na način da ih svi prisutni mogu vidjeti.
- Na stolu ostaje samo grupa listića koja se trenutno broji.

Brojanje se vrši prema sljedećem rasporedu:

U Federaciji BiH:

1. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine – većinski glas
2. Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine – sistem prop. zastupljenosti
3. Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – sistem prop. zastupljenosti
4. Skupština kantona – sistem prop. zastupljenosti

U Republici Srpskoj:

1. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine – većinski glas
2. Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine – sistem prop. zastupljenosti
3. predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske – većinski glas
4. Narodna skupštinu Republike Srpske – sistem prop. zastupljenosti

U Brčko distriktu BiH:

1. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine – većinski glas
2. Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine – sistem prop. zastupljenosti
3. predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske – većinski glas
4. Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – sistem prop. zastupljenosti
5. Narodna skupštinu Republike Srpske – sistem prop. zastupljenosti

Brojanje glasova po sistemu većinskog glasa (za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine i za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske) vrši se u sljedećim fazama:

Korak 1: Članovi biračkog odbora broje sve glasačke listiće iz glasačke kutije u timovima (duplo brojanje) u svežnjevima po 25 glasačkih listića i unakrsno ih postavljaju na radnu površinu. Na posljednju grupu, ako je u njoj manje od 25 listića, stavlja se samoljepljivi stiker s brojem listića u tom svežnju (ovaj način olakšava utvrđivanje ukupnog broja listića).

Korak 2: Predsjednik biračkog odbora upisuje ukupan broj glasačkih listića u SIT ZR obrazac – većinski glas.

Korak 3: Na samoljepljivim stikerima ispisuju se imena kandidata za određeni nivo vlasti s glasačkog listića i pristupa se razvrstavanju glasačkih listića po pripadajućim imenima kandidata, ali se na stikere upisuje i grupa nevažeći – neoznačeni i nevažeći – ostali glasački listići.

Korak 4: Članovi biračkog odbora uzimaju svežnjeve i sortiraju listiće pored stikera ako je kandidat dobio glas, posebno razvrstavajući i nevažeće listiće.

GLASAČKI LISTIĆ JE VAŽEĆI (većinski izborni sistem):

- ako je birač označio samo jednog kandidata političkog subjekta,
- ako je kandidat označen tako da je namjera birača jasna.

GLASAČKI LISTIĆ JE NEVAŽEĆI (većinski izborni sistem):

- ako je na njemu označeno dva ili više kandidata,
- ako nije ispunjen (bez ikakve oznake ili obilježavanja),
- ako je ispunjen tako da se ne može sa sigurnošću utvrditi kome je birač dao glas,
- ako se na osnovu oznake koje je birač dopisao, kao što je potpis, može utvrditi identitet birača,
- ako su dopisana imena kandidata,
- ako listić nema QR kod, ili je očigledno skeniran ili kopiran, ili ne pripada tom biračkom mjestu,
- ako je birač označio listić na drugačiji način od onog koji je utvrđen propisima.

Korak 5: Predsjednik biračkog odbora stavlja listiće iz grupe nevažeći listići na uvid članovima biračkog odbora i zajednički natpolovičnom većinom donose odluku ako ima spornih listića.

Korak 6: Birački odbor čita i broji glasove svakog kandidata u timovima po dva. Kad se prebroje glasovi za jednog kandidata, nastavlja se brojanje glasova za drugog kandidata.

Korak 7: Predsjednik upisuje ukupan broj glasova po kandidatima u Obrazac SIT ZR – većinski glas, kao i broj nevažećih glasova.

Korak 8: Finaliziran Obrazac SIT ZR – većinski glas potpisuju svi članovi biračkog odbora.

Korak 9: Prebrojani glasački listići se pakuju u kutiju prema shemi pakovanja.

**SIT ZR većinski glas/
СИТ ЗР већински глас**

**(Kod i Izborni nivo generira se iz baze)
(Код и Изборни ниво генерише се из базе)**

Број ВМ/Број БМ

--	--	--	--	--	--	--	--

Broj BM/Број БМ

(Izborni nivo generira se iz baze)

(Изборни ниво генерише се из базе)

Broj primljenih GL
Број примљених ГЛ

Broj neiskorištenih GL
Број неискоришћених ГЛ

Broj oštećenih GL
Број оштећених ГЛ

VAŽEĆI GLASAČKI LISTIĆI/ ВАЖЕЋИ ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋИ

Ukupno važećih glasačkih listića / Укупно важећих гласачких листића

NEVAŽEĆI GL/НЕВАЖЕЋИ ГЛ

Ukupno nevažećih glasačkih listića/Укупно неважећих гласачких листића

Nevažeći neoznačeni glasački listići/Неважећи неозначени гласачки листићи

Nevažeći ostali glasački listići/Неважећи остали гласачки листићи

OŠTEĆENI GLASAČKI LISTIĆI/ОШТЕЋЕНИ ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋИ

Ukupno oštećenih glasačkih listića koji nisu skenirani/

Укупно оштећених гласачких листића који нису скенирани

VAŽEĆI GLASAČKI LISTIĆI/ ВАЖЕЋИ ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋИ

1	KANDIDAT 1 POLITIČKI SUBJEKT 1				16	KANDIDAT 16 POLITIČKI SUBJEKT 16			
2	KANDIDAT 2 POLITIČKI SUBJEKT 2				17				
3	KANDIDAT 3 POLITIČKI SUBJEKT 3				18				
4	KANDIDAT 4 POLITIČKI SUBJEKT 4				19				
5	KANDIDAT 5 POLITIČKI SUBJEKT 5				20				
6	KANDIDAT 6 POLITIČKI SUBJEKT 6				21				
7	KANDIDAT 7 POLITIČKI SUBJEKT 7				22				
8	KANDIDAT 8 POLITIČKI SUBJEKT 8				23				
9	KANDIDAT 9 POLITIČKI SUBJEKT 9				24				
10	KANDIDAT 10 POLITIČKI SUBJEKT 10				25				
11	KANDIDAT 11 POLITIČKI SUBJEKT 11				26				
12	KANDIDAT 12 POLITIČKI SUBJEKT 12				27				
13	KANDIDAT 13 POLITIČKI SUBJEKT 13				28				
14	KANDIDAT 14 POLITIČKI SUBJEKT 14				29				
15	KANDIDAT 15 POLITIČKI SUBJEKT 15				30				

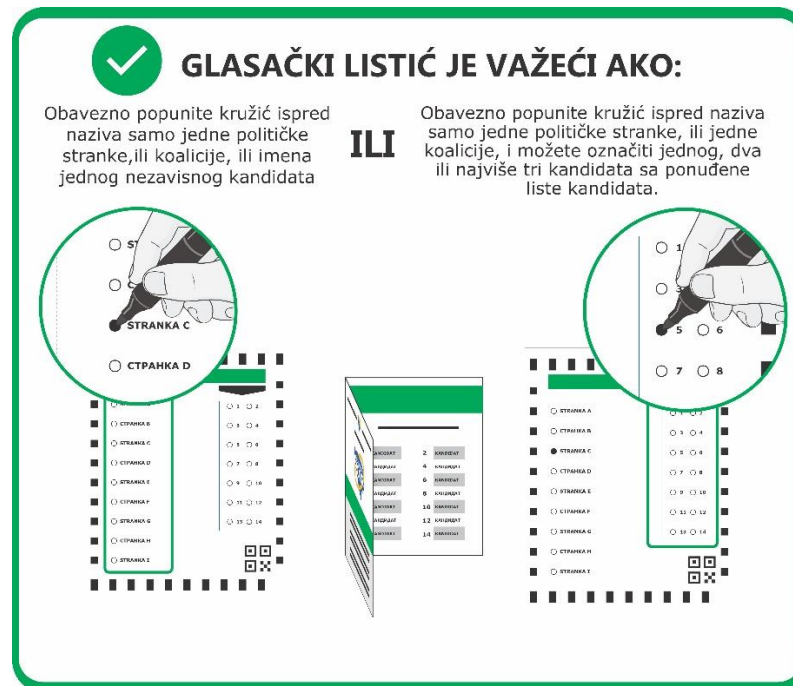
PREDSJEDNIK BO PREDSJEDNIK BO	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 2. ЧЛАН 2	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 4. ЧЛАН 4	POTPIS ПОТПИС
ČLAN 1. ЧЛАН 1	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 3. ЧЛАН 3	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 5. ЧЛАН 5	POTPIS ПОТПИС

Brojanje glasova po sistemu proporcionalne zastupljenosti

Birački odbor broji jedan po jedan nivo vlasti po sistemu proporcionalne zastupljenosti u skladu s prethodnim rasporedom.

Važeći glasački listić (izborni sistem proporcionalne zastupljenosti)

- Ako je označen samo jedan politički subjekt.
- Ako je označen samo jedan politički subjekt i do tri kandidata u okviru tog subjekta (glasovi važe i za politički subjekt i za kandidate).
- Ako je označen samo jedan politički subjekt i više od tri kandidata u okviru tog subjekta, glasački listić je važeći za politički subjekt dok se glasovi za kandidate ne broje.

Nevažeći glasački listić (izborni sistem proporcionalne zastupljenosti)

- Ako je označeno više od jednog političkog subjekta (bez obzira na broj odabira kandidata).
- Ako nije ispunjen (bez ikakve oznake ili obilježavanja).
- Ako je ispunjen tako da se ne može sa sigurnošću utvrditi kome je birač dao glas.
- Ako se na osnovu oznake koju je birač dopisao, kao što je potpis, može utvrditi identitet birača.
- Ako su dopisana imena kandidata.
- Ako listić nema QR kod, ili je očigledno skeniran ili kopiran, ili ne pripada tom biračkom mjestu.
- Ako je birač označio listić na drugačiji način od onog koji je utvrđen propisima.

Brojanje po sistemu proporcionalne zastupljenosti

(Za Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Narodnu skupštinu Republike Srpske i Skupštinu kantona) vrši se po sljedećim fazama:

Korak 1: Utvrđivanje broja glasačkih listića samo jednog nivoa vlasti, koristeći metodologiju duplog brojanja u timovima po dva i sortiranja svežnjeva po 25 glasačkih listića, kako bi se utvrdio ukupan broj glasačkih listića za taj nivo vlasti.

Korak 2: Predsjednik biračkog odbora evidentira taj broj u SIT ZR obrazac.

Korak 3: Vršiti se ispisivanje imena političkih subjekata s glasačkog listića na samoljepljive stikere. Na stikere se upisuje i grupa nevažeći – neoznačeni i nevažeći – ostali glasački listići.

Korak 4: Pristupa se razvrstavanju glasačkih listića u posebne grupe za svakog političkog subjekta (koristeći model duplog brojanja i unakrsnog slaganja glasačkih listića u svežnjeve po 25).

Korak 5: Birački odbor broji glasačke listiće za svakog političkog subjekta u timovima po dva.

Korak 6: Razmatraju se i svi nevažeći glasački listići. Predsjednik biračkog odbora stavlja listiće iz grupe nevažeći listići na uvid članovima biračkog odbora i zajednički natpolovičnom većinom donose odluku ako ima spornih listića.

Korak 7: Predsjednik upisuje broj glasačkih listića za svakog političkog subjekta (tj. svaku grupu) u Obrazac SIT ZR – proporcionalna zastupljenost.

Korak 8: Birački odbor zatim pristupa brojanju glasova po kandidatima i razvrstava glasačke listiće svakog političkog subjekta u sljedeće grupe:

- a. glasački listići na kojim je birač označio samo političkog subjekta,
- b. glasački listići na kojim je birač označio četiri ili više kandidata tog političkog subjekta,
- c. glasački listići na kojima je birač označio do tri kandidata tog političkog subjekta.

Korak 9: Birački odbor zatim broji glasačke listiće iz svake od tri prethodne grupe (a, b, c) ponovo, metodom duplog brojanja i unakrsnog slaganja svežnjeva, a predsjednik sve evidentira u obrazac.

Korak 10: Zatim slijedi brojanje glasačkih listića po kandidatima koje vrše četiri člana (jedan čitač, jedan kontrolor čitač, a dva člana su evidentičari koji neovisno koriste po jedan Pomoćni obrazac u koji upisuju glasove (u vidu crtica). Na biračkim mjestima s tri člana biračkog odbora samo jedan je čitač, a dva su evidentičari.

Ovom metodom se broje samo glasovi na glasačkim listićima na kojima su birači označili do tri kandidata političkog subjekta.

Brojanje se vrši metodom čitanja rednih brojeva kandidata i evidentiranjem uspravnih crtica (u grupama po pet crtica) u Pomoćni obrazac za svaki nivo vlasti, pri čemu rezultati u oba Pomoćna obrasca moraju biti identični. U koloni “Ukupno” Pomoćnog obrasca evidentičari utvrđuju zbir svih brojeva, a ako je ostalo praznih kolona koje nisu popunjene, iste se precrtavaju.

Korak 11: Predsjednik biračkog odbora upisuje broj glasova za svakog kandidata jednog političkog subjekta u Obrazac SIT ZR – proporcionalna zastupljenost .

Za političke subjekte i kandidate koji nisu dobili glasove predsjednik biračkog odbora upisuje “tri crtice i nulu”, odnosno znakove (---0).

Korak 11: Finaliziran Obrazac SIT ZR – proporcionalna zastupljenost potpisuju svi članovi biračkog odbora.

Korak 12: Prebrojani glasački listići se pakuju u kutiju prema shemi pakovanja.

**SIT ZR proporcionalna zastupljenost/
СИТ ЗР пропорционална заступљеност**

**(Kod i Izborni nivo generira se iz baze)
(Kod i Изборни ниво генерише се из базе)**

Број ВМ/Број БМ

--	--	--	--	--	--	--	--

Број ВМ/Број БМ

(Kod i Izborni nivo generira se iz baze)
(Код и Изборни ниво генерише се из базе)

Број примљених ГЛ
Број примљених ГЛ

Број неискоришћених ГЛ
Број неискоришћених ГЛ

Број оштећених ГЛ
Број оштећених ГЛ

VAŽEĆI GLASAČKI LISTIĆI/ ВАЖЕЋИ ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋИ

Ukupno važećih glasačkih listića / Укупно важећих гласачких листића

NEVAŽEĆI GL/НЕВАЖЕЋИ ГЛ

Ukupno nevažećih glasačkih listića/Укупно неважећих гласачких листића

Nevažeći neoznačeni glasački listići/Неважећи неозначени гласачки листићи

Nevažeći ostali glasački listići/Неважећи остали гласачки листићи

OŠTEĆENI GLASAČKI LISTIĆI/ОШТЕЋЕНИ ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋИ

Ukupno oštećenih glasačkih listića koji nisu skenirani/
Укупно оштећених гласачких листића који нису скенирани

PREDSJEDNIK BO PREDSJEDNIK BO	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 2. ЧЛАН 2	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 4. ЧЛАН 4	POTPIS ПОТПИС
ČLAN 1. ЧЛАН 1	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 3. ЧЛАН 3	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 5. ЧЛАН 5	POTPIS ПОТПИС

SIT ZR proporcionalna zastupljenost/ СИТ ЗР пропорционална заступљеност

Broj BM/Број БМ

--	--	--	--	--	--	--	--

(Kod i Izborni nivo generira se iz baze)
(Код и Изборни ниво генерише се из базе)

(Politički subjekt generira se iz baze)
(Политички субјект генерише се из базе)

GLASOVI POLITIČKI SUBJEKT/ГЛАСОВИ ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКТ

Ukupno glasova političkog subjekta /

--	--	--	--	--

Укупно гласова политичког субјекта

Od tog /Од тог

Birač glasao/glasovao samo za političkog subjekta bez preferencija/

--	--	--	--	--

Бирач гласао само за политичког субјекта без преференција

Birač glasao/glasovao za političkog subjekta i 4 i više kandidata tog političkog subjekta /

--	--	--	--	--

Бирач гласао за политичког субјекта и 4 и више кандидата тог политичког субјекта

Birač glasao/glasovao za političkog subjekta i do 3 kandidata tog političkog subjekta /

--	--	--	--	--

Бирач гласао за политичког субјекта и до 3 кандидата тог политичког субјекта

GLASOVI ZA KANDIDATE/ ГЛАСОВИ ЗА КАНДИДАТЕ

1	KANDIDAT 1 ИЛИ КАНДИДАТ 1					21					
2	KANDIDAT 2 ИЛИ КАНДИДАТ 2					22					
3	KANDIDAT 3 ИЛИ КАНДИДАТ 3					23					
4	KANDIDAT 4 ИЛИ КАНДИДАТ 4					24					
5	KANDIDAT 5 ИЛИ КАНДИДАТ 5					25					
6	KANDIDAT 6 ИЛИ КАНДИДАТ 6					26					
7						27					
8						28					
9						29					
10						30					
11						31					
12						32					
13						33					
14						34					
15						35					
16						36					
17						37					
18						38					
19						39					
20						40					

PREDSJEDNIK BO PREDSJEDNIK BO	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 2. ЧЛАН 2	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 4. ЧЛАН 4	POTPIS ПОТПИС
ČLAN 1. ЧЛАН 1	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 3. ЧЛАН 3	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 5. ЧЛАН 5	POTPIS ПОТПИС

OBRAZAC ZA BROJNO STANJE (B.M. za glasanje/glasovanje nepotvrđenim glasačkim listićima)		Naziv općine:	Broj biračkog mjesta:	BSN
Serijski broj plastičnog pečata/Glasačka kutija 		Serijski broj plastičnog pečata/Glasačka kutija 		
PEČAT 1	PEČAT 2	PEČAT 3	PEČAT 4	
Serijski broj plastičnog pečata/ Glasačka kutija 		Šifra općine/izborne jedinice za koju se glasa/glasuje →		
DIO I: PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA				
1. Broj imena na listi/popisu birača koji su registrovani za glasanje/glasovanje putem pošte, a mogu glasovati/glasati nepotvrđenim gl. listićima (ručno brojati)				
2. Broj primljenih koverata sa glasačkim listićima				
DIO II: TOKOM GLASANJA/TIJEKOM GLASOVANJA				
3. Broj naknadno primljenih koverata sa glasačkim listićima				
4. Ukupan broj primljenih koverata sa glasačkim listićima (red 2+3)				
DIO III: NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA				
5. Broj potpisa na izvodu iz Centralnog biračkog spiska/popisa za birače koji su glasali/glasovali nepotvrđenim glasačkim listićima				
6. Broj upropaštenih koverata sa glasačkim listićima (paket 2n)				
7. Broj izdanih koverata sa glasačkim listićima (red 5+6)				
8. Broj neiskorištenih koverata sa glasačkim listićima (ručno brojati)				
9. Sveukupan broj zaduženih koverata sa glasačkim listićima (red 7+8)				
DIO IV: NAKON OTVARANJA GLASAČKE KUTIJE				
10. Broj koverata sa nepotvrđenim glasačkim listićima				
DIO V: Test tačnosti/točnosti				
11. Red 9=red 4; ako nisu isti, upisati razliku				
12. Red 10 = red 5; ako nisu isti, upisati razliku				
Serijski broj plastičnog pečata za vreću sa neiskorištenim gl. listićima (PROVIDNA VEĆA) 		Serijski broj plastičnog pečata za vreću sa koveratama sa nepotvrđenim gl. listićima (ZELENA) 		Serijski br.plastičnog pečata za vreću sa dokumentacijom za Centralnu/Središnju izbornu komisiju/povjerenstvo (PROVIDNA MANJA)
Potpisujući se ispod, izjavljujem da ovi brojevi tačno/točno odražavaju izborne aktivnosti na ovom biračkom mjestu.				
PREDSJEDNIK		IME (ŠTAMPANIM/TISKANIM SLOVIMA)	POTPIS	
ČLAN 1				
ČLAN 2				
ČLAN 3				
ČLAN 4				

III. PAKOVANJE UREĐAJA I IZBORNOG MATERIJALA NA REDOVNOM BIRAČKOM MJESTU

Uređaj skenera se skida s glasačke kutije i pakuje u svoju originalnu kutiju na koju se stavlja pečat čiji se serijski broj upisuje u primopredajni obrazac.

Skener glasačkih listića i uređaj za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju preuzima Izborna komisija na biračkom mjestu, a sve se evidentira kroz razduženje u Obrascu Z1b Zapisnika.

U svrhu pakovanja ostalog izbornog materijala svaki birački odbor će dobiti jednu veliku kutiju za povrat kompletnog materijala. Kutija će sadržavati bar-kod, a na nju je neophodno upisati broj biračkog mjesta, šifru osnovne izborne jedinice, te je treba oblijepiti samoljepljivim pečatima.

Izborni materijal se pakuje na sljedeći način:

Korak 1:

U veliku kutiju se pakuju:

- svi pomoćni obrasci,
- četiri male kutije za iskorišteni izborni materijal – prebrojani glasački listići za svaki od četiri nivoa – (važeci i nevažeci) i plave kopije SIT ZR obrasca za svaki od nivoa,
- četiri male kutije s neiskorištenim izbornim materijalom (neiskorišteni glasački listići se vraćaju u kutije u kojima su i dostavljeni, po nivoima),
- koverta s oštećenim glasačkim listićima.

Svaku od ovih kutija neophodno je oblijepiti samoljepljivim papirnim pečatima, a na vrhu kutije pozicionirati naljepnicu koja sadrži naziv nivoa, šifru osnovne izborne jedinice, broj biračkog mjesta i oznaku iskorišteni ili neiskorišteni glasački listići, kao i serijski broj samoljepljivih papirnih pečata.

Velika kutija se pakuje u veliku plastičnu vreću koja se pečatira plastičnim pečatom čiji se serijski broj upisuje u Z10 obrazac Zapisnika. Na kutiji i na vreći se crnim markerom upisuje broj biračkog mjesta.

Korak 2:

U malu providnu plastičnu vreću predsjednik biračkog odbora pakuje:

- Zapisnik original,
- kovertu s isprintanim rezultatima sa skenera,
- kovertu sa slipovima biometrije (ili izvod iz Centralnog biračkog spiska),
- PDL obrasce,
- original SIT ZR obrasce za Centralnu izbornu komisiju Bosne i Hercegovine.

Ova vreća se pečatira plastičnim pečatom čiji se serijski broj upisuje u Z10 obrazac Zapisnika (broj plastičnog pečata potrebno je upisati u Obrazac Z10 Zapisnika prije pečačenja vreće).

Predsjednik biračkog odbora će zelene kopije SIT ZR obrasca pakovati u kovertu za Izbornu komisiju uz zelenu kopiju Zapisnika.

Žutu kopiju ovog obrasca će izložiti na biračkom mjestu zajedno s elektronskim Izvještajem o rezultatima te ga učiniti dostupnim svim posmatračima.

Ovako zapakovan materijal se u velikoj kutiji, uz malu plastičnu providnu vreću i kovertu za Izbornu komisiju, dostavlja do Izborne komisije, uz obaveznu pratnju policijskih agencija.

Izborna komisija će izborni materijal proslijediti u Centralnu izbornu komisiju Bosne i Hercegovine prema planu transporta koji će biti naknadno utvrđen.

SHEMA PAKOVANJA IZBORNOG MATERIJALA NA REDOVNOM BIRAČKOM MJESTU

1. TEHNIČKA OPREMA

SKENER GLASAČKIH LISTIĆA

1 Skida se sa glasačke kutije

2

Pakuje se u originalnu kutiju

3

Na kutiju se stavlja pečat (samoljepljivi papirni pečat)

4

Serijski broj pečata upisuje se u primopredajni obrazac

UREDAJ ZA BIOMETRIJSKU IDENTIFIKACIJU/AUTENTIFIKACIJU

1

Pakuje se u originalnu kutiju

2

Na kutiju se stavlja pečat (samoljepljivi papirni pečat)

3

Serijski broj pečata upisuje se u primopredajni obrazac

PREUZIMANJE I EVIDENTIRANJE

Skener glasačkih listića i uređaj za biometrijsku identifikaciju/atuentifikaciju preuzima Izborna komisija na biračkom mjestu, a sve se evidentira kroz razduženje u Obrascu Z1b Zapisnika.

Posebni flomaster za glasanje se odmah nakon zatvaranja biračkih mjesta pakuje u originalnu kutiju skenera glasačkih listića.

2. VELIKA TRANSPORTNA KUTIJA

Bar-kod

Broj biračkog mjesta

Šifra osnovne izborne jedinice

Samoljepljivi pečati

OZNAKA NA SVAKOJ MALOJ KUTIJI

- Naziv nivoa izbora
- Šifra osnovne izborne jedinice
- Broj biračkog mjesta
- Oznaka: ISKORIŠTENI ili NEISKORIŠTENI
- Serijski broj samoljepljivog pečata

PRVI KORAK - SADRŽAJ VELIKE KUTIJE

Svi pomoćni obrasci (6 u Federaciji BiH / 4 u Republici Srpskoj)

4 male kutije - ISKORIŠTENI IZBORNI MATERIJAL
(prebrojani glasački listići za svaki od četiri nivoa i plave kopije SIT ZR Oblasca za svaki od nivoa)

4 male kutije - NEISKORIŠTENI IZBORNI MATERIJAL
(neiskorišteni glasački listići se vraćaju u kutije u kojima su i dostavljeni, po nivoima)

Koverte sa oštećenim glasačkim listićima

PAKOVANJE VELIKE KUTIJE

Velika kutija sa materijalom

Kutija se stavlja u veliku plastičnu vreću i pečatira

Serijski broj pečata
Z10 obrazac
Zapisnika

Na kutiji i na vreći se crnim markerom upisuje broj biračkog mjesta (npr. 146B012)

SHEMA PAKOVANJA IZBORNOG MATERIJALA NA REDOVNOM BIRAČKOM MJESTU (nastavak)

3. MALA PROVIDNA PLASTIČNA VREĆA

DRUGI KORAK - PLASTIČNA VREĆA

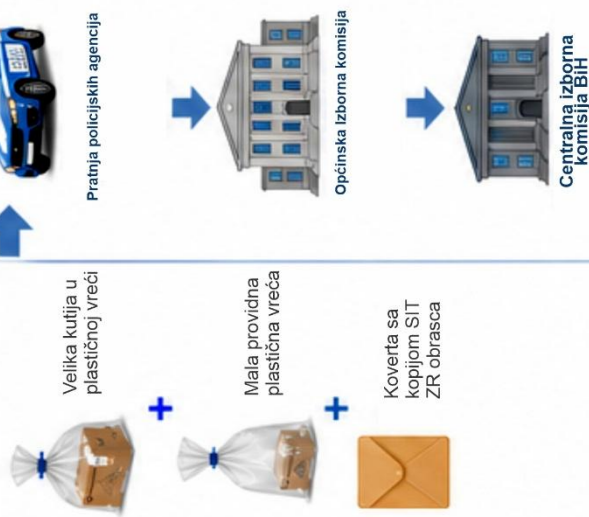

Vreća se pečatira plastičnim pečatom čiji se serijski broj upisuje u Zapisnik. Broj pečata upisati u Zapisnik PRIJE pečaćenja vreće.

4. SIT-ZR OBRASCI-KOPIJE

5. TRANSPORT

NAPOMENA

- ✓ Serijski broj svakog pečata obavezno upisati u odgovarajući obrazac (Z-1b ili Z10 obrazac Zapisnika).
- ✓ Svi materijali moraju biti kompletni i pravilno zapakovani.

- ✓ Materijal se dostavlja izbornoj komisiji u propisanom roku.
- ✓ Nevažeći listići i potvrde birača pakuju se u odgovarajuće male kutije prema uputstvu.

- ✓ Ne ostavljati materijal bez nadzora na bilo kojem mjestu tokom transporta.

Schema pakovanja/pakiranja izbornog materijala na biračkom mjestu za glasanje/glasovanje u odsustvu/odsutnosti

Crvena zaštitna vreća

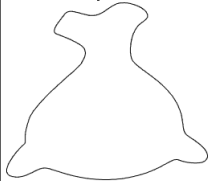

U kutiju staviti:

1. Prebrojane koverta/kuverte sa setovima glasačkih listića uvezane po izbornim jedinicama
2. Obrazac brojnog stanja (plava kopija/preslika)

NAPOMENA: Na kutiju zalijepiti naljepnicu crvene boje i napisati šifru OIJ i biračkog mjesta.
KUTIJU STAVITI U VREĆU!

Providna/prozirna zaštitna vreća (veća)

U originalnu kutiju staviti :

1. Neiskorištene koverta/kuverte sa setovima glasačkih listića upakovane/upakirane u originalne kutije
2. Oštećene koverta/kuverte sa setovima glasačkih listića

NAPOMENA: Na originalnu kutiju zalijepiti naljepnicu bijele boje i napisati šifru OIJ i biračkog mjesta.
KUTIJU STAVITI U VREĆU!

Providna/prozirna zaštitna vreća (manja)

1. Obrazac brojnog stanja (original/izvornik u koricama)
2. Zapisnik o radu biračkog odbora (original/izvornik u koricama)
3. Koverta/kuverta s izvodom iz Centralnog biračkog spiska/izvatom iz Središnjeg biračkog popisa
4. PDL obrasci

NAPOMENA: NA VREĆU NAPISATI BROJ BIRAČKOG MJESTA!

Koverta/kuverta za predsjednika biračkog odbora:

1. Obrazac brojnog stanja (crvena kopija/preslika)

Koverta/kuverta za predsjednika izborne komisije/izbornog povjerenstva:

1. Obrazac brojnog stanja (zelena kopija/preslika)
2. Zapisnik o radu biračkog odbora (zelena kopija/preslika)

NAPOMENA: Na svaku vreću potrebno je upisati broj biračkog mjesta.

Sve vreće staviti u kartonsku kutiju !

Kartonska kutija

- crvena zaštitna vreća
- providna/prozirna zaštitna vreća (veća)
- providna/prozirna zaštitna vreća (mala)

Shema pakovanja/pakiranja izbornog materijala na biračkom mjestu ovlaštenom za izdavanje nepotvrđenih glasačkih

Zelena zaštitna vreća

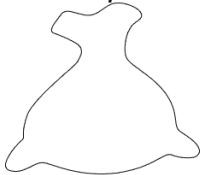

U kutiju staviti:

1. Prebrojane kovertе/kuverte s nepotvrđenim glasačkim listićima
2. Obrazac brojnog stanja (plava kopija/preslika)

NAPOMENA: Na kutiju zalijepiti naljepnicu zelene boje i napisati šifru OIJ. KUTIJU STAVITI U VREĆU!

Providna/prozirna zaštitna vreća (veća)

U originalnu kutiju staviti:

1. Neiskorištene kovertе/kuverte sa setovima glasačkih listića
2. Oštećene kovertе/kuverte sa setovima glasačkih listića

NAPOMENA: Na originalnu kutiju zalijepiti naljepnicu bijele boje i napisati šifru OIJ i biračkog mjesta. KUTIJU STAVITI U VREĆU!

Providna/prozirna zaštitna vreća (manja)

1. Obrazac brojnog stanja (original/izvornik u koricama)
2. Zapisnik o radu biračkog odbora (original/izvornik u koricama)
3. Spisak/popis potencijalnih birača koji imaju pravo glasati/glasovati nepotvrđenim glasačkim listićima
4. PDL obrasci

NAPOMENA: NA VREĆU NAPISATI BROJ BIRAČKOG MJESTA!

Kovertа/kuvertа za predsjednika biračkog odbora:

1. Obrazac brojnog stanja (crvena kopija/preslika)

Kovertа/kuvertа za predsjednika izborne komisije/izbornog povjerenstva:

1. Obrazac brojnog stanja (zelena kopija/preslika)
2. Zapisnik o radu biračkog odbora (zelena kopija/preslika)

**NAPOMENA: Na svaku vreću potrebno je upisati broj biračkog mjesta.
Sve vreće staviti u kartonsku kutiju!**

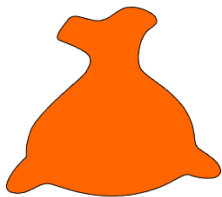
Kartonska kutija

- zelena zaštitna vreća
- providna/prozirna zaštitna vreća (veća)
- providna/prozirna zaštitna vreća (mala)

Shema pakovanja/pakiranja izbornog materijala / Mobilni tim

Narandžasta zaštitna vreća

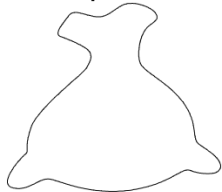
U kutiju staviti:

1. Prebrojane koverte/kuverte sa setovima glasačkih listića uvezane po izbornim jedinicama
2. Obrazac brojnog stanja (plava kopija/preslika)

NAPOMENA: Na kutiju zalijepiti naljepnicu narandžaste boje i napisati šifru OIJ i biračkog mjesta.

KUTIJU STAVITI U VREĆU!

Providna/prozirna zaštitna vreća (veća)

U originalnu kutiju staviti:

1. Neiskorištene koverte//kuverte sa setovima glasačkih listića
2. Oštećene koverte/kuverte sa setovima glasačkih listića

NAPOMENA: Na kutiju zalijepiti naljepnicu bijele boje i napisati šifru OIJ i biračkog mjesta.

KUTIJU STAVITI U VREĆU!

Providna/prozirna zaštitna vreća (manja)

1. Obrazac brojnog stanja (original/izvornik u koricama)
2. Zapisnik o radu biračkog odbora (original/izvornik u koricama)
3. Koverta/kuverta s dodatnim izvodom iz Centralnog biračkog spiska/izvatom iz Središnjeg biračkog popisa i PDL obrascem (ako se koristio)

NAPOMENA: NA VREĆU NAPISATI BROJ BIRAČKOG MJESTA!

Koverta/kuverta za predsjednika biračkog odbora:

1. Obrazac brojnog stanja (crvena kopija/preslika)

Koverta/kuverta za predsjednika izborne komisije/izbornog povjerenstva:

1. Obrazac brojnog stanja (zelena kopija/preslika)
2. Zapisnik o radu biračkog odbora (zelena kopija/preslika)

NAPOMENA: Na svaku vreću potrebno je upisati broj biračkog mjesta.

Sve vreće staviti u kutiju!

Kartonska kutija

- narandžasta zaštitna vreća
- providna/prozirna zaštitna vreća (veća)
- providna/prozirna zaštitna vreća (mala)

**ПРИРУЧНИК ЗА РАД БИРАЧКИХ ОДБОРА У
БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ, УЗ КОРИШЋЕЊЕ
СПЕЦИФИЧНИХ ИЗБОРНИХ ТЕХНОЛОГИЈА
– ОПШТИ ИЗБОРИ 2026. ГОДИНЕ
ПОСЕБНИ ДИО**

Сарајево, јули 2026. године

**ПРИРУЧНИК ЗА РАД БИРАЧКИХ ОДБОРА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ, УЗ
КОРИШЋЕЊЕ СПЕЦИФИЧНИХ ИЗБОРНИХ ТЕХНОЛОГИЈА – ОПШТИ ИЗБОРИ
2026. ГОДИНЕ, ПОСЕБНИ ДИО**

Издавач: Централна изборна комисија Босне и Херцеговине, Данијела Озме бр. 7, 71000 Сарајево

тел.: 033/251-300, факс: 033/251-329, *e-mail* адреса: info@izbori.ba, веб-страница: www.izbori.ba

За издавача: Централна изборна комисија Босне и Херцеговине

Приручник припремили: др Ирена Хациабдић и Горан Мишковић

ДТП: Дејан Ћурић

Тираж:

ИСБН 978-9926-573-09-6

ЦИП запис доступан у ЦОБИСС систему Националне и универзитетске библиотеке БиХ под

ИД бројем **70418182**

На основу закључка Централне изборне комисије Босне и Херцеговине са 46. сједнице ЦИК-а БиХ, од 30. 07. 2026. године, овај приручник одобрен је за коришћење изборној администрацији Босне и Херцеговине на Општим изборима 2026.

Мисија ОСЦЕ-а у БиХ подржала је штампање овог материјала. Свако гледиште, изјава или мишљење изражени у овој публикацији, а за које није изричито назначено да потиче из Мисије ОСЦЕ-а у БиХ, не одражава нужно званичну политику Мисије ОСЦЕ-а у БиХ.

“Сви изрази писани у једном роду односе се без дискриминације на оба пола.”

Приручник се дистрибуише бесплатно!

Приручник је, у цјелини или у појединим његовим дијеловима, забрањено умножавати и дистрибуисати без одобрења Централне изборне комисије Босне и Херцеговине!

Поштовани чланови бирачких одбора,

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је у новембру 2025. године финализирила први Општи дио Приручника за рад бирачких одбора у Босни и Херцеговини. У току припреме Општег дијела Приручника није било са сигурношћу извјесно да ће се изборни процес на редовним бирачким мјестима у потпуности одвијати уз коришћење специфичних изборних технологија на свим редовним бирачким мјестима. Стога су у Општем дијелу Приручника обухваћене све фазе процеса без употребе ових технологија и детаљно описан процес гласања путем мобилног тима те гласање у одсуству и гласање непотврђеним ковертираним гласачким листића. Општи дио Приручника се препоручује као упута за рад на тим бирачким мјестима (изузев мањих измјена у погледу паковања).

Како је у међувремену потписан уговор за набавку специфичних изборних технологија, припрема Општих избора 2026. године је захтијевала и овај Посебан дио Приручника за рад бирачких одбора, уз коришћење специфичних изборних технологија на свим редовним бирачким мјестима у Босни и Херцеговини.

Овај Приручник садржи детаљније информације о припремама за дан избора, начину рада специфичних изборних технологија, процесу руковања уређајем за биометријску идентификацију и скенирање гласачких листића, али и детаљне процедуре за електронску трансмисију резултата и ручно бројање у складу са законским одредбама те процедуре за правилно паковање изборног материјала који се доставља у изборне комисије.

На овај начин се изборној администрацији на терену обезбјеђују прецизне инструкције за њихов рад уз коришћење специфичних изборних технологија на редовним бирачким мјестима. Ради се о систему провјере идентитета тзв. биометријске идентификације и аутентификације бирача уз идентификациони документ и отисак прста. Коришћење ове технологије осим поуздане провјере идентитета омогућава и прецизно праћење излазности у реалном времену те статистике по полу и старости бирача. Скенирање гласачких листића омогућава и дигитално препознавање изборне воље бирача и аутоматизовано бројање.

Електронска трансмисија резултата с бирачког мјеста према Централној изборној комисији одмах након затварања бирачких мјеста спречава изборне манипулације, а обрада резултата избора је бржа, ефикаснија и прецизнија.

Специфичне изборне технологије важан су корак за унапређење недостатака у изборном процесу, али интегритет избора зависи и од независне изборне администрације, њихове квалитетне обуке и слободне воље грађана без притисака.

Стога је важно да ваш посао обављате одговорно и савјесно, поштујући највише професионалне стандарде рада изборне администрације.

Аутори

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је 07. маја 2026. године усвојила Одлуку о расписивању и одржавању Општих избора у Босни и Херцеговини 2026. године.

Општи избори ће бити одржани у недељу, 04. октобра 2026. године за:

- Предсједништво Босне и Херцеговине
- Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине
- Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине
- Народну скупштину Републике Српске
- предсједника и потпредсједнике Републике Српске
- скупштине десет кантона у Федерацији Босне и Херцеговине

Општи избори 2026. године спроводе се уз употребу специфичних изборних технологија, као најзначајнију новину у низу изборних циклуса до сада.

I. ДАН УОЧИ ОДРЖАВАЊА ИЗБОРА

ПРЕУЗИМАЊЕ ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА

О времену и локацији преузимања изборног материјала бирачки одбор обавјештава градска / општинска и Изборна комисија Брчко дистрикта БиХ (у даљем тексту: Изборна комисија), која ову активност врши у складу с планираним распоредом.

Бирачки одбор преузима изборни материјал најкасније 12 часова прије отварања бирачких мјеста.

Примопредаја се врши у суботу на бирачком мјесту, дан прије одржавања избора.

Врсте изборног материјала

Осјетљиви

Гласачки листићи запаковани у вакуум паковања у кутијама за сваки ниво власти

СИТ Записник о раду бирачког одбора – ЗАРБО (у даљем тексту: Записник)

Уређај за биометријску идентификацију / аутентификацију с пратећом опремом

Најмање један скенер гласачких листића с гласачком кутијом и пратећом опремом

Пластични печати са серијским бројевима за гласачку кутију са скенером

Изводи из Централног бирачког списка само за гласање непотврђеним ковертираним гласачким листићима, гласање у одсуству и путем мобилног тима

Гласачке кутије за бирачка мјеста за гласање непотврђеним гласачким листићима, гласање у одсуству и гласање путем мобилног тима (помоћне)

Обрасци

Оловке за гласање

Неосјетљиви

Кандидатске листе (додатак уз гласачке листиће)

Плакати: кандидатске листе, упуте за гласање, одредбе кривичног закона, ознаке забране и смјернице за означавање бирачког мјеста

Заштитне фасцикле за гласачке листиће ради обезбјеђења тајности гласа

Кутије с потрошним материјалом (гласачке кабине, постери, наљепнице, самољепљиви папирни печати)

Коверте за паковање

Велика кутија за паковање и осам мањих кутија за паковање неискоришћених и искоришћених гласачких листића (које је потребно склопити)

Помоћне вреће за одлагање гласачких листића за ниво који се тренутно не броји

Провидне вреће за паковање Записника, Извјештаја о резултатима и ПДЛ образаца и коверти с потврдама бирача који су гласали

Кутије за паковање скенера с бројем бирачког мјеста и црвене наљепнице “Резултати нису пренесени”

Кутија за паковање уређаја за биометријску идентификацију бирача

Обавезе бирачког одбора приликом преузимања материјала

Бирачки одбор провјерава да ли је изборни материјал прописно запакован и да ли је бројно стање преузетог материјала у складу са списком у Обрасцу 31 Записника (записник, гласачки листићи, гласачке кабине, обрасци, кандидатске листе, постери – како гласати и злоупотреба бирачког права те кутија с неосјетљивим материјалом).

Евентуална запажања о недостацима о стању изборног материјала или стању бирачког мјеста чланови бирачког одбора евидентирају у Образац 32 Записника.

Својеручним потписом сви чланови бирачког одбора верификују уредно стање преузетог материјала.

Уређаје за специфичне изборне технологије који се користе на бирачком мјесту предсједник бирачког одбора задужује од предсједника изборне комисије или члана Изборне комисије којег он овласти и то задужење потврђује својим потписом у Обрасцу 31б Записника.

Изборни материјал остаје депонован и закључан на локацији бирачког мјеста уз обавезно обезбјеђење надлежне полицијске агенције.

- *Кутије с гласачким листићима се не отварају, јер ће се овом задатку приступити један час прије отварања бирачког мјеста на дан избора, у недељу.*

Гласачка кутија с поклопцем и преносна торба за скенер

Преузима се заједно с осталим материјалима према Плану достављања којег утврди ГИК / ОИК на бирачком мјесту.

УРЕЂЕЊЕ БИРАЧКОГ МЈЕСТА

Бирачки одбор приступа уређењу бирачког мјеста како би све било спремно за изборни дан.

Оператер долази на бирачко мјесто заједно с бирачким одбором да би одмах по преузимању опреме инсталирао опрему под надзором предсједника бирачког одбора, провјерио функционалност опреме и да ли опрема има било каква физичка оштећења те да ли је опрема комплетна, о чему се сачињава записник и у координацији с предсједником бирачког одбора и извјештава Изборна комисија.

Бирачко мјесто се уређује с циљем постизања оптималног распореда који ће омогућити несметан проток бирача и заштиту тајности гласања те транспарентан процес за посматраче, при чему члановима бирачког одбора мора бити обезбијеђен несметан рад по сљедећим фазама изборног процеса:

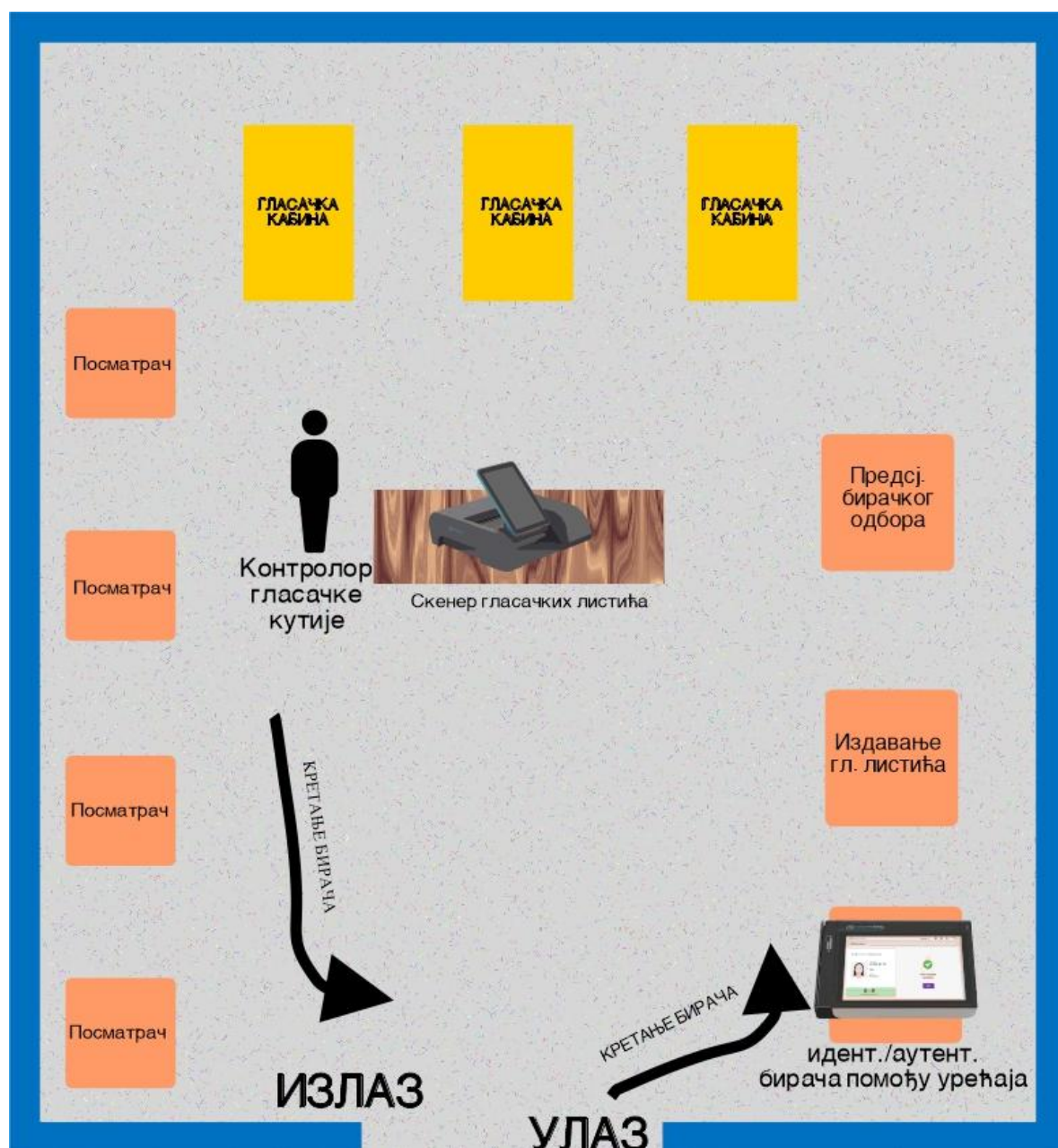
7. контролисан улазак на бирачко мјесто
8. биометријска идентификација / аутентификација
9. издавање гласачких листића
10. гласање у гласачкој кабини
11. скенирање гласачких листића (и поврат заштитне фасцикле и кандидатске листе)
12. излазак с бирачког мјеста

- *Предсједник бирачког одбора одређује прелиминарно дужности члановима бирачког одбора!*

Обавезе бирачког одбора приликом уређења бирачког мјеста:

- обезбиједити погодно мјесто за идентификацију / аутентификацију бирача као и централну позицију за скенер гласачких листића (оператер провјерава исправност специфичних изборних технологија и код проблема контактира техничаре техничке подршке);
- планирати довољан број столица и столова за чланове бирачког одбора;
- планирати мјеста за посматраче ради њиховог јасног увида у све изборне радње;
- распоредити гласачке кабине на довољној удаљености ради заштите тајности гласања, а отвор кабине позиционирати да је окренут према члановима бирачког одбора и посматрачима;
- обезбиједити оловке унутар кабина ради испуњавања гласачких листића;
- на вратима бирачког мјеста ставити ознаку бирачког мјеста у коју се уписује број бирачког мјеста;
- на видном мјесту објавити одлуку о именовању предсједника и чланова бирачког одбора и њихових замјеника, с назнаком политичког субјекта који их је номиновао;
- непосредно поред улаза на бирачко мјесто изложити све плакате (како гласати, кандидатске листе) те ознаке забрана уношења оружја, пушења и коришћења мобитела на бирачком мјесту;
- позиционирати ознаке смјера од улаза у зграду до бирачког мјеста како би се бирачи јасно усмјерили ка локацији бирачког мјеста;
- у кругу од 50 м од улаза у зграду уклонити сва обиљежја и плакате политичких субјеката.

Бирачки одбор у складу с налогом предсједника договара будућа задужења за наредни дан, односно дан избора.

II. ДАН ИЗБОРА, недеља, 04.октобар 2026. године

Један час прије отварања бирачког мјеста

У 6.00 ујутро почињу последње припремне радње за отварање бирачког мјеста, иако се бирачко мјесто отвара у 7.00 часова, како би на вријеме све било спремно за почетак процеса гласања.

Припремне радње обухватају:

- *распоређивање дужности члановима бирачког одбора;*
- *бројање и преглед гласачких листића;*
- *уписивање потребних података на запримљене коверте;*
- *потписивање заклетве у Обрасцу 33а Записника;*
- *припрему за рад специфичних изборних технологија;*
- *показивање празне гласачке кутије и њено печатење те стављање скенера на њен горњи дио;*
- *укључивање уређаја;*
- *евидентирање посматрача и обезбјеђење увида у почетни извјештај из оба уређаја (за биометријску идентификацију / аутентификацију и скенера гласачких листића).*

Сва кашњења или прекиди у раду бирачког одбора који онемогућавају несметано одвијање процеса морају одмах да се пријаве Изборној комисији.

Предсједник бирачког одбора распоређује дужности свим члановима бирачког одбора. Сви чланови бирачког одбора морају бити присутни током цијелог процеса гласања и бројања што се евидентира у Образац 33 Записника, осим када они лично обављају гласање на другом бирачком мјесту, а предсједник тада обавјештава Изборну комисију о потреби њиховог одсуства и све евидентира у Образац 35а Записника.

У случају одсуства појединих чланова предсједник контактира Изборну комисију ради позивања њихових замјеника.

Улога бирачког одбора и оператера те доношење одлука

Бирачки одбор се састоји од три члана, од којих је један предсједник за бирачка мјеста до 300 бирача, или пет чланова, од којих је један предсједник за бирачка мјеста с више од 300 бирача.

Предсједник и чланови бирачког одбора одговорни су за правилно и тајно гласање, правило руковање специфичном изборном технологијом, правилно ручно бројање и евидентирање гласова и исправно паковање изборног материјала.

Предсједник управља радом бирачког одбора, додјељује дужности члановима бирачког одбора, врши надзор над радом оператера, попуњава све потребне обрасце, помаже ако су потребна додатна објашњења, комуницира с Изборном комисијом и редовно је извјештава о свим сегментима изборног процеса те одржава законит процес на бирачком мјесту.

Ако се бирачки одбор састоји од предсједника и два члана, предсједник бирачког одбора задужен је за контролу реда и надзор над радом скенера гласачких листића, један члан бирачког одбора за идентификацију / аутентификацију, а други за издавање гласачких листића.

Ако се бирачки одбор састоји од предсједника и четири члана, један члан је задужен за идентификацију / аутентификацију, један за издавање гласачких листића, један за надзор над радом скенера, а један је контролор реда.

Члан бирачког одбора задужен за контролу реда обезбјеђује контролу кретања бирача, брине о реду на бирачком мјесту у заштити тајности гласања.

Члан бирачког одбора задужен за идентификацију / аутентификацију провјерава идентитет бирача уз помоћ личног документа и отиска прста те након што уређај испринта потврду о успјешној идентификацији / аутентификацији бирача, омогућава бирачу да исту потпише и одлаже је у посебну кутију. Код неуспјешне аутентификације предсједник са задуженим чланом бирачког одбора врши додатну провјеру идентитета и својом приступном шифром тј. ПИН-ом на уређају омогућава принтање потврде за овог бирача, као би му се омогућило право гласа.

Члан бирачког одбора задужен за издавање гласачких листића припрема за сваког бирача сет од четири¹ листића (по изборним нивоима), додатну кандидатску листу и заштитну фасциклу. Сваком бирачу објашњава како исправно попунити листић, објашњава и функцију заштитне фасцикле те упућује бирача да у гласачкој кабини у потпуној тајности испуни гласачке листиће.

Члан бирачког одбора задужен за надзора над радом скенера гласачких листића упућује бирача да своје испуњене гласачке листиће у заштитној фасцикли скенира један по један те да у уређају за скенирање скенира сва четири гласачка листића. Он води рачуна да сви гласачки листићи буду правилно скенирани, преузима заштитну фасциклу и кандидатску листу од бирача, након што он скенира своје гласачке листиће.

Оператер је лице задужено за инсталацију, провјеру функционалности и припрему уређаја за биометријску идентификацију / аутентификацију и скенера гласачких листића, деинсталацију истих, као и рјешавање свих техничких проблема на бирачком мјесту у вези ових уређаја. Оператер ради под надзором предсједника бирачког одбора. У случају потребе, оператер контактира техничаре техничке подршке ради замјене неисправног уређаја.

Све значајне одлуке на бирачком мјесту доноси бирачки одбор натполовичном већином

Бирачки одбор заприма гласачке листиће у вакуум паковањима која су смјештена у кутије по нивоима власти. Свака кутија с гласачким листићима садржи број бирачког мјеста, назив основне изборне јединице, ознаку типа гласачког листића и податке о укупном броју гласачких листића у кутији, а на вакуум паковању се налази и наљепница са бар-кодом који садржи шифру основне изборне јединице.

¹ У Брчко дистрикту БиХ ће се бирачима с опцијом ентитетског држављанства Федерације БиХ умјесто четири гласачка листића као осталим бирачима у Босни и Херцеговини издавати три гласачка листића (за три изборна нивоа).

- *Бирачки одбор ручно броји све запримљене гласачке листиће за сваки изборни ниво, а укупан број по нивоима након бројања методом дупле провјере уписује се у Образац 31а Записника.*
- *Ако се у вакуум паковањима открије материјал који није гласачки листић или листић који није прописала Централна изборна комисија Босне и Херцеговине, овакав материјал се издваја и посебно броји те се тај број и евидентира.*
- *Ако је у вакуум паковањима мањи број листића од предвиђеног броја, а то може утицати на процес гласања, бирачки одбор ће обавијестити Изборну комисију која ће након увида на бирачком мјесту евидентирати ову неправилност у Обрасцу 32 Записника и обавијестити Централну изборну комисију Босне и Херцеговине.*

Специфичне изборне технологије

Предсједник бирачког одбора свим присутним показује да је гласачка кутија празна, након чега се гласачка кутија затвара постављањем скенера на гласачку кутију, постављају се УСБ меморијске картице, постављају се заштитни печати на уређаје, бројеви печата се уписују у одговарајуће обрасце, у писач се умеће ролна с папиром и уређаји се прикључују на главни извор електричне енергије те резервно напајање. Извршене радње се евидентирају у Записник.

Приступ менију уређаја остварује се одговарајућом картицом и ПИН-ом који посједује предсједник. На овај начин предсједник отвара бирачко мјесто на уређају те путем термалног принтера принта почетни извјештај који показује нула гласова за политичке субјекте.

Предсједник бирачког одбора помоћу ПИН-а се пријављује и на уређај за биометријску идентификацију бирача и уноси број бирачког мјеста ручно на уређај, чиме се уређај додјељује том бирачком мјесту. Након тога предсједник умеће паметну картицу и ауторизацијски ПИН ради приступа менију и опцији отварања бирачког мјеста. Систем аутоматски принта извјештај о отварању и да је уређај спреман за рад, који потписују предсједник и оператер.

У случају проблема с радом уређаја, а уколико нису отклоњиви на бирачком мјесту од стране оператера или техничара за теренску подршку, оператер одмах по достављању замјењује постојеће уређаје новим уређајима, а по налогу изборне комисије. Ова процедура се примјењује и уколико се појави проблем у раду с уређајима током цијелог процеса гласања.

- *Предсједник бирачког одбора провјерава гласачку кутију и показује да је празна свима на бирачком мјесту.*
- *Након тога се на кутију монтира скенер и четири безбједоносна печата.*
- *Затим оператер под надзором предсједника бирачког одбора на кутију ставља скенер и пластични печат на отвор скенера.*

- Предсједник бирачког одбора врши аутентификацију свог ПИН-а како би се могло приступити менију управљања бирачким мјестом те се принта почетни извјештај о стању на скенеру којем мора бити “0”.
- Предсједник бирачког одбора врши аутентификацију свог ПИН-а, ставља уређај за биометријску идентификацију бирача у функцију те се принта почетни извјештај о стању на којем мора бити “0”, а којег потписују предсједник и оператер.
- Извјештај се даје на увид свим посматрачима и исти се прилаже у Записник.

Присуство посматрача, медија и других лица на бирачком мјесту

- Предсједник бирачког одбора евидентира имена присутних посматрача у Образац 34 Записника те бљежи вријеме њиховог доласка и одласка с бирачког мјеста и број њихове акредитације.

Број посматрача једног политичког субјекта и једног удружења мора се ограничити на једно лице у исто вријеме, док је међународним посматрачима дозвољено посматрање у пратњи преводилаца.

Посматрачима се мора омогућити увид у процес пребројавања гласачких листића и дати на увид почетни извјешај из специфичних изборних технологија о стању “0”, како би могли потврдити да није било злоупотреба с неовлашћеним гласањем прије отварања бирачког мјеста.

Предсједник бирачког одбора упозорава посматраче да се не могу мијешати у изборни процес, али да могу постављати питања и тражити унос својих примједби у Записник или их предати у писменој форми, уз обавезан потпис. Посматрач може бити удаљен ако омета процес, а одлуку о удаљавању посматрача доноси бирачки одбор натполовичном већином. Ове ситуације се евидентирају у Обрасцу 37 Записника. Политички субјект чији је посматрач удаљен може на исто бирачко мјесто послати новог посматрача.

Представници медија, по одобрењу предсједника бирачког одбора, могу само након отварања бирачких мјеста, у току гласања, накратко снимити рад на бирачком мјесту, али им се забрањује нарушавање тајности гласа, снимање бирача у гласачкој кабинини или ометање изборног процеса, као и давање изјава на бирачком мјесту.

- У циљу савјетодавне помоћи бирачком мјесту могу приступити само чланови изборних комисија или њихова овлашћена лица.
- На бирачком мјесту могу се појавити и техничари техничке подршке ако оператер није у стању сам ријешити проблем на уређајима. У случају потребе, техничари теренске подршке ће обезбиједити замјену уређаја на бирачком мјесту.

Ако замјену није могуће извршити, изборна комисија ће, изузетно, уз сагласност Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, на основу информација техничара техничке подршке

Припадници полиције могу само изузетно приступити бирачком мјесту, на позив предсједника бирачког одбора, у вријеме кад је бирачко мјесто затворено за гласање због нарушавања реда.

Бирачко мјесто се отвара тачно у 7.00 ујутро.

Уређаји показују назив основне изборне јединице и податке о бирачком мјесту те захтијевају потврду додјеле бирачког мјеста. Овом потврдом уређај се додјељује конкретном бирачком мјесту и није га могуће користити на другом бирачком мјесту, нити је коришћење уређаја могуће без одговарајућих акредитива и овлашћења за рад на том бирачком мјесту.

Након стављања уређаја у функцију, штампају се почетни извјештаји с уређаја које потписује предсједник бирачког одбора и оператер. Мијења се статус уређаја у “отворено”, чиме почиње рад бирачког мјеста.

Сви чланови бирачког одбора непосредно прије тога заузимају своје позиције према распореду дужности, а предсједник објављује да је бирачко мјесто отворено.

- Предсједник и чланови бирачког одбора гласају непосредно после отварања бирачког мјеста, ако право гласа остварују на том бирачком мјесту.

Биометријска идентификација бирача

Корак 1: Контролор реда омогућава бирачу улазак на бирачко мјесто ако има у посједу један од три важећа идентификациона документа БиХ (лична карта, пасош или возачка дозвола) и упућује га према члану бирачког одбора који је задужен за биометријску идентификацију аутентификацију бирача.

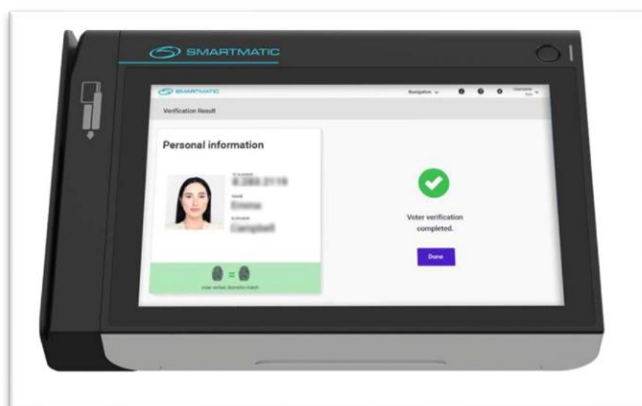

Корак 2: Члан бирачког одбора задужен за биометријску идентификацију / аутентификацију провјериће идентитет бирача увидом у његов лични документ који затим читава кроз уређај за биометријску идентификацију / аутентификацију.

Корак 3: Након што подаци о бирачу буду видљиви на екрану, бирач се аутентификује путем отиска десног кажипрста на читачу отиска прста.

Корак 4: Након успјешне идентификације и аутентификације, уређај принта потврду.

Корак 5: Бирач је дужан ову потврду потписати.

Биометријско-аутентификацијски уређај

POTVRDA O VERIFIKACIJI BIRAČA /
ПОТВРДА О ВЕРИФИКАЦИЈИ БИРАЧА

200 BRČKO DISTRIKT BIH / БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ
200C006
 BIJEJINSKA CESTA - DIO 1 /
 БИЈЕЉИНСКА ЦЕСТА - ДИО 1

КОМБИНАЦИЈА/КОМБИНАЦИЈА
K021

PREZIME (IME RODITELJA) IME
ПРЕЗИМЕ (ИМЕ РОДИТЕЉА) ИМЕ

Photo

POTPIS / ПОТПИС
 ENVV818A00000819
 1.5.3
 A9UKMMMMMMMKKKK
 JKLLLLLLLLLLLLLLLLN
 HJJJJJJJJJJJJGFDDEYIK
 GHUJIOIOLKOHUAYUA

PV

Корак 6: Члан бирачког одбора ову потврду одлаже у посебну кутију која се налази поред уређаја, а бирача упућује према члану који је задужен за издавање гласачких листића.

Корак 7: Члану бирачког одбора који издаје гласачке листиће даје на увид потврду бирача ради издавања правилне комбинације гласачких листића, прије него исту одложи у посебну кутију.

У случају неуспјешне аутентификације уз отисак десног кажипрста, бирач ће понудити отисак лијевог кажипрста. У случају немогућности читавања нити једног отиска, предсједник и члан бирачког одбора који ради на уређају заједнички ће да омогуће принтање потврде за овог бирача, под условом да његов идентитет није споран, те ће он бити у могућности да потпише потврду уз ово одобрење предсједника и члана, а овакве ситуације се морају евидентирати у Образац 35 Записника.

Ако бирач није евидентиран на том бирачком мјесту, уређај ће принтати потврду о његовом бирачком мјесту и та потврда ће бити уручена бирачу.

Ако процес биометријске идентификације / аутентификације није могуће спроводити због нефункционалности уређаја, изборна комисија ће изузетно, уз сагласност Централне изборне

комисије Босне и Херцеговине, на основу информација техничара техничке подршке донијети одлуку о преласку рада без употребе овог уређаја на том бирачком мјесту. Идентификација ће се у том случају вршити увидом у идентификациони документ, а Изборна комисија ће бити обавезна одштампати извод из Централног бирачког списка за то бирачко мјесто, исти овјерити својим печатом на свакој страници и доставити извод бирачком одбору.

Издавање гласачких листића

Корак 1: Члан бирачког одбора задужен за издавање гласачких листића сваком бирачу објашњава како исправно попунити листић оловком која је доступна у кабинџи, али скреће пажњу и на Упутство о начину попуњавања које се налази на полеђини гласачког листића.

Објашњава бирачу да су имена кандидата садржана на додатној кандидатској листи те да ту листу врати након гласања, уз заштитну фасциклу.

Важно је да члан бирачког одбора уради сљедеће:

- објасни бирачу за које нивое власти је добио четири листића;
- објасни да на гласачком листићу за Предсједништво Босне и Херцеговине или за предсједника и потпредсједнике Републике Српске, на којима су само имена кандидата, може обиљежити само једног кандидата по свом избору;
- објасни да на гласачким листићима за Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Народну скупштину Републике Српске и скупштине кантона у Федерацији Босне и Херцеговине мора обиљежити само једног политичког субјекта, политичку партију, независног кандидата или коалицију (у даљем тексту: политичког субјекта) којег преферира; или да поред политичког субјекта може обиљежити и бројеве који се односе на кандидате, и то једног или највише до три кандидата тог политичког субјекта, консултујући кандидатску листу која је додатак гласачком листићу;
- упозори бирача да ће његов глас бити неважећи ако не одабере политички субјект него само обиљежи редни број кандидата;
- упозори бирача да се, ако ипак обиљежи више од три кандидата, његови гласови за кандидате неће бројати.

Корак 2: Члан бирачког одбора сваком бирачу у Босни и Херцеговини издаје четири гласачка листића за Опште изборе 2026. године (осим бирачима у Брчко дистрикту БиХ који имају ентитетско држављанство Федерације БиХ који ће добити гласачке листиће за три нивоа власти).

Корак 3: Гласачки листићи се издају у заштитној фасцикли уз додатак: кандидатска листа. Члан бирачког одбора упознаје бирача и с функцијом заштитне фасцикле и упућује га да у гласачкој кабинџи у потпуној тајности испуни гласачке листиће.

523

OPĆI IZBORI 04.10.2026. OPŠTI IZBORI 04.10.2026.

IZBORNA JEDINICA 3B
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 3ВMOŽETE OZNAČITI
1, 2 ILI NAJVIŠE 3
KANDIDATA
МОЖЕТЕ ОЗНАЧИТИ
1, 2 ИЛИ НАЈВИШЕ 3
КАНДИДАТАOBAVEZNO/OBVEZNO označite samo jedan politički subjekt
ОБАВЕЗНО означите само један политички субјект

- ☐ POLITIČKI SUBJEKT
- ☐ POLITIČKA STRANKA
- ☐ NEZAVISNI KANDIDAT
- ☐ ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКАТ
- ☐ ПОЛИТИЧКА СТРАНКА
- ☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ
- ☐ POLITIČKI SUBJEKT
- ☐ POLITIČKA STRANKA
- ☐ NEZAVISNI KANDIDAT
- ☐ ПОЛИТИЧКА СТРАНКА
- ☐ POLITIČKI SUBJEKT
- ☐ POLITIČKA STRANKA

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5
- ☐ 6
- ☐ 7
- ☐ 8

083B004 523

Изглед гласачког листића – систем пропорционалне заступљености

600	OPĆI IZBORI 04.10.2026. OPŠTI IZBORI 04.10.2026. PREDsjedNIK I POTPredsjedNICI REPUBLIKE SRPSKE ПРЕДСЈЕДНИК И ПОТПРЕДСЈЕДНИЦИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ OBAVEZNO/OBVEZNO označite samo jedan politički subjekt ОБАВЕЗНО означите само један политички субјект
☐	POLITIČKI SUBJEKT
☐	POLITIČKA STRANKA
☐	NEZAVISNI KANDIDAT
☐	ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКАТ
☐	ПОЛИТИЧКА СТРАНКА
☐	НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ
☐	POLITIČKI SUBJEKT
☐	POLITIČKA STRANKA
☐	NEZAVISNI KANDIDAT
☐	ПОЛИТИЧКА СТРАНКА
☐	POLITIČKI SUBJEKT
☐	POLITIČKA STRANKA

083B004 600

Изглед гласачког листића – већински изборни систем

Гласање

Гласање је лично и врши се у потпуној тајности.

Поштовање тајности подразумева да бирачи могу самостално дати свој глас, без да их ико у томе спречава, те да нико не може гласати умјесто другог, под његовим именом, нити тражити информације како је бирач гласао, нити одавати информације о гласању код примјене института “Помоћ другог лица”.

У гласачкој кабини се налази само бирач.

Бирач самостално испуњава гласачки листић посебним фломастером, осим ако се дозвољава примјена института “Помоћ другог лица”.

Приликом гласања бирач не смије користити мобител или друго средство за снимање и фотографисање.

Ако бирач случајно оштети листић током гласања има право тражити да му се исти замијени и изда нови листић, а преко оштећеног листића члан бирачког одбора задужен за издавање листића исписује “оштећени” и исти одлаже у намјенску коверту. Овакве појаве се обавезно евидентирају у Образац 35 Записника.

Гласачки листићи имају нови изглед и означавају се искључиво посебним фломастером који се налази у гласачкој кабини

- ***Већински систем*** (гласачки листићи за чланове Предсједништва Босне и Херцеговине и за предсједника и потпредсједнике Републике Српске)

На гласачким листићима на којима су наведена имена појединачних кандидата испуњава се кружић испред имена само једног кандидата.

- ***Систем пропорционалне заступљености*** (гласачки листићи за Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Народну скупштину Републике Српске и скупштине кантона у Федерацији Босне и Херцеговине)

На лијевој страни гласачког листића налазе се називи политичких субјеката, а на десној страни гласачког листића колоне с редним бројевима кандидата.

Обавезно се испуњава кружић испред назива само једног политичког субјекта на лијевој страни гласачког листића, или се обавезно испуњава кружић испред назива само једног политичког субјекта на лијевој страни гласачког листића и потпуно испуњава кружић испред једног, два или највише три редна броја кандидата на десној страни гласачког

листића. Припадајући редни бројеви кандидата с њиховим именима и презименима садржани су у кандидатској листи.

Скенирање гласачких листића

Корак 1: Након гласања бирач своје гласачке листиће окренуте према доље, у заштитној фасцикли приноси скенеру.

Корак 2: Бирач листић скенира један по један, док их бирач пажљиво извлачи из заштитне фасцикле и ставља у отвор скенера у равној линији (како би се избјегло заглављивање) а скенер сваки листић аутоматски повлачи у гласачку кутију.

Корак 3: Током скенирања бирач на екрану може прочитати поруку да ли је гласачки листић успјешно скениран, чиме се процес гласања сматра и успјешно завршеним.

Скенер гласачких листића

Ако скенер сигнализира поруком упозорења да листић није исправно скениран, исти се аутоматски враћа бирачу (најчешће кад скенер открије непрепознатљиве или неисправне карактеристике гласачког листића). Ради се о погрешно прочитаном гласачком листићу, а најчешћи узрок је што је наступило његово физичко оштећење (поцијепан, згужван или пресавијен гласачки листић), или листић има ознаке које ометају читавање, или је погрешно уметнут у отвор, или је скенер открио карактеристике које апликација не прихвата (нетачан QR код или се тај код не може прочитати).

Бирач обавјештава предсједника бирачког одбора о проблему и слиједи упуте ако је проблем техничке природе.

У случају да у процесу скенирања дође до заглављивања гласачког листића, члан бирачког одбора задужен за надзор над радом скенера физички ослобађа гласачки листић, водећи рачуна

о тајности гласа бирача, враћа гласачки листић бирачу и он понавља поступак скенирања, осим ако је листић због заглављивања физички оштећен. У том случају бирач има право добити нови гласачки листић, а оштећени листић се изузима и на њему се исписује ријеч “оштећени” те се одлаже у коверту на којој је ознака “Оштећени гласачки листићи”. Ове ситуације се морају евидентирати у Образац 35, наводећи вријеме и разлог издавања новог листића.

Када скенер приказује поруке да гласачки листић није скениран, разлог може бити достигнути максималан број бирача за то бирачко мјесто, јер након што су сви уписани бирачи за то бирачко мјесто дали свој глас, сваки додатни покушај гласања ће узроковати овај догађај.

Бирач ће бити упозорен да све гласачке листиће скенира, јер ако то не учини, предсједник бирачког одбора ће и ову ситуацију евидентирати у Записнику, наводећи све податке с идентификационог документа бирача.

Корак 4: Након успјешног скенирања бирач враћа заштитну фасциклу и кандидатску листу која је додатак гласачком листићу члану бирачког одбора задуженом за надзор над радом скенера и напушта бирачко мјесто.

У случају немогућности скенирања гласачких листића због проблема у раду скенера, и ако резервни скенер није доступан, Изборна комисија ће на бирачко мјесто доставити гласачку кутију ради несметаног наставка изборног процеса.

Помоћ другог лица

Помоћ другог лица имају право користи бирачи који су слијепи, неписмени или лица с инвалидитетом.

Бирач користи помоћ лица које сам изабере уз одобрење предсједника бирачког одбора, с тим што то лице не може бити члан бирачког одбора. Осим тога, једно лице може помоћи само једном бирачу.

Доказ да је особа слијепа или лице с инвалидитетом јесте рјешење или увјерење / потврда надлежне установе, института или комисије о утврђеном идентитету или тјелесном оштећењу и чланска исказница савеза или удружења регистрованих за помоћ овој категорији лица. Доказ за неписмено лице је ознака “XX” на путној исправи, односно непопуњена рубрика за потпис ако је идентификација вршена уз личну карту.

Подаци о помоћи другог лица евидентирају се на ПДЛ обрасцу. Исти садржи релевантне податке о томе да ли се ова помоћ користи на бирачком мјесту или ван њега те податке о бирачу и лицу које пружа помоћ (име и презиме, ЈМБ, број идентификационог документа, врста приложеног доказа, потпис лица које пружа помоћ и потпис председника бирачког одбора).

Само изузетно председник бирачког одбора може без доказа одобрити помоћ другог лица бирачу који због своје неспособности очигледно није у могућности гласати без помоћи другог лица.

PDL/PDO/ПДЛ Помоћ другог лица/друге особе/Помоћ другог лица	
☐ Na biračkom mjestu/На бирачком мјесту ☐ Izvan biračkog mjesta/Изван бирачког мјеста	
RB obrasca /РБ обрасца	Broj BM/Број БМ
Име и презиме бирача, ЈМБ, број личне карте/особне исказнице и редни број бирача у изводу из CBS/изводу из СБР/Име и презиме бирача, ЈМБ, број личне карте и редни број бирача у изводу из ЦБС	
Име и презиме лица које помаже/особе која помаже, ЈМБ и број личне карте/особне исказнице и потпис/ Име и презиме лица које помаже, ЈМБ и број личне карте и потпис	
☐ Slijepi birač/Слијепи бирач ☐ Nepismeni birač/Неписмени бирач ☐ Lice/osoba a invalidetom/Лице с инвалидитетом	
Staviti oznaku X u kvadratić prema kategoriji kojoj birač pripada/Ставити ознаку X у квадратнић према категорији којој бирач припада	
Navod o vrsti dokaza o potrebi glasanja/glasovanja birača uz pomoć drugog lica/osobe i broj dokaza/Навод о врсти доказа о потреби гласања бирача уз помоћ другог лица и број доказа	
Predsjednik BO/Председник БО	
Име, презиме и потпис/Име, презиме и потпис	
Pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću izjavljujem da sam upoznat s odredbom člana/clanka 5.19 stav/stavak (4) Izbornog zakona BiH, odnosno da na dan izbora mogu pomoći samo jednom biraču. Под пуном материјалном и кривичном одговорношћу изјављујем да сам упознат са одредбом члана 5.19 став(4) Изборног закона БиХ, односно да на дан избора могу помоћи само једном бирачу.	
Lice/osoba koje помаже бирачу/Лице које помаже бирачу	
Потпис/Потпис	

Физичке препреке за приступ бирачком мјесту

За бирача који дође до бирачког мјеста, али због физичких препрека и неприлагођеног простора његовој инвалидности не може ући на бирачко мјесто, уређује се посебно мјесто с гласачком кабином испред бирачког мјеста.

Друго лице које тај бирач изабере доноси идентификациони документ инвалидног бирача на бирачко мјесто и изјављује да бирач физички не може приступити бирачком мјесту. Предсједник и члан бирачког одбора, након што утврде да бирач има право гласа на том бирачком мјесту, одобравају идентификацију / аутентификацију и користећи ПИН предсједника бирачког одбора принтају потврду из уређаја, а затим верификују и помагача. Члан бирачког одбора одлази до бирача са Записником, гласачким листићима са заштитном фасциклом, кандидатском листом, оловком, ковертом и потврдом из уређаја.

PDL-
POTVRDA O VERIFIKACIJI BIRAČA /
ПДЛ-
ПОТВРДА О ВЕРИФИКАЦИЈИ БИРАЧА
200 BRČKO DISTRIKT BIH / БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ
200C006
BIJEĽJINSKA CESTA - DIO 1 /
БИЈЕЉИНСКА ЦЕСТА - ДИО 1

КОМБИНАЦИЈА/КОМБИНАЦИЈА
K021
PREZIME (IME RODITELJA) IME
ПРЕЗИМЕ (ИМЕ РОДИТЕЉА) ИМЕ

Photo

POTPIS BIRAČA / ПОТПИС БИРАЧА

POTPIS OSOBE KOJA JE PRUŽILA POMOĆ BIRAČU/
ПОТПИС ОСОБЕ КОЈА ЈЕ ПРУЖИЛА ПОМОЋ
БИРАЧУ

PREZIME I IME/ПРЕЗИМЕ И ИМЕ
ENVV818A00000819
1.5.3
A9UKMMMMMMMMKKKK
JKLKLKLLLLLLLLLLLLLLLLL

PDL

Члан бирачког одбора уписује релевантне податке у ПДЛ образац (као код “Помоћи другог лица”), а бирач се потписује на испринтану потврду, попуњава гласачке листиће и ставља их најприје у коверту а затим у заштитну фасциклу. Лице које је бирач изабрао да му помогне преузима гласачке листиће у заштитној фасцикли, поново одлази до бирачког мјеста и исте скенира те враћа заштитну фасциклу члану бирачког одбора који надзире скенер; а члан бирачког одбора задужен за идентификацију у дио за потпис на ПДЛ обрасцу поред имена бирача уписује и број идентификационог документа лица које је помогло код скенирања, те се и то лице потписује.

Бирачки одбор ће све искоришћене ПДЛ обрасце убацити у малу провидну пластичну врећу у коју пакује и Записник и Извјештаје.

Ометање изборног процеса

Предсједник може с бирачког мјеста удаљити свако лице које нарушава ред, а ове појаве се евидентирају у Обрасцу 37 Записника.

Ако на бирачком мјесту постоји опасност за ред и мир, или дође до насиља, или откривања оружја или опасних предмета, предсједник бирачког одбора ће прекинути гласање за онолико времена колико је потребно за успостављање реда и мира на бирачком мјесту. Ако је неопходно, у тим случајевима може захтијевати помоћ полиције како би се поново успоставио ред и мир и наставио рад на бирачком мјесту.

О свим овим случајевима се води евиденција у Обрасцу 35 Записника и обавјештава Изборна комисија.

Изборна комисија може с бирачког мјеста удаљити предсједника и чланове бирачког одбора који су својим активностима нарушили континуитет гласања и поступали супротно правилима у току гласања и бројања листића. О томе је дужна обавијестити Централну изборну комисију Босне и Херцеговине и доставити јој комплетну документацију о подузетим радњама.

ЗАТВАРАЊЕ БИРАЧКОГ МЈЕСТА

Бирачко мјесто се затвара тачно у 19.00 часова увече.

- Предсједник ће у 18.45 свим присутним на бирачком мјесту, као и бирачима који су још у реду за гласање, објавити да се бирачко мјесто затвара у 19.00 часова.
- Сви бирачи који су се затекли у реду у 19.00 часова оствариће право гласа, али не и бирачи који том реду приступе иза 19.00, о чему рачуна води контролор реда.
- Након што и посљедњи бирач гласа, бирачко мјесто се затвара, а предсједник обавјештава Изборну комисију о тачном времену затварања бирачког мјеста.

Корак 1: Предсједник се аутентификује својим приступним ПИН-ом да би приступио менију управљања бирачким мјестом на скенеру гласачких листића и бира опцију “затвори бирачко мјесто”.

Скенер ће промијенити статус с “отворено” на “затворено бирачко мјесто”.

Скенер гласачких листића је сада у затвореном стању и додатни гласачки листићи неће бити прихваћени.

Корак 2: Скенер гласачких листића аутоматски штампа консолидовани Извјештај о резултатима гласања на бирачком мјесту за све нивое власти.

Два примјерка Извјештаја о резултатима потписују предсједник и сви чланови бирачког одбора; један прилажу у Записник (уз оригинал за Централну изборну комисију Босне и Херцеговине), а други уз зелену копију за Изборну комисију. Трећи примјерак Извјештаја се објављује на видљивом мјесту унутар бирачког мјеста.

Предсједник по потреби може принтати и додатне Извјештаје о резултатима гласања за присутне посматраче.

Корак 3: Предсједник затвара бирачко мјесто и на уређају за биометријску идентификацију бирача уносом ПИН-а за ауторизацију приступа менију на којем одабере опцију за затварање избора.

Ову радњу могуће је извршити тек након времена које је предвиђено за рад бирачког одбора тј. иза 19.00 часова.

Након провјере приступних ПИН-ова уређај омогућава штампање завршног Извјештаја и затварање процеса идентификације и аутентификације. Уређај аутоматски доставља информацију на сервере Централне изборне комисије Босне и Херцеговине да је бирачко мјесто затворено, а предсједник бирачког одбора потписује извјештај који се прилаже уз Записник.

IZVJEŠTAJ O ODZIVU NA BM
IZVJEŠĆE O ODAZIVU NA BM
ИЗВЈЕШТАЈ ОДЗИВУ НА БМ

200 BRČKO DISTRIKT BIH / БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ
200C006
BIJELJINSKA CESTA - DIO 1 /
БИЈЕЉИНСКА ЦЕСТА - ДИО 1
04/10/2026 19:00:00

BROJ REGISTROVANIH/ REGISTRIRANIH GLASAČA БРОЈ РЕГИСТРОВАНИХ БИРАЧА	1.000 (100 %)
GLASALO/GLASOVALO ГЛАСАЛО	500 (50 %)
ŽENE/ ЖЕНЕ	250 (50%)
MUŠKARCI/МУШКАРЦИ	250 (50 %)
18-30	100 (20 %)
31-50	100 (20 %)
50+	300 (60 %)

PREDSJEDNIK / ПРЕДСЈЕДНИК

04/10/2026 07:10:08
ENVV818A00000819
1.5.3
A9UKMMMMMMMMKKKK
JKLKLKLLLLLLLLLLLLLLLLN
HJJJJJJJJJJJJJJGFDDEYIK
GHUJIOLOLOLKHUAYUA

ZBM

Предсједник у Образац 39 Записника уноси број потврда бирача који су идентификовани / аутентификовани и број бирача који нису идентификовани / аутентификовани, односно број потписа на изводу из Централног бирачког списка уколико уређај није био у функцији.

- Ако је на бирачком мјесту гласало више од 350 бирача, предсједник обавјештава изборну комисију да позове замјеника предсједника и замјенике чланова бирачких одбора да након затварања присуствују процесу ручног бројања гласачких листића.

Замјеници се обавезно позивају да раде и на бирачким мјестима на којима се каснило с отварањем или су наступили прекиди у раду у трајању од једног до три сата, јер се рад на тим бирачким мјестима обично продужава након 19.00 часова.

ЕЛЕКТРОНСКА ТРАНСМИСИЈА ПОДАТАКА

Након затварања бирачког мјеста врши се коначна трансмисија података о одзиву бирача с уређаја за биометријску идентификацију / аутентификацију и електронска трансмисија резултата за све нивое власти са скенера гласачких листића.

Трансмисија података о одзиву с уређаја за идентификацију / аутентификацију

У току дана предсједник бирачког одбора електронски доставља податке о одзиву према плану који му доставља Изборна комисија. Након затварања бирачког мјеста врши се коначна трансмисија података с уређаја за идентификацију / аутентификацију, и то следећих података:

- број регистрованих бирача за то бирачко мјесто,
- број лица која су идентификована / аутентификована,
- подаци о одзиву (процентуално и бројчано),
- полна структура бирача који су гласали.

Предсједник бирачког одбора потписује овај Извјештај.

Члан бирачког одбора задужен за идентификацију / аутентификацију броји потврде с потписима бирача, а предсједник њихов број евидентира у Записник о раду бирачког одбора. Потврде се одлажу у посебну коверту на којој су исписане ријечи “Потврде о извршеној идентификацији / аутентификацији”.

Ако електронски трансфер ових података није успјешан, исти се врши у сједишту Изборне комисије одмах након доставе УСБ стикова с уређаја.

Ако овај трансфер није могућ у сједишту Изборне комисије, електронска трансмисија се врши с мјеста које је најближе сједишту а с којег је могућ пренос уз безбједоносне мјере заштите.

Ако се подаци с уређаја који је замијењен не могу прослиједити због оштећења уређаја, бирачки одбор ће на основу броја потврда доставити релевантне податке изборној комисији.

Електронска трансмисија резултата

Након штампања Извјештаја с резултатима, предсједник бирачког одбора доставља податке о резултатима за све нивое власти, и то:

- број освојених гласова по политичким субјектима,
- број појединачно освојених гласова по кандидатима,
- укупан број неважећих гласачких листића,
- укупан број неважећих неозначених гласачких листића,
- укупна број неважећих осталих листића.

Скенер аутоматски успоставља везу и преноси податке у Централну изборну комисију Босне и Херцеговине.

За сваки покушај конектовања и трансмисије скенер исписује извјештај.

Трансмисија се потврђује уз поруку на екрану “Спремите извјештај”.

Ако резултати нису успјешно пренесени, скенер ће бити обиљежен наљепницом “Резултати нису пренесени”, с јасно назначеним бројем бирачког мјеста, а председник ће овај податак евидентирати у Образац 35 Записника.

Ако напријед наведене радње није могуће извршити из техничких разлога, јер на бирачком мјесту није могуће успоставити конекцију са сервером Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, подаци ће бити прослијеђени електронским путем у сједишту Изборне комисије.

Изборна комисија ће за бирачка мјеста за која није извршена електронска трансмисија резултата провјерити с оператерима разлог неизвршења овог задатка, и ако разлог није техничке природе, Изборна комисија наложиће оператеру и предузети све мјере да се трансмисија резултата одмах изврши.

Ако овај пренос није могућ, електронска трансмисија се врши с мјеста које је најближе сједишту а с којег је могућ пренос уз безбједоносне мјере заштите.

Ако је у току гласања дошло до замјене скенера, врши се достављање података из оба скенера (и оног који је замијењен и оног који је био у функцији до затварања бирачког мјеста).

Оператер након електронске трансмисије пакује уређаје у њихове кофере и припрема их за преузимање од стране Изборне комисије.

РУЧНО БРОЈАЊЕ ГЛАСОВА

Након електронске трансмисије података с уређаја за биометријску идентификацију / аутентификацију и скенера гласачких листића, врши се припрема за ручно бројање гласова.

Сви чланови бирачког одбора учествују у бројању.

Припрема за ручно бројање гласова подразумијева сљедеће радње:

- Уређај скенера се скида с гласачке кутије и пакује у своју оригиналну кутију и пластичну врећу на коју се ставља печат. На исти начин се поступа с уређајем за биометријску идентификацију / аутентификацију који се пакује у своју кутију. Уређаје ће преузети Изборна комисија на бирачком мјесту.
- Оштећени гласачки листићи који су садржани у коверти и неискоришћени гласачки листићи за сваки ниво власти се броје, а њихов укупан број, као и серијски број наљепнице (по нивоима власти) евидентира се у Образац 310 Записника те се пакују у велику кутију.

- Посебни фломастери за гласање се одлажу у кутију за скенер, а плаве оловке с осталим неосјетљивим материјалом.
- Формира се већа радна површина од више столова на којој ће се вршити бројање гласачких листића.
- Састав између столова се обезбјеђује самољепљивом траком.
- Предсједник бирачког одбора уклања печате и отвара гласачку кутију.
- На радној површини се испразни комплетан садржај гласачке кутије.
- Сви присутни морају имати увид да је кутија празна.
- Бирачки одбор разврстава све гласачке листиће по нивоима власти који су тренутно измијешани и саставља групе на основу боје гласачких листића, и то:
 - а) Предсједништво Босне и Херцеговине – сива,
 - б) Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине – плава,
 - ц) Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине – љубичаста,
 - д) Народна скупштина Републике Српске – смеђа,
 - е) предсједник и потпредсједници Републике Српске – жута и
 - ф) скупштине кантона у Федерацији Босне и Херцеговине – бордо.
- Бирачки одбор броји један по један ниво власти у складу с претходним распоредом.
- Остали гласачки листићи који се тренутно не броје пакују се у мале провидне вреће на којима је назив “Помоћне вреће”, и то посебно за сваки ниво, али се одлажу на начин да их сви присутни могу видјети.
- На столу остаје само група листића која се тренутно броји.

Бројање се врши према сљедећем распореду:

У Федерацији БиХ:

5. Предсједништво Босне и Херцеговине – већински глас
6. Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине – систем проп. заступљености
7. Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине – систем проп. заступљености
8. скупштине кантона – систем проп. заступљености

У Републици Српској:

5. Предсједништво Босне и Херцеговине – већински глас
6. Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине – систем проп. заступљености
7. предсједник и потпредсједници Републике Српске – већински глас
8. Народна скупштину Републике Српске – систем проп. заступљености

У Брчко дистрикту БиХ:

6. Предсједништво Босне и Херцеговине – већински глас
7. Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине – систем проп. заступљености
8. предсједник и потпредсједници Републике Српске – већински глас

9. Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине – систем проп. заступљености
10. Народна скупштину Републике Српске – систем проп. заступљености

Бројање гласова по систему већинског гласа (за Предсједништво Босне и Херцеговине и за предсједника и потпредсједнике Републике Српске) врши се у сљедећим фазама:

Корак 1: Чланови бирачког одбора броје све гласачке листиће из гласачке кутије у тимовима (дупло бројање) у свежњевима по 25 гласачких листића и унакрсно их постављају на радну површину. На посљедњу групу, ако је у њој мање од 25 листића, ставља се самољепљиви стикер с бројем листића у том свежњу (овај начин олакшава утврђивање укупног броја листића).

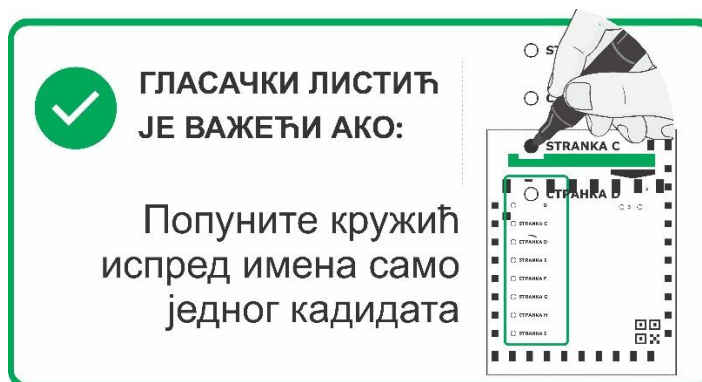
Корак 2: Предсједник бирачког одбора уписује укупан број гласачких листића у СИТ ЗР образац – већински глас.

Корак 3: На самољепљивим стикерима исписују се имена кандидата за одређени ниво власти с гласачког листића и приступа се разврставању гласачких листића по припадајућим именима кандидата, али се на стикере уписује и група неважећи – неозначени и неважећи – остали гласачки листићи.

Корак 4: Чланови бирачког одбора узимају свежњеве и сортирају листиће поред стикера ако је кандидат добио глас, посебно разврставајући и неважеће листиће.

Гласачки листић је важећи (већински изборни систем):

- ако је бирач означио само једног кандидата политичког субјекта,
- ако је кандидат означен тако да је намјера бирача јасна.

Гласачки листић је неважећи (већински изборни систем):

- ако је на њему означено два или више кандидата,
- ако није испуњен (без икакве ознаке или обиљежавања),
- ако је испуњен тако да се не може са сигурношћу утврдити коме је бирач дао глас,
- ако се на основу ознаке које је бирач дописао, као што је потпис, може утврдити идентитет бирача,
- ако су дописана имена кандидата,

- ако листић нема QR код, или је очигледно скениран или копиран, или не припада том бирачком мјесту,
- ако је бирач означио листић на другачији начин од оног који је утврђен прописима.

Корак 5: Предсједник бирачког одбора ставља листиће из групе неважећи листићи на увид члановима бирачког одбора и заједнички натполовичном већином доносе одлуку ако има спорних листића.

Корак 6: Бирачки одбор чита и броји гласове сваког кандидата у тимовима по два. Кад се преброје гласови за једног кандидата, наставља се бројање гласова за другог кандидата.

Корак 7: Предсједник уписује укупан број гласова по кандидатима у Образац СИТ ЗР – већински глас, као и број неважећих гласова.

Корак 8: Финализиран Образац СИТ ЗР – већински глас потписују сви чланови бирачког одбора.

Корак 9: Пребројани гласачки листићи се пакују у кутију према схеми паковања.

**SIT ZR većinski glas/
СИТ ЗР већински глас**

**(Kod i Izborni nivo generira se iz baze)
(Код и Изборни ниво генерише се из базе)**

Број ВМ/Број БМ

--	--	--	--	--	--	--	--

Broj BM/Број БМ

(Izborni nivo generira se iz baze)

(Изборни ниво генерише се из базе)

Broj primljenih GL
Број примљених ГЛ

Broj neiskorištenih GL
Број неискоришћених ГЛ

Broj oštećenih GL
Број оштећених ГЛ

VAŽEĆI GLASAČKI LISTIĆI/ ВАЖЕЋИ ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋИ

Ukupno važećih glasačkih listića / Укупно важећих гласачких листића

NEVAŽEĆI GL/НЕВАЖЕЋИ ГЛ

Ukupno nevažećih glasačkih listića/Укупно неважећих гласачких листића

Nevažeći neoznačeni glasački listići/Неважећи неозначени гласачки листићи

Nevažeći ostali glasački listići/Неважећи остали гласачки листићи

OŠTEĆENI GLASAČKI LISTIĆI/ОШТЕЋЕНИ ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋИ

Ukupno oštećenih glasačkih listića koji nisu skenirani/

Укупно оштећених гласачких листића који нису скенирани

VAŽEĆI GLASAČKI LISTIĆI/ ВАЖЕЋИ ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋИ

1	KANDIDAT 1 POLITIČKI SUBJEKT 1				16	KANDIDAT 16 POLITIČKI SUBJEKT 16			
2	KANDIDAT 2 POLITIČKI SUBJEKT 2				17				
3	KANDIDAT 3 POLITIČKI SUBJEKT 3				18				
4	KANDIDAT 4 POLITIČKI SUBJEKT 4				19				
5	KANDIDAT 5 POLITIČKI SUBJEKT 5				20				
6	KANDIDAT 6 POLITIČKI SUBJEKT 6				21				
7	KANDIDAT 7 POLITIČKI SUBJEKT 7				22				
8	KANDIDAT 8 POLITIČKI SUBJEKT 8				23				
9	KANDIDAT 9 POLITIČKI SUBJEKT 9				24				
10	KANDIDAT 10 POLITIČKI SUBJEKT 10				25				
11	KANDIDAT 11 POLITIČKI SUBJEKT 11				26				
12	KANDIDAT 12 POLITIČKI SUBJEKT 12				27				
13	KANDIDAT 13 POLITIČKI SUBJEKT 13				28				
14	KANDIDAT 14 POLITIČKI SUBJEKT 14				29				
15	KANDIDAT 15 POLITIČKI SUBJEKT 15				30				

PREDSJEDNIK BO PREDSJEDNIK BO	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 2. ЧЛАН 2	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 4. ЧЛАН 4	POTPIS ПОТПИС
ČLAN 1. ЧЛАН 1	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 3. ЧЛАН 3	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 5. ЧЛАН 5	POTPIS ПОТПИС

Бројање гласова по систему пропорционалне заступљености

Бирачки одбор броји један по један ниво власти по систему пропорционалне заступљености у складу с претходним распоредом.

Важећи гласачки листић (изборни систем пропорционалне заступљености)

- Ако је означен смо један политички субјект.
- Ако је означен само један политички субјект и до три кандидата у оквиру тог субјекта (гласови важе и за политички субјект и за кандидате).
- Ако је означен само један политички субјект и више од три кандидата у оквиру тог субјекта, гласачки листић је важећи за политички субјект док се гласови за кандидате не броје.

Неважећи гласачки листић (изборни систем пропорционалне заступљености)

- Ако је означено више од једног политичког субјекта (без обзира на број одабира кандидата).
- Ако није испуњен (без икакве ознаке или обиљежавања).
- Ако је испуњен тако да се не може са сигурношћу утврдити коме је бирач дао глас.
- Ако се на основу ознаке коју је бирач дописао, као што је потпис, може утврдити идентитет бирача.
- Ако су дописана имена кандидата.
- Ако листић нема QR код, или је очигледно скениран или копиран, или не припада том бирачком мјесту.
- Ако је бирач означио листић на другачији начин од оног који је утврђен прописима.

Бројање по систему пропорционалне заступљености

(За Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Народну скупштину Републике Српске и скупштине кантона) врши се по следећим фазама:

Корак 1: Утврђивање броја гласачких листића само једног нивоа власти, користећи методологију дуплог бројања у тимовима по два и сортирања свежњева по 25 гласачких листића, како би се утврдио укупан број гласачких листића за тај ниво власти.

Корак 2: Предсједник бирачког одбора евидентира тај број у СИТ ЗР образац.

Корак 3: Врши се исписивање имена политичких субјеката с гласачког листића на самољепљиве стикере. На стикере се уписује и група неважећи – неозначени и неважећи – остали гласачки листићи.

Корак 4: Приступа се разврставању гласачких листића у посебне групе за сваког политичког субјекта (користећи модел дуплог бројања и унакрсног слагања гласачких листића у свежњеве по 25).

Корак 5: Бирачки одбор броји гласачке листиће за сваког политичког субјекта у тимовима по два.

Корак 6: Разматрају се и сви неважећи гласачки листићи. Предсједник бирачког одбора ставља листиће из групе неважећи листићи на увид члановима бирачког одбора и заједнички наполовичном већином доноси одлуку ако има спорних листића.

Корак 7: Предсједник уписује број гласачких листића за сваког политичког субјекта (тј. сваку групу) у Образац СИТ ЗР – пропорционална заступљеност.

Корак 8: Бирачки одбор затим приступа бројању гласова по кандидатима и разврстава гласачке листиће сваког политичког субјекта у следеће групе:

- d. гласачки листићи на којим је бирач означио само политичког субјекта,
- e. гласачки листићи на којим је бирач означио четири или више кандидата тог политичког субјекта,
- f. гласачки листићи на којима је бирач означио до три кандидата тог политичког субјекта.

Корак 9: Бирачки одбор затим броји гласачке листиће из сваке од три претходне групе (а, б, ц) поново, методом дуплог бројања и унакрсног слагања свежњева, а предсједник све евидентира у образац.

Корак 10: Затим слиједи бројање гласачких листића по кандидатима које врше четири члана (један читач, један контролор читач, а два члана су евидентичари који неовисно користе по један Помоћни образац у који уписују гласове (у виду цртица). На бирачким мјестима с три члана бирачког одбора само један је читач, а два су евидентичари.

Овом методом се броје само гласови на гласачким листићима на којима су бирачи означили до три кандидата политичког субјекта.

Бројање се врши методом читања редних бројева кандидата и евидентирањем усправних цртица (у групама по пет цртица) у Помоћни образац за сваки ниво власти, при чему резултати у оба Помоћна обрасца морају бити идентични. У колони “Укупно” Помоћног обрасца евидентичари

утврђују збир свих бројева, а ако је остало празних колона које нису попуњене, исте се прецртавају.

Корак 11: Предсједник бирачког одбора уписује број гласова за сваког кандидата једног политичког субјекта у Образац СИТ ЗР – пропорционална заступљеност .

За политичке субјекте и кандидате који нису добили гласове предсједник бирачког одбора уписује “три цртице и нулу”, односно знакове (---0).

Корак 11: Финализиран Образац СИТ ЗР – пропорционална заступљеност потписују сви чланови бирачког одбора.

Корак 12: Пребројани гласачки листићи се пакују у кутију према схеми паковања.

**SIT ZR proporcionalna zastupljenost/
СИТ ЗР пропорционална заступљеност**

**(Kod i Izborni nivo generira se iz baze)
(Kod i Изборни ниво генерише се из базе)**

Број ВМ/Број БМ

--	--	--	--	--	--	--	--

Broj BM/Број БМ

(Kod i Izborni nivo generira se iz baze)
(Код и Изборни ниво генерише се из базе)

Broj primljenih GL
Број примљених ГЛ

Broj neiskorištenih GL
Број неискоришћених ГЛ

Broj oštećenih GL
Број оштећених ГЛ

VAŽEĆI GLASAČKI LISTIĆI/ ВАЖЕЋИ ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋИ

Ukupno važećih glasačkih listića / Укупно важећих гласачких листића

NEVAŽEĆI GL/НЕВАЖЕЋИ ГЛ

Ukupno nevažećih glasačkih listića/Укупно неважећих гласачких листића

Nevažeći neoznačeni glasački listići/Неважећи неозначени гласачки листићи

Nevažeći ostali glasački listići/Неважећи остали гласачки листићи

OŠTEĆENI GLASAČKI LISTIĆI/ОШТЕЋЕНИ ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋИ

Ukupno oštećenih glasačkih listića koji nisu skenirani/
Укупно оштећених гласачких листића који нису скенирани

PREDSEDNIK BO PREDSJEDNIK BO	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 2. ЧЛАН 2	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 4. ЧЛАН 4	POTPIS ПОТПИС
ČLAN 1. ЧЛАН 1	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 3. ЧЛАН 3	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 5. ЧЛАН 5	POTPIS ПОТПИС

SIT ZR proporcionalna zastupljenost/ СИТ ЗР пропорционална заступљеност

Broj BM/Број БМ

--	--	--	--	--	--	--	--

(Kod i Izborni nivo generira se iz baze)
(Код и Изборни ниво генерише се из базе)

(Politički subjekt generira se iz baze)
(Политички субјект генерише се из базе)

GLASOVI POLITIČKI SUBJEKT/ГЛАСОВИ ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКТ

Ukupno glasova političkog subjekta /

--	--	--	--	--

Укупно гласова политичког субјекта

Od tog /Од тог

Birač glasao/glasovao samo za političkog subjekta bez preferencija/

--	--	--	--	--

Бирач гласао само за политичког субјекта без преференција

Birač glasao/glasovao za političkog subjekta i 4 i više kandidata tog političkog subjekta /

--	--	--	--	--

Бирач гласао за политичког субјекта и 4 и више кандидата тог политичког субјекта

Birač glasao/glasovao za političkog subjekta i do 3 kandidata tog političkog subjekta /

--	--	--	--	--

Бирач гласао за политичког субјекта и до 3 кандидата тог политичког субјекта

GLASOVI ZA KANDIDATE/ ГЛАСОВИ ЗА КАНДИДАТЕ

1	KANDIDAT 1 ИЛИ КАНДИДАТ 1					21					
2	KANDIDAT 2 ИЛИ КАНДИДАТ 2					22					
3	KANDIDAT 3 ИЛИ КАНДИДАТ 3					23					
4	KANDIDAT 4 ИЛИ КАНДИДАТ 4					24					
5	KANDIDAT 5 ИЛИ КАНДИДАТ 5					25					
6	KANDIDAT 6 ИЛИ КАНДИДАТ 6					26					
7						27					
8						28					
9						29					
10						30					
11						31					
12						32					
13						33					
14						34					
15						35					
16						36					
17						37					
18						38					
19						39					
20						40					

PREDSEDNIK BO PREDSJEDNIK BO	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 2. ЧЛАН 2	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 4. ЧЛАН 4	POTPIS ПОТПИС
ČLAN 1. ЧЛАН 1	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 3. ЧЛАН 3	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 5. ЧЛАН 5	POTPIS ПОТПИС

ОБРАЗАЦ ЗА БРОЈНО СТАЊЕ (Б. М. за гласање непотврђеним гласачким листићима)	Назив општине:	Број бирачког мјеста:	БСН
---	----------------	-----------------------	-----

Серијски број пластичног печата/Гласачка кутија	Серијски број пластичног печата/Гласачка кутија
ПЕЧАТ 1	ПЕЧАТ 2
ПЕЧАТ 3	ПЕЧАТ 4

Серијски број пластичног печата/Гласачка кутија	Шифра општине/изборне јединице за коју се гласа →
ПЕЧАТ 5	

ДИО I: ПРИЈЕ ОТВАРАЊА БИРАЧКОГ МЈЕСТА	
1. Број имена на листи бирача који су регистровани за гласање путем поште, а могу гласати непотврђеним гл. листићима (ручно бројати)	
2. Број примљених коверата са гласачким листићима	
ДИО II: ТОКОМ ГЛАСАЊА	
3. Број накнадно примљених коверата са гласачким листићима	
4. Укупан број примљених коверата са гласачким листићима (ред 2+3)	
ДИО III: НАКОН ЗАТВАРАЊА БИРАЧКОГ МЈЕСТА	
5. Број потписа на изводу из Централног бирачког списка за бираче који су гласали непотврђеним гласачким листићима	
6. Број упропаштених коверата са гласачким листићима (пакет 2н)	
7. Број изданих коверата са гласачким листићима (ред 5+6)	
8. Број неискоришћених коверата са гласачким листићима (ручно бројати)	
9. Свеукупан број задужених коверата са гласачким листићима (ред 7+8)	
ДИО IV: НАКОН ОТВАРАЊА ГЛАСАЧКЕ КУТИЈЕ	
10. Број коверата са непотврђеним гласачким листићима	
ДИО V: ТЕСТ ТАЧНОСТИ	
11. Ред 9=ред 4; ако нису исти, уписати разлику	
12. Ред 10 = ред 5; ако нису исти, уписати разлику	

Серијски број пластичног печата за врећу са неискоришћеним гл. листићима (ПРОВИДНА ВЕЋА)	Серијски број пластичног печата за врећу са коверата са непотврђеним гл. листићима (ЗЕЛЕНА)	Серијски број пластичног печата за врећу са документацијом за Централну изборну комисију БиХ (ПРОВИДНА МАЊА)

Потписујући се испод, изјављујем да ови бројеви тачно одражавају изборне активности на овом бирачком мјесту.

	ИМЕ (ШТАМПАНИМ СЛОВИМА)	ПОТПИС
ПРЕДСЈЕДНИК		
ЧЛАН 1		
ЧЛАН 2		
ЧЛАН 3		
ЧЛАН 4		

ОБРАЗАЦ ЗА БРОЈНО СТАЊЕ
(Бирачко мјесто за гласање у одсуству)

Назив општине:

Број бирачког мјеста:

БСО

Серийски број пластичног печата/Гласачка кутија

Печат 1

Печат 2

Печат 3

Печат 4

Серийски број пластичног печата/Гласачка кутија

Печат 5

Шифре општине/Изборне јединице за коју се гласа/Гласује

I : ПРИЈЕ ОТВАРАЊА БИРАЧКОГ МЈЕСТА

1. Број имена бирача на изводу из Централног бирачког списка (ручно бројати)

2. Број прилијепних коверата са гласачким листићима

II : НАКОН ЗАТВАРАЊА БИРАЧКОГ МЈЕСТА

3. Број потписа на изводу из Централног бирачког списка

4. Број оштећених коверата са гласачким листићима (пакет 2а)

5. Број изданих коверата са гласачким листићима (ред/редак 6+7+8)

6. Број неискоришћених коверата са гласачким листићима (ручно бројати)

7. Број задужених коверата са гласачким листићима (ред/редак 9+10)

III: НАКОН ОТВАРАЊА ГЛАСАЧКЕ КУТИЈЕ

8. Број коверата са гласачким листићима за гласање у одсуству

IV: ТЕСТ ТАЧНОСТИ/ЛОЧНОСТИ

9. Ред. 7. =Ред. 2. : ако нису исти, уписати разлику

Серийски број пластичног печата за врсну са искоришћеним гл. листићима
(ПРОВИДНА ВЕТА)

Серийски број пластичног печата за врсну - коверте са искоришћеним гл. листићима (ЦРВЕНА)

Серийски број пластичног печата за врсну са документацијом за Централну Изборну комисију БиХ (ПРОВИДНА МАЂА)

Потписујући се испод, изјављујем да ови бројеви тачно одражавају изборне активности на овом бирачком мјесту.

	ИМЕШТАПНИМ СЛОВИМА	ПОТПИС
ПРЕДСЕДНИК		
ЧЛАН 1		
ЧЛАН 2		

	ИМЕШТАПНИМ СЛОВИМА	ПОТПИС
ЧЛАН 3		
ЧЛАН 4		

95

III. ПАКОВАЊЕ УРЕЂАЈА И ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА НА РЕДОВНОМ БИРАЧКОМ МЈЕСТУ

Уређај скенера се скида с гласачке кутије и пакује у своју оригиналну кутију на коју се ставља печат чији се серијски број уписује у примопредајни образац.

Скенер гласачких листића и уређај за биометријску идентификацију / аутентификацију преузима Изборна комисија на бирачком мјесту, а све се евидентира кроз раздужење у Обрасцу 31б Записника.

У сврху паковања осталог изборног материјала сваки бирачки одбор ће добити једну велику кутију за поврат комплетног материјала. Кутија ће садржавати бар-код, а на њу је неопходно уписати број бирачког мјеста, шифру основне изборне јединице, те је треба облијепити самољепљивим печатима.

Изборни материјал се пакује на сљедећи начин:

Корак 1:

У велику кутију се пакују:

- сви помоћни обрасци,
- четири мале кутије за искоришћени изборни материјал – пребројани гласачки листићи за сваки од четири нивоа – (важећи и неважећи) и плаве копије СИТ ЗР обрасца за сваки од нивоа,
- четири мале кутије с неискоришћеним изборним материјалом (неискоришћени гласачки листићи се враћају у кутије у којима су и достављени, по нивоима),
- коверте с оштећеним гласачким листићима.

Сваку од ових кутија неопходно је облијепити самољепљивим папирним печатима, а на врху кутије позиционирати наљепницу која садржи назив нивоа, шифру основне изборне јединице, број бирачког мјеста и ознаку искоришћени или неискоришћени гласачки листићи, као и серијски број самољепљивих папирних печата.

Велика кутија се пакује у велику пластичну врећу која се печата пластичним печатом чији се серијски број уписује у 310 образац Записника. На кутији и на врећи се црним маркером уписује број бирачког мјеста.

Корак 2:

У малу провидну пластичну врећу предсједник бирачког одбора пакује:

- Записник оригинал,
- коверту с испринтаним резултатима са скенера,
- коверту са сликовима биометрије (или извод из Централног бирачког списка),
- ПДЛ обрасце,
- оригинал СИТ ЗР обрасце за Централну изборну комисију Босне и Херцеговине.

Ова врећа се печатира пластичним печатом чији се серијски број уписује у 310 образац Записника (број пластичног печата потребно је уписати у Образац 310 Записника прије печатења вреће).

Предсједник бирачког одбора ће зелене копије СИТ ЗР обрасца паковати у коверту за Изборну комисију уз зелену копију Записника.

Жуту копију овог обрасца изложиће на бирачком мјесту заједно с електронским Извјештајем о резултатима те га учинити доступним свим посматрачима.

Овако запакован материјал се у великој кутији, уз малу пластичну провидну врећу и коверту за Изборну комисију, доставља до Изборне комисије, уз обавезну пратњу полицијских агенција.

Изборна комисија ће изборни материјал прослиједити у Централну изборну комисију Босне и Херцеговине према плану транспорта који ће бити накнадно утврђен.

СХЕМА ПАКОВАЊА ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА НА РЕДОВНОМ БИРАЧКОМ МЈЕСТУ

1. ТЕХНИЧКА ОПРЕМА

СКЕНЕР ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА

УРЕЂАЈ ЗА БИОМЕТРИЈСКУ
ИДЕНТИФИКАЦИЈУ
/АУТЕНТИФИКАЦИЈУ

1 Скида се са
гласачке
кутије .

2 Пакује се у
оригиналну
кутију

3 На кутију се ставља
печат (самолепљиви
папирни печат)

4 Серијски број
печата, уписује се
у примопредајни
образац

1 Пакује се у
оригиналну кутију

2 На кутију се
ставља печат
(самолепљиви
папирни печат)

3 Серијски број
печата, уписује се
у примопредајни
образац

ПРЕУЗИМАЊЕ И ЕВИДЕНТИРАЊЕ

Скенира гласачких листића и
уређај за биометријску
идентификацију
/аутентификацију
преузима Изборна комисија
на бирачком мјесту, а
све се евидентира кроз
раздужење у Обрасцу
З 16 Записника.

Посебни фломастер за гласање се одмах након затварања бирачких мјеста пакује у оригиналну кутију скенера гласачких листића.

2. ВЕЛИКА ТРАНСПОРТНА КУТИЈА

Бар-код
Број бирачког мјеста
Шифра основне изборне јединице
Самољепљиви печати

ОЗНАКА НА СВАКОЈ МАЛОЈ КУТИЈИ

Назив нивоа избора
Шифра основне изборне јединице
Број бирачког мјеста
Ознака: ИСКОРИШЋЕНИ или НЕИСКОРИШЋЕНИ
Серијски број самољепљивог печата

ПРВИ КОРАК - САДРЖАЈ ВЕЛИКЕ КУТИЈЕ

Сви помоћни образци (6 у Федерацији БиХ / 4 у Републици Српској)

4 мале кутије - ИСКОРИШЋЕНИ ИЗБОРНИ МАТЕРИЈАЛ
(пребројани гласачки листићи за сваки од четири нивоа и плаве копије СИТ ЗР Обрасца за сваки од нивоа)

4 мале кутије - НЕИСКОРИШЋЕНИ ИЗБОРНИ МАТЕРИЈАЛ
(неискоришћени гласачки листићи се враћају у кутије у којима су и достављени, по нивоима)

Коверте са оштећеним гласачким листићима

ПАКОВАЊЕ ВЕЛИКЕ КУТИЈЕ

Велика кутија
са материјалом

Кутија се ставља у
велику пластичну
врећу и печатира

Серијски број
печата
З10 образац
Записника

На кутији и на врећи се
црним маркером
уписује број бирачког
мјеста (нпр. 146B012)

СХЕМА ПАКОВАЊА ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА НА РЕДОВНОМ БИРАЧКОМ МЈЕСТУ (наставак)

3. МАЛА ПРОВИДНА ПЛАСТИЧНА ВРЕЋА

ДРУГИ КОРАК - ПЛАСТИЧНА ВРЕЋА

- Образац ЗР/ОЗЗ Записника
- Коверта са испринтаним резултатима са скенера
- Коверта са сликовима блонетрије (или извод из Централног бирачког списка)
- ПДЛ образци
- Оригинал СИТ ЗР Образац за Централну изборну комисију БиХ

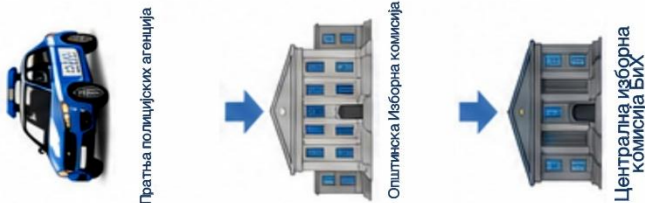
Врећа се печатира пластичним печатом, чији се серијски број уписује у Записник. Број печата уписати у Записник ПРИЈЕ печења вреће.

4. СИТ-ЗР ОБРАСЦИ-КОПИЈЕ

	ЗЕЛЕНА КОПИЈА СИТ ЗР образац и Записника пакују се у коверту за Изборну комисију
	ЖУТА КОПИЈА СИТ ЗР образац изложити на бирачком мјесту заједно са електронским изјештајем о резултатима, те учинити доступним свим посматрачима.
	ЦРВЕНА КОПИЈА СИТ ЗР образац пакује се у коверту за председника бирачког одбора
	ОРИГИНАЛ СИТ ЗР образац дјео је материјала из тачке 3 (мала провидна врећа) и иде за Централну изборну комисију БиХ.

5. ТРАНСПОРТ

НАПОМЕНА

- ✓ Серијски број сваког печата обавезно уписати у одговарајући образац (З-16 или ЗР/ОЗЗ образац Записника).
- ✓ Сви материјали морају бити комплетни и правилно запаковани.

- ✓ Материјал се доставља Изборној комисији у прописаном року.
- ✓ Неважећи листићи и потврде бирача пакују се у одговарајуће мале кутије према упутству.

Не остављати материјал без надзора на било којем мјесту током транспорта.

Схема паковања изборног материјала на бирачком мјесту за гласање у одсуству

Црвена заштитна врећа

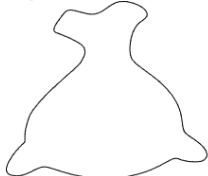

У кутију ставити:

1. Пребројане коверте са сетовима гласачких листића увезане по изборним јединицама
2. Образац бројног стања (плава копија)

НАПОМЕНА: На кутију залијепити наљепницу црвене боје и написати шифру ОИЈ и бирачког мјеста.
КУТИЈУ СТАВИТИ У ВРЕЋУ!

Провидна заштитна врећа (већа) У оригиналну кутију ставити:

1. Неискоришћене коверте са сетовима гласачких листића
2. Оштећене коверте са сетовима гласачких листића

НАПОМЕНА: На кутију залијепити наљепницу бијеле боје и написати шифру ОИЈ и бирачког мјеста.
КУТИЈУ СТАВИТИ У ВРЕЋУ!

Провидна заштитна врећа (мања)

1. Образац бројног стања (оригинал у корицама)
2. Записник о раду бирачког одбора (оригинал у корицама)
3. Коверта са изводом из Централног бирачког списка
4. ПДЛ обрасци

НАПОМЕНА: НА ВРЕЋУ НАПИСАТИ БРОЈ БИРАЧКОГ МЈЕСТА!

Коверта за предсједника бирачког одбора:

1. Образац бројног стања (црвена копија)

Коверта за предсједника изборне комисије:

1. Образац бројног стања (зелена копија)
2. Записник о раду бирачког одбора (зелена копија)

НАПОМЕНА: На сваку врећу потребно је уписати број бирачког мјеста.

Све вреће ставити у картонску кутију!

Картонска кутија

- црвена заштитна врећа
- провидна заштитна врећа (већа)
- провидна заштитна врећа (мала)

Схема паковања изборног материјала на бирачком мјесту овлашћеном за издавање непотврђених гласачких листића

Зелена заштитна врећа

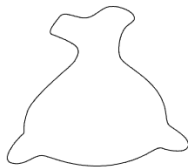

У кутију ставити:

1. Пребројане коверте са непотврђеним гласачким листићима
2. Образац бројног стања (плава копија)

НАПОМЕНА: На кутију залијепити наљепницу зелене боје и написати шифру ОИЈ и бирачког мјеста.
КУТИЈУ СТАВИТИ У ВРЕЋУ!

Провидна заштитна врећа (већа)

У оригиналну кутију ставити:

1. Неискоришћене коверте са сетовима гласачки листића
2. Оштећене коверте са сетовима гласачких листића

НАПОМЕНА: На кутију залијепити наљепницу бијеле боје и написати шифру ОИЈ и бирачког мјеста.
КУТИЈУ СТАВИТИ У ВРЕЋУ!

Провидна заштитна врећа (мања)

1. Образац бројног стања (оригинал у корицама)
2. Записник о раду бирачког одбора (оригинал у корицама)
3. Списак потенцијалних бирача који имају право гласати непотврђеним гласачким листићима

НАПОМЕНА: НА ВРЕЋУ НАПИСАТИ БРОЈ БИРАЧКОГ МЈЕСТА!

Коверта за предсједника бирачког одбора:

1. Образац бројног стања (црвена копија)

Коверта за предсједника изборне комисије:

1. Образац бројног стања (зелена копија)
2. Записник о раду бирачког одбора (зелена копија)

НАПОМЕНА: На сваку врећу потребно је уписати број бирачког мјеста.

Све вреће ставити у картонску кутију!

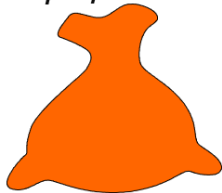
Картонска кутија

- зелена заштитна врећа
- провидна заштитна врећа (већа)
- провидна заштитна врећа (мала)

Схема паковања изборног материјала Мобилни тим

Наранџаста заштитна врећа

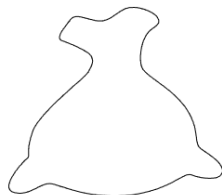
У кутију ставити:

1. Пребројане коверте са сетовима гласачких листића увезане по изборним јединицама
2. Образац бројног стања (плава копија)

НАПОМЕНА: На кутији залијепити наљепницу наранџасте боје и написати шифру ОИЈ бирачког мјеста.

КУТИЈУ СТАВИТИ У ВРЕЋУ!

Провидна заштитна врећа (већа)

У оригиналну кутију ставити:

1. Неискоришћене коверте са сетовима гласачких листића
2. Оштећене коверте са сетовима гласачких листића

НАПОМЕНА: На кутији залијепити наљепницу бијеле боје и написати шифру ОИЈ и бирачког мјеста.

КУТИЈУ СТАВИТИ У ВРЕЋУ!

Провидна заштитна врећа (мања)

1. Образац бројног стања (оригинал у корицама)
2. Записник о раду бирачког одбора (оригинал у корицама)
3. Коверта с додатним изводом из Централног бирачког списка за бираче с посебним потребама
4. ПДП обрасци

НАПОМЕНА: НА ВРЕЋУ НАПИСАТИ БРОЈ БИРАЧКОГ МЈЕСТА!

Коверта за предсједника бирачког одбора:

1. Образац бројног стања (црвена копија)

Коверта за предсједника изборне комисије:

1. Образац бројног стања (зелена копија)
2. Записник о раду бирачког одбора (зелена копија)

НАПОМЕНА: На сваку врећу потребно је уписати број бирачког мјеста.

Све вреће ставити у кутију!

Картонска кутија

- наранџаста заштитна врећа
- провидна заштитна врећа (већа)
- провидна заштитна врећа (мала)

**PRIRUČNIK ZA RAD BIRAČKIH ODBORA U
BOSNI I HERCEGOVINI, UZ KORIŠTENJE
SPECIFIČNIH IZBORNIH TEHNOLOGIJA –
OPĆI IZBORI 2026. GODINE
POSEBNI DIO**

Sarajevo, srpanj 2026. godine

PRIRUČNIK ZA RAD BIRAČKIH ODBORA U BOSNI I HERCEGOVINI, UZ KORIŠTENJE SPECIFIČNIH IZBORNIH TEHNOLOGIJA – OPĆI IZBORI 2026. GODINE, POSEBNI DIO

Izdavač: Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine, Danijela Ozme br. 7, 71000 Sarajevo

tel.: 033/251-300, faks: 033/251-329, e-adresa: info@izbori.ba, web-stranica: www.izbori.ba

Za izdavača: Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine

Priručnik pripremili: dr. Irena Hadžiabdić i Goran Mišković

DTP: Dejan Ćurić

Tiraž:

ISBN 978-9926-573-09-6

CIP zapis dostupan u COBISS sistemu Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH pod

ID brojem **70418182**

Na temelju zaključka Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine sa 46. sjednice SIP-a BiH, od 30. 07. 2026. godine, ovaj priručnik odobren je za korištenje izornoj administraciji Bosne i Hercegovine na Općim izborima 2026.

Misija OSCE-a u BiH podržala je tiskanje ovog materijala. Svako gledište, izjava ili mišljenje izraženi u ovoj publikaciji, a za koje nije izričito naznačeno da potječe iz Misije OSCE-a u BiH, ne odražava nužno zvaničnu politiku Misije OSCE-a u BiH.

“Svi izrazi pisani u jednom rodu odnose se bez diskriminacije na oba spola.”

Priručnik se distribuira besplatno!

Priručnik je, u cjelini ili u pojedinim njegovim dijelovima, zabranjeno umnožavati i distribuirati bez odobrenja Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegov

Poštovani članovi biračkih odbora,

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je u studenom 2025. godine finaliziralo prvi Opći dio Priručnika za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini. Tijekom pripreme Općeg dijela Priručnika nije bilo sa sigurnošću izvjesno da će se izborni proces na redovitim biračkim mjestima u potpunosti odvijati uz korištenje specifičnih izbornih tehnologija na svim redovitim biračkim mjestima. Stoga su u Općem dijelu Priručnika obuhvaćene sve faze procesa bez uporabe ovih tehnologija i detaljno opisan proces glasovanja putem mobilnog tima te glasovanje u odsutnosti i glasovanje nepotvrđenim kuvertiranim glasačkim listića. Opći dio Priručnika se preporučuje kao naputak za rad na tim biračkim mjestima (izuzev manjih izmjena u pogledu pakiranja).

Kako je u međuvremenu potpisan ugovor za nabavu specifičnih izbornih tehnologija, priprema Općih izbora 2026.godine je zahtijevala i ovaj Poseban dio Priručnika za rad biračkih odbora, uz korištenje specifičnih izbornih tehnologija na svim redovitim biračkim mjestima u Bosni i Hercegovini.

Ovaj Priručnik sadrži detaljnije informacije o pripremama za dan izbora, načinu rada specifičnih izbornih tehnologija, procesu rukovanja uređajem za biometrijsku identifikaciju i skeniranje glasačkih listića, ali i detaljne procedure za elektroničku transmisiju rezultata i ručno brojenje sukladno zakonskim odredbama te procedure za pravilno pakiranje izbornog materijala koji se dostavlja u izborna povjerenstva.

Na ovaj način se izornoj administraciji na terenu osiguravaju precizne instrukcije za njihov rad uz korištenje specifičnih izbornih tehnologija na redovitim biračkim mjestima. Radi se o sustavu provjere identiteta tzv. biometrijske identifikacije i autentifikacije birača uz identifikacijsku ispravu i otisak prsta. Korištenje ove tehnologije osim pouzdane provjere identiteta omogućava i precizno praćenje izlaznosti u realnom vremenu te statistike po spolu i starosti birača. Skeniranje glasačkih listića omogućava i digitalno prepoznavanje izborne volje birača i automatizirano brojenje.

Elektronička transmisija rezultata s biračkog mjesta prema Središnjem izbornom povjerenstvu odmah nakon zatvaranja biračkih mjesta sprječava izborne manipulacije, a obrada rezultata izbora je brža, efikasnija i preciznija.

Specifične izborne tehnologije važan su korak za unaprjeđenje nedostataka u izbornom procesu, ali integritet izbora zavisi i od neovisne izborne administracije, njihove kvalitetne obuke i slobodne volje građana bez pritisaka.

Stoga je važno da vaš posao obavljate odgovorno i savjesno, poštujući najviše profesionalne standarde rada izborne administracije.

Autori

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je 07. svibnja 2026. godine usvojilo Odluku o raspisivanju i održavanju Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2026. godine.

Opći izbori će biti održani u nedjelju, 04. listopada 2026. godine za:

- Predsjedništvo Bosne i Hercegovine
- Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine
- Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine
- Narodnu skupštinu Republike Srpske
- predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske
- skupštine deset kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine

Opći izbori 2026. godine provode se uz uporabu specifičnih izbornih tehnologija, kao najznačajniju novinu u nizu izbornih ciklusa do sada.

I. DAN UOČI ODRŽAVANJA IZBORA

PREUZIMANJE IZBORNOG MATERIJALA

O vremenu i lokaciji preuzimanja izbornog materijala birački odbor obavještava gradsko / općinsko i Izorno povjerenstvo Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: Izorno povjerenstvo), koja ovu aktivnost vrši sukladno planiranom rasporedu.

Birački odbor preuzima izborni materijal najkasnije 12 sati prije otvaranja biračkih mjesta.

Primopredaja se vrši u subotu na biračkom mjestu, dan prije održavanja izbora.

Vrste izbornog materijala

Osjetljivi

Glasački listići zapakirani u vakuumski pakiranja u kutijama za svaku razinu vlasti

SIT Zapisnik o radu biračkog odbora – ZARBO (u daljnjem tekstu: Zapisnik)

Uređaj za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju s pratećom opremom

Najmanje jedan skener glasačkih listića s glasačkom kutijom i pratećom opremom

Plastični pečati sa serijskim brojevima za glasačku kutiju sa skenerom

Izvaci iz Središnjeg biračkog popisa samo za glasovanje nepotvrđenim kuvertiranim glasačkim listićima, glasovanje u odsutnosti i putem mobilnog tima

Glasačke kutije za biračka mjesta za glasovanje nepotvrđenim glasačkim listićima, glasovanje u odsutnosti i glasovanje putem mobilnog tima (pomoćne)

Obrasci

Olovke za glasovanje

Neosjetljivi

Kandidacijske liste (dodatak uz glasačke listiće)

Plakati: kandidacijske liste, naputci za glasovanje, odredbe kaznenog zakona, oznake zabrane i smjernice za označavanje biračkog mjesta

Zaštitne fascikle za glasačke listiće radi osiguranja tajnosti glasa

Kutije s potrošnim materijalom (glasačke kabine, plakati, naljepnice, samoljepljivi papirni pečati)

Kuverte za pakiranje

Velika kutija za pakiranje i osam manjih kutija za pakiranje neiskorištenih i iskorištenih glasačkih listića (koje je potrebno sklopiti)

Pomoćne vreće za odlaganje glasačkih listića za razinu koja se trenutno ne broji

Prozirne vreće za pakiranje Zapisnika, Izvješća o rezultatima i PDL obrazaca i kuverti s potvrđama birača koji su glasovali

Kutije za pakiranje skenera s brojem biračkog mjesta i crvene naljepnice “Rezultati nisu preneseni”

Kutija za pakiranje uređaja za biometrijsku identifikaciju birača

Obveze biračkog odbora prilikom preuzimanja materijala

Birački odbor provjerava je li izborni materijal propisno zapakiran i je li brojno stanje preuzetog materijala sukladan popisu u Obrascu Z1 Zapisnika (zapisnik, glasački listići, glasačke kabine, obrasci, kandidacijske liste, plakati – kako glasovati i zlouporaba biračkog prava te kutija s neosjetljivim materijalom).

Eventualna zapažanja o nedostacima o stanju izbornog materijala ili stanju biračkog mjesta članovi biračkog odbora evidentiraju u Obrazac Z2 Zapisnika.

Svojeručnim potpisom svi članovi biračkog odbora verificiraju uredno stanje preuzetog materijala.

Uređaje za specifične izborne tehnologije koji se koriste na biračkom mjestu predsjednik biračkog odbora zadužuje od predsjednika izbornog povjerenstva ili člana Izbornog povjerenstva kojeg on ovlasti i to zaduženje potvrđuje svojim potpisom u Obrascu Z1b Zapisnika.

Izborni materijal ostaje deponiran i zaključan na lokaciji biračkog mjesta uz obvezno osiguranje nadležne policijske agencije.

- *Kutije s glasačkim listićima se ne otvaraju, jer će se ovom zadatku pristupiti sat prije otvaranja biračkog mjesta na dan izbora, u nedjelju.*

Glasačka kutija s poklopcem i prienosna torba za skener

Preuzima se zajedno s ostalim materijalima prema Planu dostavljanja kojeg utvrdi GIP / OIP na biračkom mjestu.

UREĐENJE BIRAČKOG MJESTA

Birački odbor pristupa uređenju biračkog mjesta kako bi sve bilo spremno za izborni dan.

Operater dolazi na biračko mjesto zajedno s biračkim odborom da bi odmah po preuzimanju opreme instalirao opremu pod nadzorom predsjednika biračkog odbora, provjerio funkcionalnost opreme i da li oprema ima bilo kakva fizička oštećenja te je li oprema kompletna, o čemu se sačinjava zapisnik i u koordinaciji s predsjednikom biračkog odbora i izvješćuje Izorno povjerenstvo.

Biračko mjesto se uređuje s ciljem postizanja optimalnog rasporeda koji će omogućiti nesmetan protok birača i zaštitu tajnosti glasovanja te transparentan proces za promatrače, pri čemu članovima biračkog odbora mora biti osiguran nesmetan rad po narednim fazama izbornog procesa:

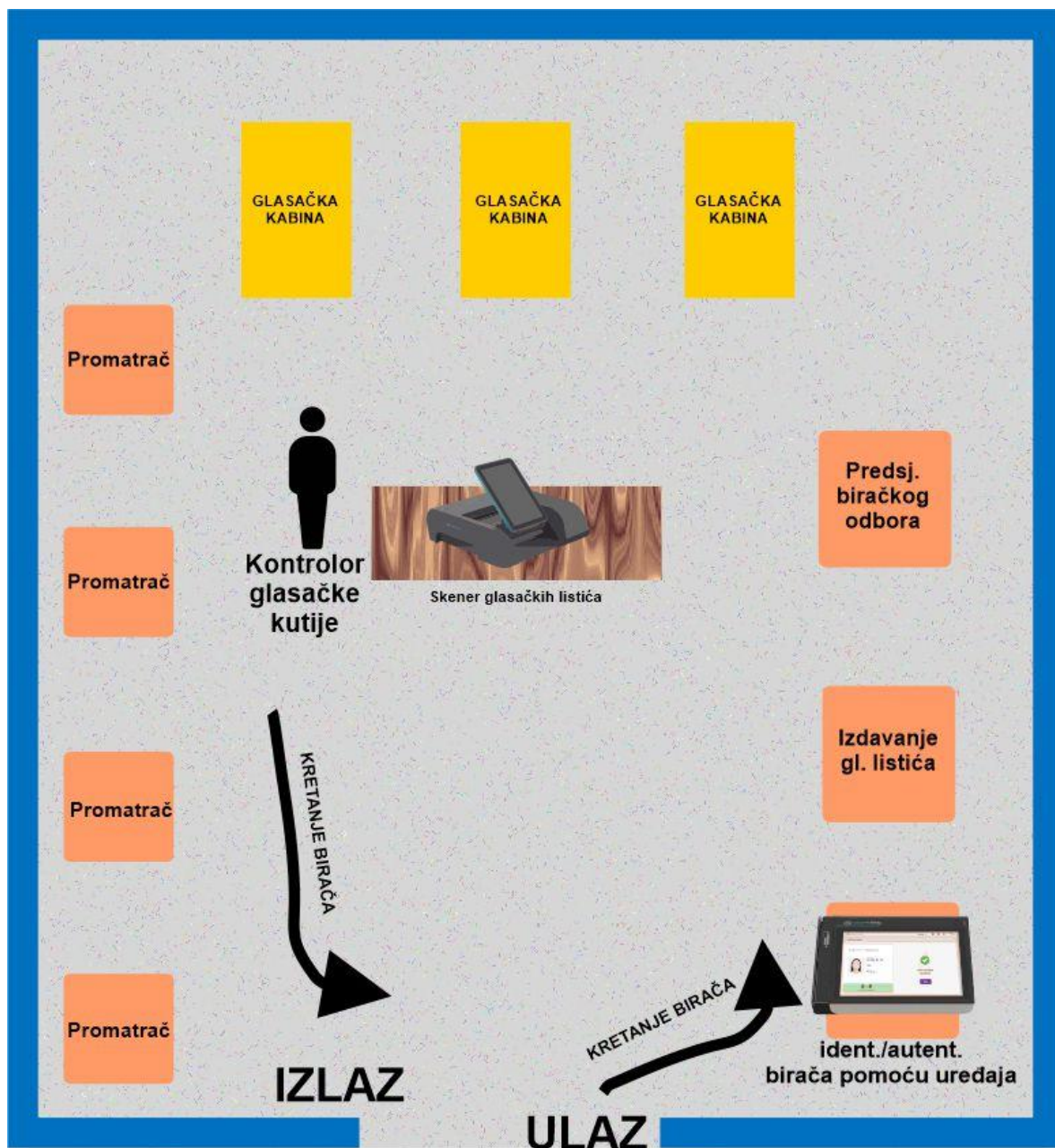
13. kontroliran ulazak na biračko mjesto
14. biometrijska identifikacija / autentifikacija
15. izdavanje glasačkih listića
16. glasovanje u glasačkoj kabini
17. skeniranje glasačkih listića (i povrat zaštitne fascikle i kandidacijske liste)
18. izlazak s biračkog mjesta

- *Predsjednik biračkog odbora određuje preliminarno dužnosti članovima biračkog odbora!*

Obveze biračkog odbora prilikom uređenja biračkog mjesta:

- osigurati pogodno mjesto za identifikaciju / autentifikaciju birača kao i središnju poziciju za skener glasačkih listića (operater provjerava ispravnost specifičnih izbornih tehnologija i kod problema kontaktira tehničare tehničke podrške);
- planirati dovoljan broj stolica i stolova za članove biračkog odbora;
- planirati mjesta za promatrače radi njihovog jasnog uvida u sve izborne radnje;
- rasporediti glasačke kabine na dovoljnoj udaljenosti radi zaštite tajnosti glasovanja, a otvor kabine pozicionirati da je okrenut prema članovima biračkog odbora i promatračima;
- osigurati olovke unutar kabina radi ispunjavanja glasačkih listića;
- na vratima biračkog mjesta staviti oznaku biračkog mjesta u koju se upisuje broj biračkog mjesta;
- na vidnom mjestu objaviti odluku o imenovanju predsjednika i članova biračkog odbora i njihovih zamjenika, s naznakom političkog subjekta koji ih je nominirao;
- neposredno pored ulaza na biračko mjesto izložiti sve plakate (kako glasovati, kandidacijske liste) te oznake zabrana unošenja oružja, pušenja i korištenja mobitela na biračkom mjestu;
- pozicionirati oznake smjera od ulaza u zgradu do biračkog mjesta kako bi se birači jasno usmjerili ka lokaciji biračkog mjesta;
- u krugu od 50 m od ulaza u zgradu ukloniti sva obilježja i plakate političkih subjekata.

Birački odbor sukladno nalogu predsjednika dogovara buduća zaduženja za naredni dan, odnosno dan izbora.

II. DAN IZBORA, nedjelja, 04. listopada 2026. godine

Sat prije otvaranja biračkog mjesta

U 6.00 ujutro počinju posljednje pripremne radnje za otvaranje biračkog mjesta, iako se biračko mjesto otvara u 7.00 sati, kako bi na vrijeme sve bilo spremno za početak procesa glasovanja.

Pripremne radnje obuhvaćaju:

- *raspoređivanje dužnosti članovima biračkog odbora;*
- *brojenje i pregled glasačkih listića;*
- *upisivanje potrebnih podataka na zaprimljene kuverte;*
- *potpisivanje zakletve u Obrascu Z3a Zapisnika;*
- *pripremu za rad specifičnih izbornih tehnologija;*
- *pokazivanje prazne glasačke kutije i njeno pečaćenje te stavljanje skenera na njen gornji dio;*
- *uključivanje uređaja;*
- *evidentiranje promatrača i osiguranje uvida u početno izvješće iz oba uređaja (za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju i skenera glasačkih listića).*

Sva kašnjenja ili prekidi u radu biračkog odbora koji onemogućavaju nesmetano odvijanje procesa moraju se odmah prijaviti Izbornom povjerenstvu.

Predsjednik biračkog odbora raspoređuje dužnosti svim članovima biračkog odbora. Svi članovi biračkog odbora moraju biti prisutni tijekom cijelog procesa glasovanja i brojenja što se evidentira u Obrazac Z3 Zapisnika, osim kada oni osobno obavljaju glasovanje na drugom biračkom mjestu, a predsjednik tada obavještava Izorno povjerenstvo o potrebi njihove odsutnosti i sve evidentira u Obrazac Z5a Zapisnika.

U slučaju odsutnosti pojedinih članova predsjednik kontaktira Izorno povjerenstvo radi pozivanja njihovih zamjenika.

Uloga biračkog odbora i operatera te donošenje odluka

Birački odbor se sastoji od tri člana, od kojih je jedan predsjednik za biračka mjesta do 300 birača, ili pet članova, od kojih je jedan predsjednik za biračka mjesta s više od 300 birača.

Predsjednik i članovi biračkog odbora odgovorni su za pravilno i tajno glasovanje, pravilo rukovanje specifičnom izbornom tehnologijom, pravilno ručno brojenje i evidentiranje glasova i ispravno pakiranje izbornog materijala.

Predsjednik upravlja radom biračkog odbora, dodjeljuje dužnosti članovima biračkog odbora, vrši nadzor nad radom operatera, popunjava sve potrebne obrasce, pomaže ako su potrebna dodatna objašnjenja, komunicira s Izbornim povjerenstvom i redovito je izvješćuje o svim segmentima izbornog procesa te održava zakonit proces na biračkom mjestu.

Ako se birački odbor sastoji od predsjednika i dva člana, predsjednik biračkog odbora zadužen je za kontrolu reda i nadzor nad radom skenera glasačkih listića, jedan član biračkog odbora za identifikaciju / autentifikaciju, a drugi za izdavanje glasačkih listića.

Ako se birački odbor sastoji od predsjednika i četiri člana, jedan član je zadužen za identifikaciju / autentifikaciju, jedan za izdavanje glasačkih listića, jedan za nadzor nad radom skenera, a jedan je kontrolor reda.

Član biračkog odbora zadužen za kontrolu reda osigurava kontrolu kretanja birača, brine o redu na biračkom mjestu u zaštiti tajnosti glasovanja.

Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju / autentifikaciju provjerava identitet birača uz pomoć osobnog dokumenta i otiska prsta te nakon što uređaj ispiše potvrdu o uspješnoj identifikaciji / autentifikaciji birača, omogućava biraču da istu potpiše i odlaže je u posebnu kutiju. Kod neuspješne autentifikacije predsjednik sa zaduženim članom biračkog odbora vrši dodatnu provjeru identiteta i svojom pristupnom šifrom tj. PIN-om na uređaju omogućava ispisivanje potvrde za ovog birača, kako bi mu se omogućilo pravo glasa.

Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića priprema za svakog birača set od četiri¹ listića (po izbornim razinama), dodatnu kandidacijsku listu i zaštitnu fasciklu. Svakom biraču objašnjava kako ispravno popuniti listić, objašnjava i funkciju zaštitne fascikle te upućuje birača da u glasačkoj kabini u potpunoj tajnosti ispuni glasačke listiće.

Član biračkog odbora zadužen za nadzora nad radom skenera glasačkih listića upućuje birača da svoje ispunjene glasačke listiće u zaštitnoj fascikli skenira jedan po jedan te da u uređaju za skeniranje skenira sva četiri glasačka listića. On vodi računa da svi glasački listići budu pravilno skenirani, preuzima zaštitnu fasciklu i kandidacijsku listu od birača, nakon što on skenira svoje glasačke listiće.

Operater je osoba zadužena za instalaciju, provjeru funkcionalnosti i pripremu uređaja za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju i skenera glasačkih listića, deinstalaciju istih, kao i rješavanje svih tehničkih problema na biračkom mjestu u vezi ovih uređaja. Operater radi pod nadzorom predsjednika biračkog odbora. U slučaju potrebe, operater kontaktira tehničare tehničke podrške radi zamjene neispravnog uređaja.

Sve značajne odluke na biračkom mjestu donosi birački odbor natpolovičnom većinom

Birački odbor zaprima glasačke listiće u vakuumskim pakiranjima koja su smještena u kutije po razinama vlasti. Svaka kutija s glasačkim listićima sadrži broj biračkog mjesta, naziv osnovne izborne jedinice, oznaku tipa glasačkog listića i podatke o ukupnom broju glasačkih listića u kutiji, a na vakuumskom pakiranju se nalazi i naljepnica s bar-kodom koji sadrži šifru osnovne izborne jedinice.

¹ U Brčko distriktu BiH će se biračima s opcijom entitetskog državljanstva Federacije BiH umjesto četiri glasačka listića kao ostalim biračima u Bosni i Hercegovini izdavati tri glasačka listića (za tri izborne razine).

- *Birački odbor ručno broji sve zaprimljene glasačke listiće za svaku izbornu razinu, a ukupan broj po razinama nakon brojenja metodom duple provjere upisuje se u Obrazac Z1a Zapisnika.*
- *Ako se u vakuumskim pakiranjima otkrije materijal koji nije glasački listić ili listić koji nije propisalo Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine, ovakav materijal se izdvaja i posebno broji te se taj broj i evidentira.*
- *Ako je u vakuumskim pakiranjima manji broj listića od predviđenog broja, a to može utjecati na proces glasovanja, birački odbor će obavijestiti Izorno povjerenstvo koje će nakon uvida na biračkom mjestu evidentirati ovu nepravilnost u Obrascu Z2 Zapisnika i obavijestiti Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine.*

Specifične izborne tehnologije

Predsjednik biračkog odbora svima prisutnim pokazuje da je glasačka kutija prazna, nakon čega se glasačka kutija zatvara postavljanjem skenera na glasačku kutiju, postavljaju se USB memorijske kartice, postavljaju se zaštitni pečati na uređaje, brojevi pečata se upisuju u odgovarajuće obrasce, u pisač se umeće rola s papirom i uređaji se priključuju na glavni izvor električne energije te rezervno napajanje. Izvršene radnje se evidentiraju u Zapisnik.

Pristup izborniku uređaja ostvaruje se odgovarajućom karticom i PIN-om koji posjeduje predsjednik. Na ovaj način predsjednik otvara biračko mjesto na uređaju te putem termalnog printera printa početno izvješće koje pokazuje nula glasova za političke subjekte.

Predsjednik biračkog odbora pomoću PIN-a se prijavljuje i na uređaj za biometrijsku identifikaciju birača i unosi broj biračkog mjesta ručno na uređaj, čime se uređaj dodjeljuje tom biračkom mjestu. Nakon toga predsjednik umeće pametnu karticu i autorizacijski PIN radi pristupa izborniku i opciji otvaranja biračkog mjesta. Sustav automatski printa izvješće o otvaranju i da je uređaj spreman za rad, koji potpisuju predsjednik i operater.

U slučaju problema s radom uređaja, a ako nisu otklonjivi na biračkom mjestu od strane operatera ili tehničara za terensku podršku, operater odmah po dostavljanju zamjenjuje postojeće uređaje novim uređajima, a po nalogu izbornog povjerenstva. Ova procedura se primjenjuje i ako se pojavi problem u radu s uređajima tijekom cijelog procesa glasovanja.

- *Predsjednik biračkog odbora provjerava glasačku kutiju i pokazuje da je prazna svima na biračkom mjestu.*
- *Nakon toga se na kutiju montira skener i četiri sigurnosna pečata.*
- *Zatim operater pod nadzorom predsjednika biračkog odbora na kutiju stavlja skener i plastični pečat na otvor skenera.*

- *Predsjednik biračkog odbora vrši autentifikaciju svog PIN-a kako bi se moglo pristupiti izborniku upravljanja biračkim mjestom te se ispisuje početno izvješće o stanju na skeneru kojem mora biti "0".*
- *Predsjednik biračkog odbora vrši autentifikaciju svog PIN-a, stavlja uređaj za biometrijsku identifikaciju birača u funkciju te se ispisuje početno izvješće o stanju na kojem mora biti "0", a kojeg potpisuju predsjednik i operater.*
- *Izvješće se daje na uvid svim promatračima i isti se prilaže u Zapisnik.*

Prisustvo promatrača, medija i drugih osoba na biračkom mjestu

- *Predsjednik biračkog odbora evidentira imena prisutnih promatrača u Obrazac Z4 Zapisnika te bilježi vrijeme njihovog dolaska i odlaska s biračkog mjesta i broj njihove akreditacije.*

Broj promatrača jednog političkog subjekta i jedne udruge mora se ograničiti na jednu osobu u isto vrijeme, dok je međunarodnim promatračima dozvoljeno promatranje u pratnji prevoditelja.

Promatračima se mora omogućiti uvid u proces prebrojavanja glasačkih listića i dati na uvid početno izvješće iz specifičnih izbornih tehnologija o stanju "0", kako bi mogli potvrditi da nije bilo zlouporaba s neovlaštenim glasovanjem prije otvaranja biračkog mjesta.

Predsjednik biračkog odbora upozorava promatrače da se ne mogu miješati u izborni proces, ali da mogu postavljati pitanja i tražiti unos svojih primjedbi u Zapisnik ili ih predati u pismenom obliku, uz obavezan potpis. Promatrač može biti udaljen ako ometa proces, a odluku o udaljavanju promatrača donosi birački odbor natpolovičnom većinom. Ove situacije se evidentiraju u Obrascu Z7 Zapisnika. Politički subjekt čiji je promatrač udaljen može na isto biračko mjesto poslati novog promatrača.

Predstavnici medija, po odobrenju predsjednika biračkog odbora, mogu samo nakon otvaranja biračkih mjesta, tijekom glasovanja, nakratko snimiti rad na biračkom mjestu, ali im se zabranjuje narušavanje tajnosti glasa, snimanje birača u glasačkoj kabini ili ometanje izbornog procesa, kao i davanje izjava na biračkom mjestu.

- *U cilju savjetodavne pomoći biračkom mjestu mogu pristupiti samo članovi izbornih povjerenstava ili njihove ovlaštene osobe.*
- *Na biračkom mjestu mogu se pojaviti i tehničari tehničke podrške ako operater nije u stanju sam riješiti problem na uređajima. U slučaju potrebe, tehničari terenske podrške će osigurati zamjenu uređaja na biračkom mjestu.*

Ako zamjenu nije moguće izvršiti, izborni povjerenstvo će, iznimno, uz suglasnost Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, na temelju informacija tehničara tehničke podrške donijeti odluku o prelasku na rad bez uporabe specifičnih izbornih tehnologija na tom biračkom mjestu.

Pripadnici policije mogu samo iznimno pristupiti biračkom mjestu, na poziv predsjednika biračkog odbora, u vrijeme kad je biračko mjesto zatvoreno za glasovanje zbog narušavanja reda.

OTVARANJE BIRAČKOG MJESTA

Biračko mjesto se otvara točno u 7.00 ujutro.

Predsjednik biračkog odbora se autentificira svojim PIN-om da bi pristupio izborniku upravljanja biračkim mjestom na uređajima i bira opciju “Otvori biračko mjesto”.

Uređaji pokazuju naziv osnovne izborne jedinice i podatke o biračkom mjestu te zahtijevaju potvrdu dodjele biračkog mjesta. Ovom potvrdom uređaj se dodjeljuje konkretnom biračkom mjestu i nije ga moguće koristiti na drugom biračkom mjestu, niti je korištenje uređaja moguće bez odgovarajućih akreditiva i ovlaštenja za rad na tom biračkom mjestu.

Nakon stavljanja uređaja u funkciju, ispisuju se početna izvješća s uređaja koje potpisuje predsjednik biračkog odbora i operater. Mijenja se status uređaja u “otvoreno”, čime počinje rad biračkog mjesta.

**IZVJEŠTAJ O OTVARANJU BM/
ИЗВЈЕШТАЈ О ОТВАРАЊУ БМ**

200. BRČKO DISTRIKT BiH / БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ
200C006
BIJEĹINSKA CESTA - DIO 1 /
БИЈЕЉИНСКА ЦЕСТА - ДИО 1

04/10/2026 07:00:00

BROJ REGISTROVANIH/REGISTRIRANIH BIRAČA **1000**
БРОЈ РЕГИСТРОВАНИХ БИРАЧА

BROJ IZAŠLIH BIRAČA **0**
БРОЈ ИЗАШЛИХ БИРАЧА

.....
PREDSJEDNIK /
ПРЕДСЈЕДНИК

.....
ПОТПИСОМ ОПЕРАТЕР ПОТВРЂУЈЕ ИСПРАВНОСТ
УРЕЂАЈА /
ПОТПИСОМ ОПЕРАТЕР ПОТВРЂУЈЕ ИСПРАВНОСТ
УРЕЂАЈА

НАПОМЕНА /
НАПОМЕНА

04/10/2026 07:10:08
ENVV818A00000819
1.5.3
A9UKMMMMMMMKKKK
JKLKLKLLLLLLLLLLLLLL
HJJJJJJJJJJJJGFDDEYIK
GHJJJJJJJJJJJJJJJJJJJJ

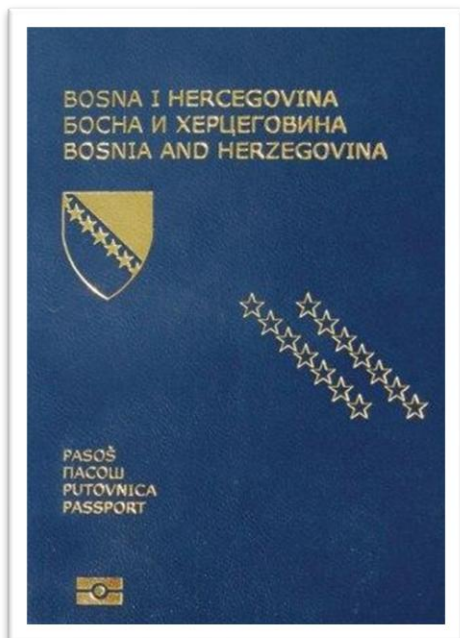
OBM 1.

Svi članovi biračkog odbora neposredno prije toga zauzimaju svoje pozicije prema rasporedu dužnosti, a predsjednik objavljuje da je biračko mjesto otvoreno.

- Predsjednik i članovi biračkog odbora glasuju neposredno poslije otvaranja biračkog mjesta, ako pravo glasa ostvaruju na tom biračkom mjestu.*

Biometrijska identifikacija birača

Korak 1: Kontrolor reda omogućava biraču ulazak na biračko mjesto ako ima u posjedu jednu od tri važeće identifikacijske isprave BiH (osobna iskaznica, putovnica ili vozačka dozvola) i upućuje ga prema članu biračkog odbora koji je zadužen za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju birača.

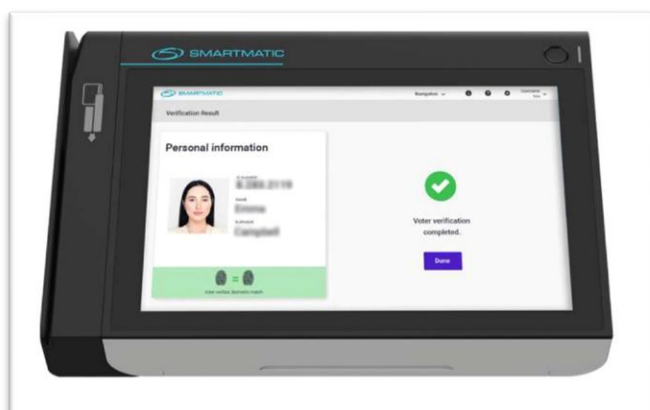

Korak 2: Član biračkog odbora zadužen za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju provjerit će identitet birača uvidom u njegovu osobnu ispravu koju zatim očitava kroz uređaj za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju.

Korak 3: Nakon što podatci o biraču budu vidljivi na zaslonu, birač se autentificira putem otiska desnog kažiprsta na čitaču otiska prsta.

Korak 4: Nakon uspješne identifikacije i autentifikacije, uređaj printa potvrdu.

Korak 5: Birač je dužan ovu potvrdu potpisati.

Biometrijsko-autentifikacijski uređaj

**POTVRDA O VERIFIKACIJI BIRAČA /
ПОТВРДА О ВЕРИФИКАЦИЈИ БИРАЧА**

200 BRČKO DISTRIKT BIH / БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ
200C006
**BIJEĽJINSKA CESTA - DIO 1 /
БИЈЕЉИНСКА ЦЕСТА - ДИО 1**

КОМБІНАСІЈА/КОМБІНАЦІЈА
K021

**PREZIME (IME RODITELJA) IME
ПРЕЗИМЕ (ІМЕ РОДИТЕЉА) ІМЕ**

Photo

POTPIS / ПОТПИС
ENVV818A00000819
1.5.3
A9UKMMMMMMMKKKK
JKLKLKLLLLLLLLLLLLLLLL
HJJJJJJJJJJJJJJGFDDEYIK
GHUJIOIOLKOHUAYUA

PV

Korak 6: Član biračkog odbora ovu potvrdu odlaže u posebnu kutiju koja se nalazi pored uređaja, a birača upućuje prema članu koji je zadužen za izdavanje glasačkih listića.

Korak 7: Članu biračkog odbora koji izdaje glasačke listiće daje na uvid potvrdu birača radi izdavanja pravilne kombinacije glasačkih listića, prije nego istu odloži u posebnu kutiju.

U slučaju neuspješne autentifikacije uz otisak desnog kažiprsta, birač će ponuditi otisak lijevog kažiprsta. U slučaju nemogućnosti očitavanja niti jednog otiska, predsjednik i član biračkog odbora koji radi na uređaju zajednički će omogućiti ispis potvrde za ovog birača, pod uvjetom da njegov identitet nije sporan, te će on biti u mogućnosti potpisati potvrdu uz ovo odobrenje predsjednika i člana, a ovakve situacije se moraju evidentirati u Obrazac Z5 Zapisnika.

Ako birač nije evidentiran na tom biračkom mjestu, uređaj će ispisati potvrdu o njegovom biračkom mjestu i ta potvrda će biti uručena biraču.

Ako proces biometrijske identifikacije / autentifikacije nije moguće provoditi zbog nefunkcionalnosti uređaja, izborna povjerenstva će iznimno, uz suglasnost Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, na temelju informacija tehničara tehničke podrške donijeti odluku o prelasku rada bez

uporabe ovog uređaja na tom biračkom mjestu. Identifikacija će se u tom slučaju vršiti uvidom u identifikacijsku ispravu, a Izorno povjerenstvo će biti obvezna ispisati izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za to biračko mjesto, isti ovjeriti svojim pečatom na svakoj stranici i dostaviti izvadak biračkom odboru.

Izdavanje glasačkih listića

Korak 1: Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića svakom biraču objašnjava kako ispravno popuniti listić olovkom koja je dostupna u kabini, ali skreće pažnju i na Naputak o načinu popunjavanja koji se nalazi na poleđini glasačkog listića.

Objašnjava biraču da su imena kandidata sadržana na dodatnoj kandidacijskoj listi te da tu listu vrati nakon glasovanja, uz zaštitnu fasciklu.

Važno je da član biračkog odbora uradi iduće:

- objasni biraču za koje razine vlasti je dobio četiri listića;
- objasni da na glasačkom listiću za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine ili za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske, na kojima su samo imena kandidata, može obilježiti samo jednog kandidata po svom izboru;
- objasni da na glasačkim listićima za Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Narodnu skupštinu Republike Srpske i skupštine kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine mora obilježiti samo jednog političkog subjekta, političku stranku, neovisnog kandidata ili koaliciju (u daljnjem tekstu: političkog subjekta) kojeg preferira; ili da pored političkog subjekta može obilježiti i brojeve koji se odnose na kandidate, i to jednog ili najviše do tri kandidata tog političkog subjekta, konzultirajući kandidacijsku listu koja je dodatak glasačkom listiću;
- upozori birača da će njegov glas biti nevažeći ako ne odabere politički subjekt nego samo obilježi redni broj kandidata;
- upozori birača da se, ako ipak obilježi više od tri kandidata, njegovi glasovi za kandidate neće brojati.

Korak 2: Član biračkog odbora svakom biraču u Bosni i Hercegovini izdaje četiri glasačka listića za Opće izbore 2026. godine (osim biračima u Brčko distriktu BiH koji imaju entitetsko državljanstvo Federacije BiH koji će dobiti glasačke listiće za tri razine vlasti).

Korak 3: Glasački listići se izdaju u zaštitnoj fascikli uz dodatak: kandidacijska lista. Član biračkog odbora upoznaje birača i s funkcijom zaštitne fascikle i upućuje ga da u glasačkoj kabini u potpunosti tajnosti ispuni glasačke listiće.

523

OPĆI IZBORI 04.10.2026. ОПШТИ ИЗБОРИ 04.10.2026.

IZBORNA JEDINICA 3B
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 3ВMOŽETE OZNAČITI
1, 2 ILI NAJVIŠE 3
KANDIDATA
МОЖЕТЕ ОЗНАЧИТИ
1, 2 ИЛИ НАЈВИШЕ 3
КАНДИДАТАOBAVEZNO/OBVEZNO označite samo jedan politički subjekt
ОБАВЕЗНО означите само један политички субјект

- ☐ POLITIČKI SUBJEKT
- ☐ POLITIČKA STRANKA
- ☐ NEZAVISNI KANDIDAT
- ☐ ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКАТ
- ☐ ПОЛИТИЧКА СТРАНКА
- ☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ
- ☐ POLITIČKI SUBJEKT
- ☐ POLITIČKA STRANKA
- ☐ NEZAVISNI KANDIDAT
- ☐ ПОЛИТИЧКА СТРАНКА
- ☐ POLITIČKI SUBJEKT
- ☐ POLITIČKA STRANKA

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5
- ☐ 6
- ☐ 7
- ☐ 8

083B004 523

Izgled glasačkog listića – sustav proporcionalne zastupljenosti

600	OPĆI IZBORI 04.10.2026. ОПШТИ ИЗБОРИ 04.10.2026. PREDSEDNIK I POTPREDSJEDNICI REPUBLIKE SRPSKE ПРЕДСЈЕДНИК И ПОТПРЕДСЈЕДНИЦИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ OBAVEZNO/OBVEZNO označite samo jedan politički subjekt ОБАВЕЗНО означите само један политички субјект
☐	POLITIČKI SUBJEKT
☐	POLITIČKA STRANKA
☐	NEZAVISNI KANDIDAT
☐	ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКАТ
☐	ПОЛИТИЧКА СТРАНКА
☐	НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ
☐	POLITIČKI SUBJEKT
☐	POLITIČKA STRANKA
☐	NEZAVISNI KANDIDAT
☐	ПОЛИТИЧКА СТРАНКА
☐	POLITIČKI SUBJEKT
☐	POLITIČKA STRANKA

083B004 600

Izgled glasačkog listića – većinski izborni sustav

Glasovanje

Glasovanje je osobno i vrši se u potpunoj tajnosti.

Poštivanje tajnosti podrazumijeva da birači mogu samostalno dati svoj glas, bez da ih itko u tome sprječava, te da nitko ne može glasovati umjesto drugog, pod njegovim imenom, niti tražiti informacije kako je birač glasovao, niti odavati informacije o glasovanju kod primjene instituta "Pomoć druge osobe".

U glasačkoj kabini se nalazi samo birač.

Birač samostalno ispunjava glasački listić posebnim flomasterom, osim ako se dozvoljava primjena instituta "Pomoć druge osobe".

Prilikom glasovanja birač ne smije koristiti mobitel ili drugo sredstvo za snimanje i fotografiranje.

Ako birač slučajno ošteti listić tijekom glasovanja ima pravo tražiti da mu se isti zamijeni i izda novi listić, a preko oštećenog listića član biračkog odbora zadužen za izdavanje listića ispisuje "oštećeni" i isti odlaže u namjensku kuvertu. Ovakve pojave se obvezno evidentiraju u Obrazac Z5 Zapisnika.

Glasački listići imaju novi izgled i označavaju se isključivo posebnim flomasterom koji se nalazi u glasačkoj kabini

- ***Većinski sustav*** (glasački listići za članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine i za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske)

Na glasačkim listićima na kojima su navedena imena pojedinačnih kandidata ispunjava se kružić ispred imena samo jednog kandidata.

- ***Sustav proporcionalne zastupljenosti*** (glasački listići za Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Narodnu skupštinu Republike Srpske i skupštine kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine)

Na lijevoj strani glasačkog listića nalaze se nazivi političkih subjekata, a na desnoj strani glasačkog listića stupci s rednim brojevima kandidata.

*Obvezno se ispunjava kružić ispred naziva samo jednog političkog subjekta na lijevoj strani glasačkog listića, ili se obvezno ispunjava kružić ispred naziva samo jednog političkog subjekta na lijevoj strani glasačkog listića i potpuno ispunjava kružić ispred jednog, dva ili najviše tri redna broja kandidata na desnoj strani glasačkog listića. **Pripadajući redni brojevi kandidata s njihovim imenima i prezimenima sadržani su u kandidacijskoj listi.***

Skeniranje glasačkih listića

Korak 1: Nakon glasovanja birač svoje glasačke listiće okrenute prema dolje, u zaštitnoj fascikli prinosi skeneru.

Korak 2: Birač listić skenira jedan po jedan, dok ih birač pažljivo izvlači iz zaštitne fascikle i stavlja u otvor skenera u ravnoj liniji (kako bi se izbjeglo zaglavljivanje) a skener svaki listić automatski povlači u glasačku kutiju.

Korak 3: Tijekom skeniranja birač na zaslonu može pročitati poruku je li glasački listić uspješno skeniran, čime se proces glasovanja smatra i uspješno završenim.

Skener glasačkih listića

Ako skener signalizira porukom upozorenja da listić nije ispravno skeniran, isti se automatski vraća biraču (najčešće kad skener otkrije neprepoznatljive ili neispravne karakteristike glasačkog listića). Radi se o pogrešno pročitanoj glasačkoj listiću, a najčešći uzrok je što je nastupilo njegovo fizičko oštećenje (pocijepan, zgužvan ili presavijen glasački listić), ili listić ima oznake koje ometaju očitavanje, ili je pogrešno umetnut u otvor, ili je skener otkrio karakteristike koje aplikacija ne prihvata (netočan QR kod ili se taj kod ne može očitati).

Birač obavještava predsjednika biračkog odbora o problemu i slijedi naputak ako je problem tehničke prirode.

U slučaju da u procesu skeniranja dođe do zaglavljivanja glasačkog listića, član biračkog odbora zadužen za nadzor nad radom skenera fizički oslobađa glasački listić, vodeći računa o tajnosti glasa birača, vraća glasački listić biraču i on ponavlja postupak skeniranja, osim ako je listić zbog zaglavljivanja fizički oštećen. U tom slučaju birač ima pravo dobiti novi glasački listić, a oštećeni listić se izuzima i na njemu se ispisuje riječ “oštećeni” te se odlaže u kuvertu na kojoj je oznaka “Oštećeni glasački listići”. Ove situacije se moraju evidentirati u Obrazac Z5, navodeći vrijeme i razlog izdavanja novog listića.

Kada skener prikazuje poruke da glasački listić nije skeniran, razlog može biti dostignuti maksimalan broj birača za to biračko mjesto, jer nakon što su svi upisani birači za to biračko mjesto dali svoj glas, svaki dodatni pokušaj glasovanja će uzrokovati ovaj događaj.

Birač će biti upozoren da sve glasačke listiće skenira, jer ako to ne učini, predsjednik biračkog odbora će i ovu situaciju evidentirati u Zapisniku, navodeći sve podatke s identifikacijske isprave birača.

Korak 4: Nakon uspješnog skeniranja birač vraća zaštitnu fasciklu i kandidacijsku listu koja je dodatak glasačkom listiću članu biračkog odbora zaduženom za nadzor nad radom skenera i napušta biračko mjesto.

U slučaju nemogućnosti skeniranja glasačkih listića zbog problema u radu skenera, i ako rezervni skener nije dostupan, Izorno povjerenstvo će na biračko mjesto dostaviti glasačku kutiju radi nesmetanog nastavka izbornog procesa.

Pomoć druge osobe

Pomoć druge osobe imaju pravo koristiti birači koji su slijepi, nepismeni ili osobe s invaliditetom.

Birač koristi pomoć osobe koju sam izabere uz odobrenje predsjednika biračkog odbora, s tim što ta osoba ne može biti član biračkog odbora. Osim toga, jedna osoba može pomoći samo jednom biraču.

Dokaz da je osoba slijepa ili osoba s invaliditetom jeste rješenje ili uvjerenje / potvrda nadležne ustanove, instituta ili povjerenstva o utvrđenom identitetu ili tjelesnom oštećenju i članska iskaznica saveza ili udruge registriranih za pomoć ovoj kategoriji osoba. Dokaz za nepismenu osobu je oznaka “XX” na putnoj ispravi, odnosno nepopunjena rubrika za potpis ako je identifikacija vršena uz osobnu iskaznicu.

Podatci o pomoći duge osobe evidentiraju se na PDL obrascu. Isti sadrži relevantne podatke o tome koristi li se ova pomoć na biračkom mjestu ili van njega te podatke o biraču i osobi koja pruža pomoć (ime i prezime, JMB, broj identifikacijske isprave, vrsta priloženog dokaza, potpis osobe koje pruža pomoć i potpis predsjednika biračkog odbora).

Samo iznimno predsjednik biračkog odbora može bez dokaza odobriti pomoć druge osobe biraču koji zbog svoje nesposobnosti očigledno nije u mogućnosti glasovati bez pomoći druge osobe.

Pomoć drugog lica/druge osobe/Помоћ другог лица	
☐ Na biračkom mjestu/На бирачком мјесту ☐ Izvan biračkog mjesta/Изван бирачког мјеста	
RB obrasca /РБ обрасца	Број ВМ/Број БМ
Име и презиме бирача, ЈМБ, број личне карте/особне iskaznice i редни број бирача у изводу из CBS/изводу из СБР/Име и презиме бирача, ЈМБ, број личне карте и редни број бирача у изводу из ЦБС	
Име и презиме лица које помаже/особе која помаже, ЈМБ и број личне карте/особне iskaznice i потпис/ Име и презиме лица које помаже, ЈМБ и број личне карте и потпис	
☐ Slijepi birač/Слијепи бирач ☐ Nepismeni birač/Неписмени бирач ☐ Lice/osoba a invalidetom/Лице с инвалидитетом	
Staviti oznaku X u kvadratić prema kategoriji kojoj birač pripada/Ставити ознаку Х у квадратнић према категорији којој бирач припада	
Navod o vrsti dokaza o potrebi glasanja/glasovanja birača uz pomoć drugog lica/osobe i broj dokaza/Навод о врсти доказа о потреби гласања бирача уз помоћ другог лица и број доказа	
Predsjednik BO/Предсједник БО	
Име, презиме i потпис/Име, презиме и потпис	
Pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću izjavljujem da sam upoznat s odredbom člana/clanka 5.19 stav/stavak (4) Izbornog zakona BiH, odnosno da na dan izbora mogu pomoći samo jednom biraču. Под пуном материјалном и кривичном одговорношћу изјављујем да сам упознат са одредбом члана 5.19 став(4) Изборног закона БиХ, односно да на дан избора могу помоћи само једном бирачу.	
Lice/osoba које помаже бирачу/Лице које помаже бирачу	
Потпис/Потпис	

Fizičke prepreke za pristup biračkom mjestu

Za birača koji dođe do biračkog mjesta, ali zbog fizičkih prepreka i neprilagođenog prostora njegovoj invalidnosti ne može ući na biračko mjesto, uređuje se posebno mjesto s glasačkom kabinom ispred biračkog mjesta.

Druga osoba koju taj birač izabere donosi identifikacijsku ispravu invalidnog birača na biračko mjesto i izjavljuje da birač fizički ne može pristupiti biračkom mjestu. Predsjednik i član biračkog odbora, nakon što utvrde da birač ima pravo glasa na tom biračkom mjestu, odobravaju identifikaciju / autentifikaciju i, koristeći PIN predsjednika biračkog odbora, ispisuju potvrdu iz uređaja, a zatim verifiriraju i pomagača. Član biračkog odbora odlazi do birača sa Zapisnikom, glasačkim listićima sa zaštitnom fasciklom, kandidacijskom listom, olovkom, kuvertom i potvrdom iz uređaja.

PDL-
POTVRDA O VERIFIKACIJI BIRAČA /
ПДЛ-
ПОТВРДА О ВЕРИФИКАЦИЈИ БИРАЧА
200 BRČKO DISTRIKT BIH / БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ
200C006
BIJEJINSKA CESTA - DIO 1 /
БИЈЕЉИНСКА ЦЕСТА - ДИО 1

КОМБИНАСИЈА/КОМБИНАЦИЈА
K021
PREZIME (IME RODITELJA) IME
ПРЕЗИМЕ (ИМЕ РОДИТЕЉА) ИМЕ

Photo

ПОТПИС БИРАЧА / ПОТПИС БИРАЧА

ПОТПИС ОСОБЕ КОЈА ЈЕ ПРУЖИЛА ПОМОЋ БИРАЧУ/
ПОТПИС ОСОБЕ КОЈА ЈЕ ПРУЖИЛА ПОМОЋ
БИРАЧУ

PREZIME I IME/ПРЕЗИМЕ И ИМЕ
ENVV818A00000819
1.5.3
A9UKMMMMMMMMKKKK
JKLKLKLLLLLLLLLLLLLLLLL

PDL

Član biračkog odbora upisuje relevantne podatke u PDL obrazac (kao kod “Pomoći druge osobe”), a birač se potpisuje na ispisanu potvrdu, popunjava glasačke listiće i stavlja ih najprije u kuvertu a zatim u zaštitnu fasciklu. Osoba koju je birač izabrao da mu pomogne preuzima glasačke listiće u zaštitnoj fascikli, ponovo odlazi do biračkog mjesta i iste skenira te vraća zaštitnu fasciklu članu biračkog odbora koji nadzire skener; a član biračkog odbora zadužen za identifikaciju u dio za potpis na PDL obrascu pored imena birača upisuje i broj identifikacijske isprave osobe koja je pomogla kod skeniranja, te se i ta osoba potpisuje.

Birački odbor će sve iskorištene PDL obrasce ubaciti u malu prozirnu plastičnu vreću u koju pakira i Zapisnik i Izvješća.

Ometanje izbornog procesa

Predsjednik može s biračkog mjesta udaljiti svaku osobu koja narušava red, a ove pojave se evidentiraju u Obrascu Z7 Zapisnika.

Ako na biračkom mjestu postoji opasnost za red i mir, ili dođe do nasilja, ili otkrivanja oružja ili opasnih predmeta, predsjednik biračkog odbora će prekinuti glasovanje za onoliko vremena koliko je potrebno za uspostavu reda i mira na biračkom mjestu. Ako je neophodno, u tim slučajevima može zahtijevati pomoć policije kako bi se ponovno uspostavio red i mir i nastavio rad na biračkom mjestu.

O svim ovim slučajevima se vodi evidencija u Obrascu Z5 Zapisnika i obavještava Izorno povjerenstvo.

Izorno povjerenstvo može s biračkog mjesta udaljiti predsjednika i članove biračkog odbora koji su svojim aktivnostima narušili kontinuitet glasovanja i postupali suprotno pravilima tijekom glasovanja i brojenja listića. O tome je dužno obavijestiti Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine i dostaviti mu kompletnu dokumentaciju o poduzetim radnjama.

ZATVARANJE BIRAČKOG MJESTA

Biračko mjesto se zatvara točno u 19.00 sati uvečer.

- Predsjednik će u 18.45 svima prisutnim na biračkom mjestu, kao i biračima koji su još u redu za glasovanje, objaviti da se biračko mjesto zatvara u 19.00 sati.
- Svi birači koji su se zatekli u redu u 19.00 sati ostvarit će pravo glasa, ali ne i birači koji tom redu pristupe iza 19.00, o čemu računa vodi kontrolor reda.
- Nakon što i posljednji birač glasuje, biračko mjesto se zatvara, a predsjednik obavještava Izorno povjerenstvo o točnom vremenu zatvaranja biračkog mjesta.

Korak 1: Predsjednik se autentificira svojim pristupnim PIN-om da bi pristupio izborniku upravljanja biračkim mjestom na skeneru glasačkih listića i bira opciju “zatvori biračko mjesto”.

Skener će promijeniti status s “otvoreno” na “zatvoreno biračko mjesto”.

Skener glasačkih listića je sada u zatvorenom stanju i dodatni glasački listići neće biti prihvaćeni.

Korak 2: Skener glasačkih listića automatski ispisuje konsolidirano Izvješće o rezultatima glasovanja na biračkom mjestu za sve razine vlasti.

Dva primjerka Izvješća o rezultatima potpisuju predsjednik i svi članovi biračkog odbora; jedan prilažu u Zapisnik (uz original za Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine), a drugi uz zelenu presliku za Izorno povjerenstvo. Treći primjerak Izvješća objavljuje se na vidljivom mjestu unutar biračkog mjesta.

Predsjednik po potrebi može ispisati i dodatna Izvješća o rezultatima glasovanja za prisutne promatrače.

Korak 3: Predsjednik zatvara biračko mjesto i na uređaju za biometrijsku identifikaciju birača unosom PIN-a za autorizaciju pristupa izborniku na kojem odabire opciju za zatvaranje izbora.

Ovu radnju moguće je izvršiti tek nakon vremena koje je predviđeno za rad biračkog odbora tj. iza 19.00 sati.

Nakon provjere pristupnih PIN-ova uređaj omogućava ispis završnog Izvješća i zatvaranje procesa identifikacije i autentifikacije. Uređaj automatski dostavlja informaciju na servere Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine da je biračko mjesto zatvoreno, a predsjednik biračkog odbora potpisuje izvješće koji se prilaže uz Zapisnik.

	
IZVJEŠTAJ O ODZIVU NA BM IZVJEŠĆE O ODAZIVU NA BM ИЗВЈЕШТАЈ ОДЗИВУ НА БМ	
200 BRČKO DISTRIKT BIH / БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ 200C006 BIJEJINSKA CESTA - DIO 1 / БИЈЕЉИНСКА ЦЕСТА - ДИО 1 04/10/2026 19:00:00	
BROJ REGISTROVANIH/ REGISTRIRANIH GLASAČA БРОЈ РЕГИСТРОВАНИХ БИРАЧА	1.000 (100 %)
GLASALO/GLASOVALO ГЛАСАЛО	500 (50 %)

ŽENE/ ЖЕНЕ	250 (50%)
MUŠKARCI/МУШКАРЦИ	250 (50 %)

18-30	100 (20 %)
31-50	100 (20 %)
50+	300 (60 %)
 _____ PREDSJEDNIK / ПРЕДСЈЕДНИК	
	
04/10/2026 07:10:08 ENVV818A00000819 1.5.3 A9UKMMMMMMMMMKKKK JKLKLKLLLLLLLLLLLLLLLL HJJJJJJJJJJJJGFDDEYIK GHUJIOIOLKOHUAYUA	
ZBM	

Predsjednik u Obrazac Z9 Zapisnika unosi broj potvrda birača koji su identificirani / autentificirani i broj birača koji nisu identificirani / autentificirani, odnosno broj potpisa na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa ako uređaj nije bio u funkciji.

- *Ako je na biračkom mjestu glasovalo više od 350 birača, predsjednik obavještava izbornu povjerenstvo da pozove zamjenika predsjednika i zamjenike članova biračkih odbora da nakon zatvaranja prisustvuju procesu ručnog brojenja glasačkih listića.*

Zamjenici se obvezno pozivaju da rade i na biračkim mjestima na kojima se kasnilo s otvaranjem ili su nastupili prekidi u radu u trajanju od jednog do tri sata, jer se rad na tim biračkim mjestima obično produžava nakon 19.00 sati.

ELEKTRONSKA TRANSMISIJA PODATAKA

Nakon zatvaranja biračkog mjesta vrši se konačna transmisija podataka o odazivu birača s uređaja za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju i elektronička transmisija rezultata za sve razine vlasti sa skenera glasačkih listića.

Transmisija podataka o odazivu s uređaja za identifikaciju / autentifikaciju

Tijekom dana predsjednik biračkog odbora elektronički dostavlja podatke o odazivu prema planu koji mu dostavlja Izbornu povjerenstvo. Nakon zatvaranja biračkog mjesta vrši se konačna transmisija podataka s uređaja za identifikaciju / autentifikaciju, i to narednih podataka:

- broj registriranih birača za to biračko mjesto,
- broj osoba koje su identificirane / autentificirane,
- podatci o odazivu (procentualno i brojčano),
- spolna struktura birača koji su glasovali.

Predsjednik biračkog odbora potpisuje ovo Izvješće.

Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju / autentifikaciju broji potvrde s potpisima birača, a predsjednik njihov broj evidentira u Zapisnik o radu biračkog odbora. Potvrde se odlažu u posebnu kuvertu na kojoj su ispisane riječi “Potvrde o izvršenoj identifikaciji / autentifikaciji”.

Ako elektronički transfer ovih podataka nije uspješan, isti se vrši u sjedištu Izbornog povjerenstva odmah nakon dostave USB stikova s uređaja.

Ako ovaj transfer nije moguć u sjedištu Izbornog povjerenstva, elektronička transmisija se vrši s mjesta koje je najbliže sjedištu a s kojeg je moguć prijenos uz sigurnosne mjere zaštite.

Ako se podatci s uređaja koji je zamijenjen ne mogu proslijediti zbog oštećenja uređaja, birački odbor će na temelju broja potvrda dostaviti relevantne podatke izbornom povjerenstvu.

Elektronička transmisija rezultata

Nakon ispisivanja Izvješća s rezultatima, predsjednik biračkog odbora dostavlja podatke o rezultatima za sve razine vlasti, i to:

- broj osvojenih glasova po političkim subjektima,
- broj pojedinačno osvojenih glasova po kandidatima,
- ukupan broj nevažećih glasačkih listića,
- ukupan broj nevažećih neoznačenih glasačkih listića,
- ukupna broj nevažećih ostalih listića.

Skener automatski uspostavlja vezu i prenosi podatke u Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine.

Za svaki pokušaj konektiranja i transmisije skener ispisuje izvješće.

Transmisija se potvrđuje uz poruku na zaslonu “Spremite izvješće”.

Ako rezultati nisu uspješno preneseni, skener će biti obilježen naljepnicom “Rezultati nisu preneseni”, s jasno naznačenim brojem biračkog mjesta, a predsjednik će ovaj podatak evidentirati u Obrazac Z5 Zapisnika.

Ako naprijed navedene radnje nije moguće izvršiti iz tehničkih razloga, jer na biračkom mjestu nije moguće uspostaviti konekciju sa serverom Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, podatci će biti prosljeđeni elektroničkim putem u sjedištu Izbornog povjerenstva.

Izorno povjerenstvo će za biračka mjesta za koja nije izvršena elektronička transmisija rezultata provjeriti s operaterima razlog neizvršenja ovog zadatka i, ako razlog nije tehničke prirode, Izorno povjerenstvo će naložiti operateru i poduzeti sve mjere da se transmisija rezultata odmah izvrši.

Ako ovaj prijenos nije moguć, elektronička transmisija se vrši s mjesta koje je najbliže sjedištu a s kojeg je moguć prijenos uz sigurnosne mjere zaštite.

Ako je tijekom glasovanja došlo do zamjene skenera, vrši se dostavljanje podataka iz oba skenera (i onog koji je zamijenjen i onog koji je bio u funkciji do zatvaranja biračkog mjesta).

Operater nakon elektroničke transmisije pakira uređaje u njihove kofere i priprema ih za preuzimanje od strane Izbornog povjerenstva.

RUČNO BROJENJE GLASOVA

Nakon elektroničke transmisije podataka s uređaja za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju i skenera glasačkih listića, vrši se priprema za ručno brojenje glasova.

Svi članovi biračkog odbora učestvuju u brojenju.

Priprema za ručno brojenje glasova podrazumijeva naredne radnje:

- Uređaj skenera se skida s glasačke kutije i pakira u svoju originalnu kutiju i plastičnu vreću na koju se stavlja pečat. Na isti način se postupa s uređajem za biometrijsku identifikaciju /

autentifikaciju koji se pakira u svoju kutiju. Uređaje će preuzeti Izorno povjerenstvo na biračkom mjestu.

- Oštećeni glasački listići koji su sadržani u kuverti i neiskorišteni glasački listići za svaku razinu vlasti se broje, a njihov ukupan broj, kao i serijski broj naljepnice (po razinama vlasti) evidentira se u Obrazac Z10 Zapisnika te se pakiraju u veliku kutiju.
- Posebni flomasteri za glasovanje se odlažu u kutiju za skener, a plave olovke s ostalim neosjetljivim materijalom.
- Formira se veća radna površina od više stolova na kojoj će se vršiti brojenje glasačkih listića.
- Sastav između stolova se osigurava samoljepljivom trakom.
- Predsjednik biračkog odbora uklanja pečate i otvara glasačku kutiju.
- Na radnoj površini se isprazni kompletan sadržaj glasačke kutije.
- Svi prisutni moraju imati uvid da je kutija prazna.
- Birački odbor razvrstava sve glasačke listiće po razinama vlasti koji su trenutno izmiješani i sastavlja skupine na temelju boje glasačkih listića, i to:
 - a) Predsjedništvo Bosne i Hercegovine – siva,
 - b) Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine – plava,
 - c) Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – ljubičasta,
 - d) Narodna skupština Republike Srpske – smeđa,
 - e) predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske – žuta i
 - f) skupštine kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine – bordo.
- Birački odbor broji jednu po jednu razinu vlasti sukladno prethodnom rasporedu.
- Ostali glasački listići koji se trenutno ne broje pakiraju se u male prozirne vreće na kojima je naziv “Pomoćne vreće”, i to posebno za svaku razinu, ali se odlažu na način da ih svi prisutni mogu vidjeti.
- Na stolu ostaje samo skupina listića koja se trenutno broji.

Brojenje se vrši prema narednom rasporedu:

U Federaciji BiH:

9. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine – većinski glas
10. Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine – sustav prop. zastupljenosti
11. Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – sustav prop. zastupljenosti
12. Skupština kantona – sustav prop. zastupljenosti

U Republici Srpskoj:

- II. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine – većinski glas
- III. Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine – sustav prop. zastupljenosti
- IV. predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske – većinski glas
- V. Narodna skupštinu Republike Srpske – sustav prop. zastupljenosti

U Brčko distriktu BiH:

11. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine – većinski glas
12. Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine – sustav prop. zastupljenosti
13. predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske – većinski glas
14. Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine – sustav prop. zastupljenosti
15. Narodna skupštinu Republike Srpske – sustav prop. zastupljenosti

Brojenje glasova po sustavu većinskog glasa (za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine i za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske) vrši se u narednim fazama:

Korak 1: Članovi biračkog odbora broje sve glasačke listiće iz glasačke kutije u timovima (duplo brojenje) u svežnjevima po 25 glasačkih listića i unakrsno ih postavljaju na radnu površinu. Na posljednju skupinu, ako je u njoj manje od 25 listića, stavlja se samoljepljivi stiker s brojem listića u tom svežnju (ovaj način olakšava utvrđivanje ukupnog broja listića).

Korak 2: Predsjednik biračkog odbora upisuje ukupan broj glasačkih listića u SIT ZR obrazac – većinski glas.

Korak 3: Na samoljepljivim stikerima ispisuju se imena kandidata za određenu razinu vlasti s glasačkog listića i pristupa se razvrstavanju glasačkih listića po pripadajućim imenima kandidata, ali se na stikere upisuje i skupina nevažeći – neoznačeni i nevažeći – ostali glasački listići.

Korak 4: Članovi biračkog odbora uzimaju svežnjeve i sortiraju listiće pored stikera ako je kandidat dobio glas, posebno razvrstavajući i nevažeće listiće.

GLASAČKI LISTIĆ JE VAŽEĆI (većinski izborni sustav):

- ako je birač označio samo jednog kandidata političkog subjekta,
- ako je kandidat označen tako da je namjera birača jasna.

GLASAČKI LISTIĆ JE NEVAŽEĆI (većinski izborni sustav):

- ako je na njemu označeno dva ili više kandidata,
- ako nije ispunjen (bez ikakve oznake ili obilježavanja),
- ako je ispunjen tako da se ne može sa sigurnošću utvrditi kome je birač dao glas,
- ako se na temelju oznake koju je birač dopisao, kao što je potpis, može utvrditi identitet birača,
- ako su dopisana imena kandidata,
- ako listić nema QR kod, ili je očigledno skeniran ili preslikan, ili ne pripada tom biračkom mjestu,
- ako je birač označio listić na drugačiji način od onog koji je utvrđen propisima.

Korak 5: Predsjednik biračkog odbora stavlja listiće iz skupine nevažeći listići na uvid članovima biračkog odbora i zajednički natpolovičnom većinom donose odluku ako ima spornih listića.

Korak 6: Birački odbor čita i broji glasove svakog kandidata u timovima po dva. Kad se prebroje glasovi za jednog kandidata, nastavlja se brojenje glasova za drugog kandidata.

Korak 7: Predsjednik upisuje ukupan broj glasova po kandidatima u Obrazac SIT ZR – većinski glas, kao i broj nevažećih glasova.

Korak 8: Finaliziran Obrazac SIT ZR – većinski glas potpisuju svi članovi biračkog odbora.

Korak 9: Prebrojani glasački listići se pakiraju u kutiju prema shemi pakiranja.

**SIT ZR većinski glas/
СИТ ЗР већински глас**

**(Kod i Izborni nivo generira se iz baze)
(Код и Изборни ниво генерише се из базе)**

Број ВМ/Број БМ

--	--	--	--	--	--	--	--

Broj BM/Број БМ

(Izborni nivo generira se iz baze)

(Изборни ниво генерише се из базе)

Broj primljenih GL
Број примљених ГЛ

Broj neiskorištenih GL
Број неискоришћених ГЛ

Broj oštećenih GL
Број оштећених ГЛ

VAŽEĆI GLASAČKI LISTIĆI/ ВАЖЕЋИ ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋИ

Ukupno važećih glasačkih listića / Укупно важећих гласачких листића -----

NEVAŽEĆI GL/НЕВАЖЕЋИ ГЛ

Ukupno nevažećih glasačkih listića/Укупно неважећих гласачких листића ----- Nevažeći neoznačeni glasački listići/Неважећи неозначени гласачки листићи ----- Nevažeći ostali glasački listići/Неважећи остали гласачки листићи -----

OŠTEĆENI GLASAČKI LISTIĆI/ОШТЕЋЕНИ ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋИ

Ukupno oštećenih glasačkih listića koji nisu skenirani/
Укупно оштећених гласачких листића који нису скенирани -----

VAŽEĆI GLASAČKI LISTIĆI/ ВАЖЕЋИ ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋИ

1	KANDIDAT 1 POLITIČKI SUBJEKT 1				16	KANDIDAT 16 POLITIČKI SUBJEKT 16			
2	KANDIDAT 2 POLITIČKI SUBJEKT 2				17				
3	KANDIDAT 3 POLITIČKI SUBJEKT 3				18				
4	KANDIDAT 4 POLITIČKI SUBJEKT 4				19				
5	KANDIDAT 5 POLITIČKI SUBJEKT 5				20				
6	KANDIDAT 6 POLITIČKI SUBJEKT 6				21				
7	KANDIDAT 7 POLITIČKI SUBJEKT 7				22				
8	KANDIDAT 8 POLITIČKI SUBJEKT 8				23				
9	KANDIDAT 9 POLITIČKI SUBJEKT 9				24				
10	KANDIDAT 10 POLITIČKI SUBJEKT 10				25				
11	KANDIDAT 11 POLITIČKI SUBJEKT 11				26				
12	KANDIDAT 12 POLITIČKI SUBJEKT 12				27				
13	KANDIDAT 13 POLITIČKI SUBJEKT 13				28				
14	KANDIDAT 14 POLITIČKI SUBJEKT 14				29				
15	KANDIDAT 15 POLITIČKI SUBJEKT 15				30				

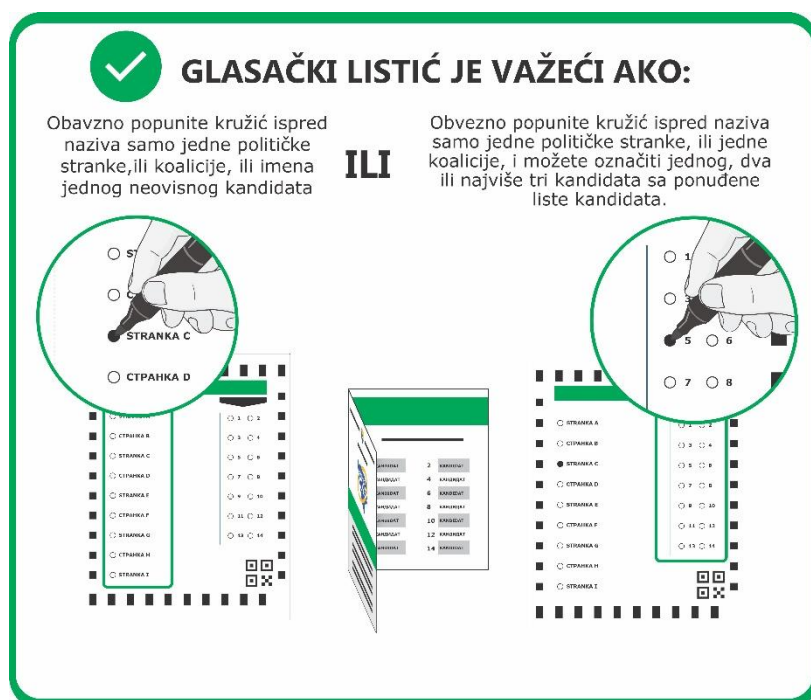
PREDSJEDNIK BO PREDSJEDNIK BO	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 2. ЧЛАН 2	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 4. ЧЛАН 4	POTPIS ПОТПИС
ČLAN 1. ЧЛАН 1	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 3. ЧЛАН 3	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 5. ЧЛАН 5	POTPIS ПОТПИС

Brojenje glasova po sustavu proporcionalne zastupljenosti

Birački odbor broji jednu po jednu razinu vlasti po sustavu proporcionalne zastupljenosti sukladno prethodnom rasporedu.

Važeći glasački listić (izborni sustav proporcionalne zastupljenosti)

- Ako je označen samo jedan politički subjekt.
- Ako je označen samo jedan politički subjekt i do tri kandidata u okviru tog subjekta (glasovi važe i za politički subjekt i za kandidate).
- Ako je označen samo jedan politički subjekt i više od tri kandidata u okviru tog subjekta, glasački listić je važeći za politički subjekt dok se glasovi za kandidate ne broje.

Nevažeći glasački listić (izborni sustav proporcionalne zastupljenosti)

- Ako je označeno više od jednog političkog subjekta (bez obzira na broj odabira kandidata).
- Ako nije ispunjen (bez ikakve oznake ili obilježavanja).
- Ako je ispunjen tako da se ne može sa sigurnošću utvrditi kome je birač dao glas.
- Ako se na temelju oznake koju je birač dopisao, kao što je potpis, može utvrditi identitet birača.
- Ako su dopisana imena kandidata.
- Ako listić nema QR kod, ili je očigledno skeniran ili preslikan, ili ne pripada tom biračkom mjestu.
- Ako je birač označio listić na drugačiji način od onog koji je utvrđen propisima.

Brojenje po sustavu proporcionalne zastupljenosti

(Za Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Narodnu skupštinu Republike Srpske i Skupštinu kantona) vrši se po narednim fazama:

Korak 1: Utvrđivanje broja glasačkih listića samo jedne razine vlasti, koristeći metodologiju duplog brojenja u timovima po dva i sortiranja svežnjeva po 25 glasačkih listića, kako bi se utvrdio ukupan broj glasačkih listića za tu razinu vlasti.

Korak 2: Predsjednik biračkog odbora evidentira taj broj u SIT ZR obrazac.

Korak 3: Vršiti se ispisivanje imena političkih subjekata s glasačkog listića na samoljepljive stikere. Na stikere se upisuje i skupina nevažeći – neoznačeni i nevažeći – ostali glasački listići.

Korak 4: Pristupa se razvrstavanju glasačkih listića u posebne skupine za svakog političkog subjekta (koristeći model duplog brojenja i unakrsnog slaganja glasačkih listića u svežnjeve po 25).

Korak 5: Birački odbor broji glasačke listiće za svakog političkog subjekta u timovima po dva.

Korak 6: Razmatraju se i svi nevažeći glasački listići. Predsjednik biračkog odbora stavlja listiće iz skupine nevažeći listići na uvid članovima biračkog odbora i zajednički natpolovičnom većinom donose odluku ako ima spornih listića.

Korak 7: Predsjednik upisuje broj glasačkih listića za svakog političkog subjekta (tj. svaku skupinu) u Obrazac SIT ZR – proporcionalna zastupljenost.

Korak 8: Birački odbor zatim pristupa brojenju glasova po kandidatima i razvrstava glasačke listiće svakog političkog subjekta u naredne skupine:

- g. glasački listići na kojim je birač označio samo političkog subjekta,
- h. glasački listići na kojim je birač označio četiri ili više kandidata tog političkog subjekta,
- i. glasački listići na kojima je birač označio do tri kandidata tog političkog subjekta.

Korak 9: Birački odbor zatim broji glasačke listiće iz svake od tri prethodne skupine (a, b, c) ponovno, metodom duplog brojenja i unakrsnog slaganja svežnjeva, a predsjednik sve evidentira u obrazac.

Korak 10: Zatim slijedi brojenje glasačkih listića po kandidatima koje vrše četiri člana (jedan čitač, jedan kontrolor čitač, a dva člana su evidentičari koji neovisno koriste po jedan Pomoćni obrazac u koji upisuju glasove (u vidu crtica). Na biračkim mjestima s tri člana biračkog odbora samo jedan je čitač, a dva su evidentičari.

Ovom metodom se broje samo glasovi na glasačkim listićima na kojima su birači označili do tri kandidata političkog subjekta.

Brojenje se vrši metodom čitanja rednih brojeva kandidata i evidentiranjem uspravnih crtica (u skupinama po pet crtica) u Pomoćni obrazac za svaku razinu vlasti, pri čemu rezultati u oba Pomoćna obrasca moraju biti identični. U stupcu “Ukupno” Pomoćnog obrasca evidentičari utvrđuju zbir svih brojeva, a ako je ostalo praznih stupaca koji nisu popunjeni, isti se precrtavaju.

Korak 11: Predsjednik biračkog odbora upisuje broj glasova za svakog kandidata jednog političkog subjekta u Obrazac SIT ZR – proporcionalna zastupljenost .

Za političke subjekte i kandidate koji nisu dobili glasove predsjednik biračkog odbora upisuje “tri crtice i nulu”, odnosno znakove (---0).

Korak 11: Finaliziran Obrazac SIT ZR – proporcionalna zastupljenost potpisuju svi članovi biračkog odbora.

Korak 12: Prebrojani glasački listići se pakiraju u kutiju prema shemi pakiranja.

**SIT ZR proporcionalna zastupljenost/
СИТ ЗР пропорционална заступљеност**

**(Kod i Izborni nivo generira se iz baze)
(Kod i Изборни ниво генерише се из базе)**

Број ВМ/Број БМ

--	--	--	--	--	--	--	--

Broj BM/Број БМ

(Kod i Izborni nivo generira se iz baze)

(Код и Изборни ниво генерише се из базе)

Broj primljenih GL

Број примљених ГЛ

Broj neiskorištenih GL

Број неискоришћених ГЛ

Broj oštećenih GL

Број оштећених ГЛ

VAŽEĆI GLASAČKI LISTIĆI/ ВАЖЕЋИ ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋИUkupno važećih glasačkih listića / Укупно важећих гласачких листића ----- **NEVAŽEĆI GL/НЕВАЖЕЋИ ГЛ**Ukupno nevažećih glasačkih listića/Укупно неважећих гласачких листића ----- Nevažeći neoznačeni glasački listići/Неважећи неозначени гласачки листићи ----- Nevažeći ostali glasački listići/Неважећи остали гласачки листићи ----- **OŠTEĆENI GLASAČKI LISTIĆI/ОШТЕЋЕНИ ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋИ**Ukupno oštećenih glasačkih listića koji nisu skenirani/
Укупно оштећених гласачких листића који нису скенирани -----

PREDSEDNIK BO PREDSJEDNIK BO	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 2. ЧЛАН 2	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 4. ЧЛАН 4	POTPIS ПОТПИС
ČLAN 1. ЧЛАН 1	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 3. ЧЛАН 3	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 5. ЧЛАН 5	POTPIS ПОТПИС

Broj BM/Број БМ

SIT ZR proporcionalna zastupljenost/ СИТ ЗР пропорционална заступљеност

--	--	--	--	--	--	--	--

(Kod i Izborni nivo generira se iz baze)
(Код и Изборни ниво генерише се из базе)

(Politički subjekt generira se iz baze)
(Политички субјект генерише се из базе)

GLASOVI POLITIČKI SUBJEKT/ГЛАСОВИ ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКТ

Ukupno glasova političkog subjekta / Укупно гласова политичког субјекта

--	--	--	--	--

Od tog /Од тог

Birač glasao/glasovao samo za političkog subjekta bez preferencija/

Бирач гласао само за политичког субјекта без преференција

--	--	--	--	--

Birač glasao/glasovao za političkog subjekta i 4 i više kandidata tog političkog subjekta /

Бирач гласао за политичког субјекта и 4 и више кандидата тог политичког субјекта

--	--	--	--	--

Birač glasao/glasovao za političkog subjekta i do 3 kandidata tog političkog subjekta /

Бирач гласао за политичког субјекта и до 3 кандидата тог политичког субјекта

--	--	--	--	--

GLASOVI ZA KANDIDATE/ГЛАСОВИ ЗА КАНДИДАТЕ

1	KANDIDAT 1 ИЛИ КАНДИДАТ 1					21					
2	KANDIDAT 2 ИЛИ КАНДИДАТ 2					22					
3	KANDIDAT 3 ИЛИ КАНДИДАТ 3					23					
4	KANDIDAT 4 ИЛИ КАНДИДАТ 4					24					
5	KANDIDAT 5 ИЛИ КАНДИДАТ 5					25					
6	KANDIDAT 6 ИЛИ КАНДИДАТ 6					26					
7						27					
8						28					
9						29					
10						30					
11						31					
12						32					
13						33					
14						34					
15						35					
16						36					
17						37					
18						38					
19						39					
20						40					

PREDSJEDNIK BO PREDSJEDNIK BO	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 2. ЧЛАН 2	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 4. ЧЛАН 4	POTPIS ПОТПИС
ČLAN 1. ЧЛАН 1	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 3. ЧЛАН 3	POTPIS ПОТПИС	ČLAN 5. ЧЛАН 5	POTPIS ПОТПИС

OBRAZAC ZA BROJNO STANJE (B.M. za glasanje/glasovanje nepotvrđenim glasačkim listićima)				Naziv općine:				Broj biračkog mjesta:				BSN					
Serijski broj plastičnog pečata/Glasačka kutija								Serijski broj plastičnog pečata/Glasačka kutija									
PEČAT 1				PEČAT 2				PEČAT 3				PEČAT 4					
Serijski broj plastičnog pečata/ Glasačka kutija				Šifra općine/izborne jedinice za koju se glasa/glasuje →													
PEČAT 5																	
DIO I: PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA																	
1. Broj imena na listi/popisu birača koji su registrovani za glasanje/glasovanje putem pošte, a mogu glasovati/glasati nepotvrđenim gl. listićima (ručno brojati)																	
2. Broj primljenih koverata sa glasačkim listićima																	
DIO II: TOKOM GLASANJA/TIJEKOM GLASOVANJA																	
3. Broj naknadno primljenih koverata sa glasačkim listićima																	
4. Ukupan broj primljenih koverata sa glasačkim listićima (red 2+3)																	
DIO III: NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA																	
5. Broj potpisa na izvodu iz Centralnog biračkog spiska/popisa za birače koji su glasali/glasovali nepotvrđenim glasačkim listićima																	
6. Broj upropaštenih koverata sa glasačkim listićima (paket 2n)																	
7. Broj izdanih koverata sa glasačkim listićima (red 5+6)																	
8. Broj neiskorištenih koverata sa glasačkim listićima (ručno brojati)																	
9. Sveukupan broj zaduženih koverata sa glasačkim listićima (red 7+8)																	
DIO IV: NAKON OTVARANJA GLASAČKE KUTIJE																	
10. Broj koverata sa nepotvrđenim glasačkim listićima																	
DIO V: Test tačnosti/točnosti																	
11. Red 9=red 4; ako nisu isti, upisati razliku																	
12. Red 10 = red 5; ako nisu isti, upisati razliku																	
Serijski broj plastičnog pečata za vreću sa neiskorištenim gl. listićima (PROVIDNA VEĆA)				Serijski broj plastičnog pečata za vreću sa koveratama sa nepotvrđenim gl. listićima (ZELENA)				Serijski br.plastičnog pečata za vreću sa dokumentacijom za Centralnu/Središnju izbornu komisiju/povjerenstvo (PROVIDNA MANJA)									
Potpisujući se ispod, izjavljujem da ovi brojevi tačno/točno odražavaju izborne aktivnosti na ovom biračkom mjestu.																	
PREDSJEDNIK				IME (ŠTAMPANIM/TISKANIM SLOVIMA)				POTPIS									
ČLAN 1																	
ČLAN 2																	
ČLAN 3																	
ČLAN 4																	

OBRAZAC ZA BROJNO STANJE
(Biračko mjesto za glasanje/glasovanje u odsustvu/odsutnosti)

Naziv općine:

Broj biračkog mjesta:

BSO

Serijski broj plastičnog pečata/Glasačka kutija

Pečat 1

Serijski broj plastičnog pečata/Glasačka kutija

Pečat 2

Serijski broj plastičnog pečata/Glasačka kutija

Pečat 3

Serijski broj plastičnog pečata/Glasačka kutija

Pečat 4

Serijski broj plastičnog pečata/Glasačka kutija

Pečat 5

Šifre općine/izborne jedinice za koju se glasa/glasuje

I : PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA

1. Broj imena birača na izvodu iz Centralnog/Središnjeg biračkog spiska/popisa (ručno brojati)

2. Broj primljenih koverata sa glasačkim listićima

II : NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA

3. Broj potpisa na izvodu iz Centralnog/Središnjeg biračkog spiska/popisa

4. Broj oštećenih koverata sa glasačkim listićima (paketi 2a)

5. Broj izdanih koverata sa glasačkim listićima (red/redak 6-7-8)

6. Broj neiskorištenih koverata sa glasačkim listićima (ručno brojati)

7. Broj zauzetenih koverata sa glasačkim listićima (red/redak 9-10)

III: NAKON OTVARANJA GLASAČKE KUTIJE

8. Broj koverata sa glasačkim listićima za glasanje/glasovanje u odsustvu/odsutnosti

IV: TEST TAČNOSTI/TOČNOSTI

9. Red/redak 7. -Red/redak 2. : ako nisu isti, upisati razliku

Serijski broj plastičnog pečata za vreću sa neiskorištenim gl. listićima (PROVIDNA VEĆA)

Serijski broj plastičnog pečata za vreću - koverate sa gl. listićima (CRVENA)

Serijski broj plastičnog pečata za vreću sa dokumentacijom za Centralnu/Središnju izbornu komisiju/povjerenstvo BiH (PROVIDNA MANJA)

Potpisujući se ispod, izjavljujem da ovi brojevi tačno/točno odražavaju izborne aktivnosti na ovom biračkom mjestu.

IME(ŠTAMPANIM/TISKANIM SLOVIMA)

POTPIS

PREDSEDNIK

ČLAN 1

ČLAN 2

IME(ŠTAMPANIM/TISKANIM SLOVIMA)

POTPIS

ČLAN 3

ČLAN 4

III. PAKIRANJE UREĐAJA I IZBORNOG MATERIJALA NA REDOVITOM BIRAČKOM MJESTU

Uređaj skenera se skida s glasačke kutije i pakira u svoju originalnu kutiju na koju se stavlja pečat čiji se serijski broj upisuje u primopredajni obrazac.

Skener glasačkih listića i uređaj za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju preuzima Izorno povjerenstvo na biračkom mjestu, a sve se evidentira kroz razduženje u Obrascu Z1b Zapisnika.

U svrhu pakiranja ostalog izbornog materijala svaki birački odbor će dobiti jednu veliku kutiju za povrat kompletnog materijala. Kutija će sadržavati bar-kod, a na nju je neophodno upisati broj biračkog mjesta, šifru osnovne izborne jedinice, te je treba oblijepiti samoljepljivim pečatima.

Izborni materijal se pakira na naredni način:

Korak 1:

U veliku kutiju se pakiraju:

- svi pomoćni obrasci,
- četiri male kutije za iskorišteni izborni materijal – prebrojani glasački listići za svake od četiri razine – (važeći i nevažeći) i plave preslike SIT ZR obrasca za svaku od razina,
- četiri male kutije s neiskorištenim izbornim materijalom (neiskorišteni glasački listići se vraćaju u kutije u kojima su i dostavljeni, po razinama),
- kuverte s oštećenim glasačkim listićima.

Svaku od ovih kutija neophodno je oblijepiti samoljepljivim papirnim pečatima, a na vrhu kutije pozicionirati naljepnicu koja sadrži naziv razine, šifru osnovne izborne jedinice, broj biračkog mjesta i oznaku iskorišteni ili neiskorišteni glasački listići, kao i serijski broj samoljepljivih papirnih pečata.

Velika kutija se pakira u veliku plastičnu vreću koja se pečatira plastičnim pečatom čiji se serijski broj upisuje u Z10 obrazac Zapisnika. Na kutiji i na vreći se crnim markerom upisuje broj biračkog mjesta.

Korak 2:

U malu prozirnu plastičnu vreću predsjednik biračkog odbora pakira:

- Zapisnik original,
- kuvertu s ispisanim rezultatima sa skenera,
- kuvertu sa slipovima biometrije (ili izvadak iz Središnjeg biračkog popisa),
- PDL obrasce,
- original SIT ZR obrasce za Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine.

Ova vreća se pečatira plastičnim pečatom čiji se serijski broj upisuje u Z10 obrazac Zapisnika (broj plastičnog pečata potrebno je upisati u Obrazac Z10 Zapisnika prije pečačenja vreće).

Predsjednik biračkog odbora će zelene preslike SIT ZR obrasca pakirati u kuvertu za Izorno povjerenstvo uz zelenu presliku Zapisnika.

Žutu presliku ovog obrasca će izložiti na biračkom mjestu zajedno s elektroničkim Izvješćem o rezultatima te ga učiniti dostupnim svim promatračima.

Ovako zapakiran materijal se u velikoj kutiji, uz malu plastičnu prozirnu vreću i kuvertu za Izorno povjerenstvo, dostavlja do Izbornog povjerenstva, uz obveznu pratnju policijskih agencija.

Izorno povjerenstvo će izborni materijal proslijediti u Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine prema planu transporta koji će biti naknadno utvrđen.

SHEMA PAKIRANJA IZBORNOGA MATERIJALA NA REDOVITOM BIRAČKOM MJESTU

1. TEHNIČKA OPREMA

SKENER GLASAČKIH LISTIĆA

1

Skida se sa
glasачke kutije

2

Pakira se u
originalnu kutiju

3

Na kutiju se stavlja
pečat (samoljepljivi
papirni pečat)

4

Serijski broj
pečata upisuje se
u primopredajni
obrazac

PREUZIMANJE I EVIDENTIRANJE

Skener glasačkih listića i uređaj za biometrijsku identifikaciju/autentifikaciju preuzima izbornu povjerenstvo na biračkom mjestu, a sve se evidentira kroz razduženje u Obrascu Z1b Zapisnika.

UREĐAJ ZA BIOMETRJSKU IDENTIFIKACIJU/AUTENTIFIKACIJU

1

Pakira se u
originalnu kutiju

2

Na kutiju se stavlja
pečat (samoljepljivi
papirni pečat)

3

Serijski broj
pečata upisuje se
u primopredajni
obrazac

Posebni flomaster za glasovanje se odmah nakon zatvaranja biračkih mjesta pakira u originalnu kutiju skenera glasačkih listića.

2. VELIKA TRANSPORTNA KUTIJA

PRVI KORAK - SADRŽAJ VELIKE KUTIJE

Bar-kod
Broj biračkog mjesta
Šifra osnovne izborne jedinice
Samoljepljivi pečati

OZNAKA NA SVAKOJ MALOJ KUTIJI

- Naziv razine izbora
- Šifra osnovne izborne jedinice
- Broj biračkog mjesta
- Oznaka: ISKORIŠTENI ili NEISKORIŠTENI
- Serijski broj samoljepljivog pečata

Svi pomoćni obrasci (6 u Federaciji BiH / 4 u Republici Srpskoj)

4 male kutije - ISKORIŠTENI IZBORNI MATERIJAL
(prebrojani glasački listići za svaku od četiri razine i plave preslike SIT ZR Obrasci za svaku od razina)

4 male kutije - NEISKORIŠTENI IZBORNI MATERIJAL
(neiskorišteni glasački listići se vraćaju u kutije u kojima su i dostavljeni, po razinama)

Kuverte sa oštećenim glasačkim listićima

PAKIRANJE VELIKE KUTIJE

Velika kutija sa materijalom

Kutija se stavlja u veliku plastičnu vreću i pečatira

Serijski broj pečata
Z10 obrazac
Zapisnika

Na kutiji i na vreći se crnim markerom upisuje broj biračkog mjesta (npr. 146B012)

SHEMA PAKIRANJA IZBORNOG MATERIJALA NA REDOVITOM BIRAČKOM MJESTU (nastavak)

3. MALA PROZIRNA PLASTIČNA VREĆA

DRUGI KORAK - PLASTIČNA VREĆA

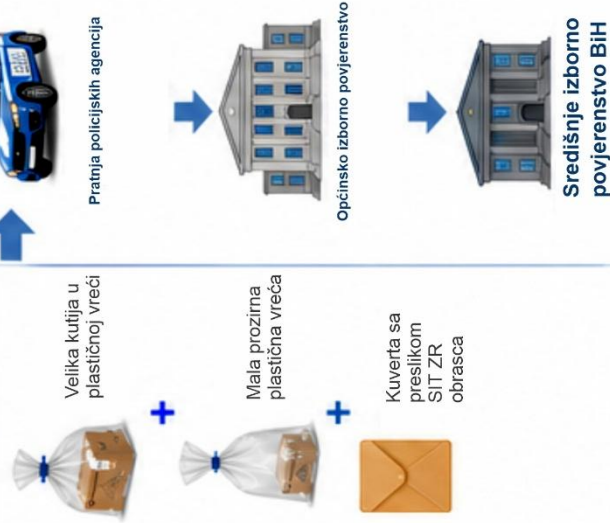

Vreća se pečatira plastičnim pečatom čiji se serijski broj upisuje u Zapisnik. Broj pečata upisati u Zapisnik PRUE pečačenja vreće.

4. SIT-ZR OBRASCI-PRESLIKE

5. TRANSPORT

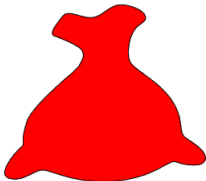
NAPOMENA

- ✓ Serijski broj svakog pečata obavezno upisati u odgovarajući obrazac (Z-1b ili Z10 obrazac Zapisnika).
- ✓ Svi materijali moraju biti kompletni i pravilno zapakirani.

- ✓ Materijal se dostavlja Izbornom povjerenstvu u propisanom roku.
- ✓ Ne ostavljati materijal bez nadzora na bilo kojem mjestu tijekom transporta.
- ✓ Nevažeci listići i potvrde birača pakiraju se u odgovarajuće male kutije prema naputku.

Shema pakovanja/pakiranja izbornog materijala na biračkom mjestu za glasanje/glasovanje u odsustvu/odsutnosti

Crvena zaštitna vreća

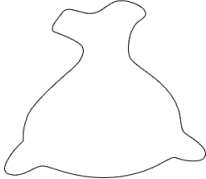

U kutiju staviti:

1. Prebrojane koverta/kuverte sa setovima glasačkih listića uvezane po izbornim jedinicama
2. Obrazac brojnog stanja (plava kopija/preslika)

NAPOMENA: Na kutiju zalijepiti naljepnicu crvene boje i napisati šifru OIJ i biračkog mjesta.
KUTIJU STAVITI U VREĆU!

Providna/prozirna zaštitna vreća (veća)

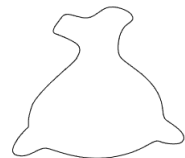

U originalnu kutiju staviti :

1. Neiskorištene koverta/kuverte sa setovima glasačkih listića upakovane/upakirane u originalne kutije
2. Oštećene koverta/kuverte sa setovima glasačkih listića

NAPOMENA: Na originalnu kutiju zalijepiti naljepnicu bijele boje i napisati šifru OIJ i biračkog mjesta.
KUTIJU STAVITI U VREĆU!

Providna/prozirna zaštitna vreća (manja)

1. Obrazac brojnog stanja (original/izvornik u koricama)
2. Zapisnik o radu biračkog odbora (original/izvornik u koricama)
3. Koverta/kuverta s izvodom iz Centralnog biračkog spiska/izvatkom iz Središnjeg biračkog popisa
4. PDL obrasci

NAPOMENA: NA VREĆU NAPISATI BROJ BIRAČKOG MJESTA!

Koverta/kuverta za predsjednika biračkog odbora:

1. Obrazac brojnog stanja (crvena kopija/preslika)

Koverta/kuverta za predsjednika izborne komisije/izbornog povjerenstva:

1. Obrazac brojnog stanja (zelena kopija/preslika)
2. Zapisnik o radu biračkog odbora (zelena kopija/preslika)

NAPOMENA: Na svaku vreću potrebno je upisati broj biračkog mjesta.
Sve vreće staviti u kartonsku kutiju !

Kartonska kutija

- crvena zaštitna vreća
- providna/prozirna zaštitna vreća (veća)
- providna/prozirna zaštitna vreća (mala)

Shema pakovanja/pakiranja izbornog materijala na biračkom mjestu ovlaštenom za izdavanje nepotvrđenih glasačkih

Zelena zaštitna vreća

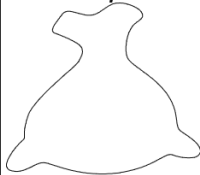

U kutiju staviti:

1. Prebrojane kovertе/kuverte s nepotvrđenim glasačkim listićima
2. Obrazac brojnog stanja (plava kopija/preslika)

NAPOMENA: Na kutiju zalijepiti naljepnicu zelene boje i napisati šifru OIJ. KUTIJU STAVITI U VREĆU!

Providna/prozirna zaštitna vreća (veća)

U originalnu kutiju staviti:

1. Neiskorištene kovertе/kuverte sa setovima glasačkih listića
2. Oštećene kovertе/kuverte sa setovima glasačkih listića

NAPOMENA: Na originalnu kutiju zalijepiti naljepnicu bijele boje i napisati šifru OIJ i biračkog mjesta. KUTIJU STAVITI U VREĆU!

Providna/prozirna zaštitna vreća (manja)

1. Obrazac brojnog stanja (original/izvornik u koricama)
2. Zapisnik o radu biračkog odbora (original/izvornik u koricama)
3. Spisak/popis potencijalnih birača koji imaju pravo glasati/glasovati nepotvrđenim glasačkim listićima
4. PDL obrasci

NAPOMENA: NA VREĆU NAPISATI BROJ BIRAČKOG MJESTA!

Kovertа/kuvertа za predsjednika biračkog odbora:

1. Obrazac brojnog stanja (crvena kopija/preslika)

Kovertа/kuvertа za predsjednika izborne komisije/izbornog povjerenstva:

1. Obrazac brojnog stanja (zelena kopija/preslika)
2. Zapisnik o radu biračkog odbora (zelena kopija/preslika)

NAPOMENA: Na svaku vreću potrebno je upisati broj biračkog mjesta.

Sve vreće staviti u kartonsku kutiju!

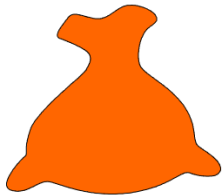
Kartonska kutija

- zelena zaštitna vreća
- providna/prozirna zaštitna vreća (veća)
- providna/prozirna zaštitna vreća (mala)

Shema pakovanja/pakiranja izbornog materijala / Mobilni tim

Narandžasta zaštitna vreća

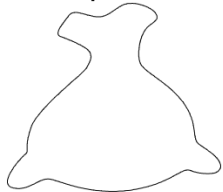
U kutiju staviti:

1. Prebrojane kovertе/kuverte sa setovima glasačkih listića uvezane po izbornim jedinicama
2. Obrazac brojnog stanja (plava kopija/preslika)

NAPOMENA: Na kutiju zalijepiti naljepnicu narandžaste boje i napisati šifru OIJ i biračkog mjesta.

KUTIJU STAVITI U VREĆU!

Providna/prozirna zaštitna vreća (veća)

U originalnu kutiju staviti:

1. Neiskorištene kovertе/kuverte sa setovima glasačkih listića
2. Oštećene kovertе/kuverte sa setovima glasačkih listića

NAPOMENA: Na kutiju zalijepiti naljepnicu bijele boje i napisati šifru OIJ i biračkog mjesta.

KUTIJU STAVITI U VREĆU!

Providna/prozirna zaštitna vreća (manja)

1. Obrazac brojnog stanja (original/izvornik u koricama)
2. Zapisnik o radu biračkog odbora (original/izvornik u koricama)
3. Kovertа/kuvertа s dodatnim izvodom iz Centralnog biračkog spiska/izvatom iz Središnjeg biračkog popisa i PDL obrascem (ako se koristio)

NAPOMENA: NA VREĆU NAPISATI BROJ BIRAČKOG MJESTA!

Kovertа/kuvertа za predsjednika biračkog odbora:

1. Obrazac brojnog stanja (crvena kopija/preslika)

Kovertа/kuvertа za predsjednika izborne komisije/izbornog povjerenstva:

1. Obrazac brojnog stanja (zelena kopija/preslika)
2. Zapisnik o radu biračkog odbora (zelena kopija/preslika)

NAPOMENA: Na svaku vreću potrebno je upisati broj biračkog mjesta.

Sve vreće staviti u kutiju!

Kartonska kutija

- narandžasta zaštitna vreća
- providna/prozirna zaštitna vreća (veća)
- providna/prozirna zaštitna vreća (mala)

